

รายงานการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

DEVELOPMENT OF A SHORT-TERM ENGLISH LANGUAGE TRAINING
COURSE FOR BUDDHIST COMMUNICATION FOR TOURISTS
IN CHIANG MAI PROVINCE

ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง

ประดิษฐ์ คำมุงคุณ

พระครูศรีวีรคุณสุนทร

พระมหามนตรี อธิกาโร

พระนพดล ปภัสสรวิโส

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ 2) พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ 3) ทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ และ 4) ประเมินประสิทธิภาพและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างในวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลบุรีในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 รูป/คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลบุรีในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ พระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ จำนวน 8 รูป/คน ในจังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ 2) แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ 3) แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ควรเน้นการพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจนและลึกซึ้ง คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น

วิดีโอ, สไลด์, หรือสื่อดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้ดีขึ้นและจดจำได้ง่าย มีการผสมผสานระหว่างทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐานและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: 1. การพัฒนา 2. หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษ 3. การสื่อสารทางพระพุทธศาสนา 4. นักท่องเที่ยว 5. จังหวัดเชียงใหม่

ABSTRACT

Development of a short-term English language training course for Buddhist communication for tourists in Chiang Mai Province is a Mixed Method Research, incorporating both quantitative and qualitative research approaches. The objectives of this study are to: 1) Analyze and assess the needs for developing a short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. 2) Develop a short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. 3) Implement the short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. 4) Evaluation and Improvement of a short-term English training curriculum for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai Province. The sample group in the quantitative research consists of 200 undergraduate students studying at a Buddhist university in Chiang Mai province. The experimental sample group includes 40 undergraduate students from the same university. The qualitative research sample comprises eight individuals, including ecclesiastical officials/preachers, Buddhist studies lecturers/scholars, experts in English language, and experts in tourism/tour guides, all based in Chiang Mai province. The research instruments include: 1) A **questionnaire** for analyzing and assessing the needs for the development of a short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. 2) An **interview form** for the development of a short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. 3) A **course quality assessment form** for the short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province and 4) A **student satisfaction assessment form** regarding the short-term English training course for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province. Data analysis is conducted using mean, standard deviation, and content analysis.

Research findings revealed that:

1. The demand for developing a short-term English communication training course for disseminating Buddhism to tourists in Chiang Mai province is generally at a high level.

2. The development of this short-term training course should focus on enhancing speaking, listening, reading, and writing skills in English that enable clear and profound communication of Buddhist teachings and concepts. It should take into account cultural and religious diversity. Utilizing various learning media, such as videos, slides, and digital resources, can help learners better understand and retain Buddhist principles. The course should integrate fundamental English language skills with Buddhist content.

3. The students' satisfaction with the short-term training course in English for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province was generally at a high level.

4. The effectiveness of the short-term training course in English for Buddhist communication with tourists in Chiang Mai province was overall at the highest level.

Keywords: 1. development 2. a short-term English language training course
3. Buddhist communication 4. tourists 5. Chiang Mai province

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกจาก พระธรรมวชิรจินดาภรณ์, รศ. ดร. (สมคิด จินตามโย) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระสุนทรวชิรเมธี, ผศ.ดร.(จิตติชัย จิตติชโย) รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พระมหาสมักรมหาวิโร ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณ รศ.ยุพิน อินทะยะ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อ่าน/ตรวจ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด จนโครงการวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอบพระคุณ ท่าน ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์ อาจารย์วิทยาเขตล้านนา ที่ปรึกษาโครงการวิจัย เป็นอย่างยิ่งที่กรุณามอบคำปรึกษาด้านการวิจัยและให้กำลังใจคณะวิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ พระสังฆาธิการ พระสงฆ์นักพัฒนา พระธรรมวิทยากร นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลวิจัยอันเป็นประโยชน์ที่สำคัญต่อการวิจัยมาด้วยความเคารพ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะทำงานวิจัยทุกท่านและผู้ประสานงานทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จเสร็จสิ้นลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดร.ณรงค์ดี ลุนสำโรง
หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ
27 พฤษภาคม 2568

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์	5
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร	7
2.1.1 ความหมายของหลักสูตร	7
2.1.2 การพัฒนาหลักสูตร	12
2.1.3 ความสำคัญของหลักสูตร	12
2.1.4 องค์ประกอบของหลักสูตร	14
2.1.5 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี	15
2.1.6 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร	17
2.1.7 ความหมายของการประเมินหลักสูตร	18
2.1.8 รูปแบบการประเมินหลักสูตร	19
2.1.9 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	25
2.1.10 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร	27

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	28
2.2.1 ความหมายการท่องเที่ยว	28
2.2.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว	30
2.2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	31
2.2.4 ประเภทของการท่องเที่ยว	32
2.2.5 การจัดการการท่องเที่ยว	35
2.2.6 การท่องเที่ยวในวัดของจังหวัดเชียงใหม่	36
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	39
2.3.1 ความหมายของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	39
2.3.2 ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	40
2.3.3 การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	42
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
2.5 สรุปกรอบแนวความคิด	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
3.1 รูปแบบการวิจัย	69
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	73
3.5 เก็บรวบรวมข้อมูล	78
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	80
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	136
5.1 สรุปผลการวิจัย	136
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	141
5.3 ข้อเสนอแนะ	146
บรรณานุกรม	148

ภาคผนวก	162
ภาคผนวก ก - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	162
ภาคผนวก ข - การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	178
ภาคผนวก ค - หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่	188
ภาคผนวก ง - ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่	258
ภาคผนวก จ - รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	307
ประวัตินักวิจัย	310

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
2	ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่	84
3	การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ	110
4	การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา	112
5	การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา	115
6	การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา	117
7	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่	119
8	ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่	121
9	การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่	124

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองเชียงใหม่ มีชื่อที่ปรากฏในตำนานว่า "นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่" เป็นราชธานีของอาณาจักรล้านนาไทยมาตั้งแต่พญามังรายได้ทรงสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ.1839 และเมืองเชียงใหม่ได้มีวิวัฒนาการสืบเนื่องกันมาในประวัติศาสตร์ตลอดมา เชียงใหม่มีฐานะเป็นนครหลวงอิสระ ปกครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์มังราย ประมาณ 261 ปี (ระหว่าง พ.ศ.1839 -2100) ในปี พ.ศ. 2101 เชียงใหม่ได้เสียเอกราชให้แก่กษัตริย์พม่าชื่อบุเรงนอง และได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่านานร่วมสองร้อยปี จนถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงช่วยเหลือล้านนาไทยภายใต้การนำของพระยาภาววิไลและพระยาจำบ้านในการทำสงครามขับไล่พม่าออกไปจากเชียงใหม่และเมืองเชียงแสนได้สำเร็จ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สถาปนาพระยาภาววิไลเป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่ ในฐานะเมืองประเทศราชของไทย และมีเชื้อสายของพระยาภาววิไล ซึ่งเรียกว่าตระกูลเจ้าเจ็ดตน ปกครองเมืองเชียงใหม่ เมืองลำพูนและเมืองลำปางสืบต่อมาจนกระทั่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ปฏิรูปการปกครองหัวเมืองประเทศราช ได้ยกเลิกการมีเมืองประเทศราชในภาคเหนือจัดตั้งการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลพายัพ และเมื่อปี พ.ศ.2476 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงการปกครองเป็นแบบจังหวัดเชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดเชียงใหม่มีสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และแหล่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งที่พัก โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ ที่มีชื่อเสียง ทั้งร้านอาหารจำนวนมาก จึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เชียงใหม่จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญระดับประเทศ และระดับโลกด้านสินค้าบริการ จังหวัดเชียงใหม่มีจุดแข็งด้านสินค้าและบริการหลากหลายรูปแบบที่สามารถสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์เชิงวัฒนธรรม และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่มีหลายรูปแบบ เช่น 1) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural and Traditional Tourism) บนพื้นฐานทางวัฒนธรรม

ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ และประวัติศาสตร์อันยาวนาน 2) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ได้แก่ การท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นการพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากเชียงใหม่เป็นสถานที่พักผ่อนที่ครบรูปแบบทั้งธรรมชาติและในรูปแบบเมือง 3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ได้แก่ การท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เป็นต้น 4) การท่องเที่ยวเชิงการศึกษา (Education Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวเชิงการศึกษาเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษาชาวต่างชาติที่ต้องเข้ามาศึกษาอย่างสถาบันในจังหวัดเชียงใหม่ 5) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (MICE) โดยจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพและความพร้อมในการเป็น MICE City ข้อมูลจากสำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ระบุว่าจังหวัดเชียงใหม่ มีผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว จำนวน 9 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย GOLF/Wedding Honeymoon/Health and Wellness/ Ecotourism เป็นเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศาสนา อาหาร OTOP พื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต กลุ่มสินค้าท่องเที่ยว Theme และกระแส (Trend) จังหวัดเชียงใหม่ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่นิยมของชาวไทยเท่านั้น แต่ยังมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับระดับสากล เห็นได้จากการจัดอันดับเมืองท่องเที่ยวของนิตยสารด้านการท่องเที่ยวสำคัญของโลก กล่าวคือ ปีพ.ศ.2553 นิตยสาร Travel & Leisure ประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองน่าท่องเที่ยวอันดับ 2 ของโลก และเป็น 1 ใน 10 สุดยอดเมืองแห่งปีจากการจัดอันดับนิตยสาร Lonely Planet (ศรัญญา สรรพมิตร, 2563: 2)

ในปี พ.ศ.2554 จังหวัดเชียงใหม่ได้รับการจัดอันดับจาก Euromonitor International ให้เป็น 1 ใน 100 เมืองที่มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศมาเยือนจำนวนมากที่สุดของโลก (Top 100 Cities Destination) โดยเป็น 1 ใน 4 เมืองของประเทศไทยที่อยู่ในการจัดอันดับดังกล่าวนอกเหนือจากกรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต ต่อมาในปี พ.ศ.2559 จังหวัดเชียงใหม่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นเมืองน่าท่องเที่ยวมากที่สุดในโลก (World's Best Awards) ของนิตยสารทราเวล แอนด์ เลชเชอร์ (สหรัฐอเมริกา) มีทั้งหมด 25 อันดับ ซึ่งเป็นเมืองน่าท่องเที่ยวอันดับที่ 1 ของเอเชีย และเป็นอันดับที่ 2 ของโลกด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่น สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมส่วนใหญ่เป็นสถานที่ทางวัฒนธรรมเชิงศาสนา เกี่ยวข้องกับวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวให้นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว และการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงศาสนาก็เป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยม เนื่องจากว่าวัดเป็นศูนย์รวมของมรดกวัฒนธรรมต่าง ๆ มาตั้งแต่

โบราณกาล และยังเป็นศูนย์รวมของความเชื่อที่มีการประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนาของคนไทย เป็นแหล่งรวมของศิลปกรรมทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรมของศิลปินที่ถ่ายทอดจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาออกมาในงานศิลปะ ดังนั้น พุทธศิลป์ที่ปรากฏในวัดจึงเป็นศิลปะที่ให้คุณค่า และความหมายเชิงจริยธรรมอย่างสูง และยังเป็นแหล่งประดิษฐาน รวบรวมมรดกทางศิลปะวัฒนธรรมทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ (ณฉัตรพงษ์ แก้วสมพงษ์, 2562 : 2)

จากมูลค่าเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยมมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ และเยี่ยมชมสถานที่ทางวัฒนธรรมเชิงศาสนาในวัดของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับในปี พ.ศ.2559 ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชาคมอาเซียนกับประเทศในอาเซียนอีก 9 ประเทศ จากข้อตกลงกฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ได้ระบุให้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสารของอาเซียน ซึ่งการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การจัดการด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงเป็นสิ่งที่ต้องตระหนัก และหาวิธีการเพื่อลดช่องว่างของการสื่อสาร ซึ่งภาษาเป็นเรื่องที่ทำให้ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ (Host and guests) รู้สึกอึดอัดคับข้องใจได้ ดังนั้น จึงควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อตอบรับความสำคัญ ความจำเป็น และความต้องการดังกล่าว ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เป็นเรื่องจำเป็น เนื่องจากเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทั้งในด้านวัฒนธรรมและพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มักมาเยือนเพื่อศึกษาความเป็นมาทางศาสนาและสัมผัสประสบการณ์ทางจิตวิญญาณ ด้วยการที่ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่มีทักษะภาษาอังกฤษเป็นหลัก การมีทักษะในการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษจะช่วยให้การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องของพระพุทธศาสนาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรนี้จึงตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและการสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งระหว่างศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ในฐานะเมืองที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางพระพุทธศาสนาอีกด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะมุ่งเน้นศึกษาและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ต่อไป

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 ผลการศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น ฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

1.2.2 หลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1.2.3 การทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการอย่างไร

1.2.4 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันหรือไม่ความคิดเห็นที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและผลการปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 เพื่อทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.4 เพื่อประเมินประสิทธิภาพและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

หลังจากใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ พระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.6 นิยามศัพท์

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยนิยามศัพท์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษ หมายถึง หลักสูตรที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้สำหรับ พระสงฆ์ สามเณร บุคคลทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยเน้นการเรียนรู้คำศัพท์และการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในบริบททางศาสนาและวัฒนธรรม หลักสูตรนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติในการแนะนำหลักธรรม การสอนศีลธรรม หรือการร่วมกิจกรรมทางศาสนาในระดับนานาชาติ เช่น การบรรยาย สัมมนา หรือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังผู้ที่ไม่ใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรนี้จะมุ่งเน้นทั้งการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีการฝึกฝนที่เหมาะสมกับความต้องการในด้านศาสนาและวัฒนธรรม

การสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดหลักธรรม คำสอน พิธีกรรม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังชาวต่างชาติหรือผู้สนใจที่ใช้ภาษาอังกฤษ โดยเน้นความถูกต้องทางภาษาและการสื่อสารที่เข้าใจง่าย

การท่องเที่ยวในวัด หมายถึง การท่องเที่ยวชมทัศนียภาพ อื่นทั้งศิลปกรรม วรรณคดี วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีมีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวล้านนาทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว จนทำให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เอกลักษณ์วัดที่สวยงาม อารยธรรมที่โดดเด่น โบราณวัตถุยังคงมีสืบในอดีตคงอยู่ถึงปัจจุบัน สืบสานสิ่งซึ่งงดงามเป็นสิ่งสวยงามดึงดูดความสนใจในนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลจากต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่เพื่อสัมผัสวัฒนธรรมและประสบการณ์ท่องเที่ยว เช่น การเที่ยวชมวัดวาอาราม โบราณสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักศึกษา หมายถึง บุคคลทั่วไป พระสงฆ์และสามเณรที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตรวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางพระพุทธศาสนา ศาสนศาสตร์ หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเรียนรู้เหล่านี้มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติศีลธรรมในฐานะสงฆ์ และเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตทั้งในทางธรรมและทางโลก

มหาวิทยาลัยสงฆ์ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการฝึกอบรมพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนให้มีความรู้ในด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งทั้งสองสถาบันมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทางศาสนาและวัฒนธรรมในภาคเหนือของไทย โดยมีการศึกษาที่เน้นทั้งการปฏิบัติธรรมและการเรียนรู้ในสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง ดินแดนที่พระพุทธศาสนาได้ตั้งมั่นเจริญรุ่งเรือง จนเคยเป็นสถานที่สำหรับสังคายนา ความโดดเด่นมีชื่อเสียงด้านศิลปวัฒนธรรม และมีป่าไม้ภูเขาที่สวยงาม มีศิลปวัฒนธรรมที่สวยงาม งามล้ำค่านครพิงค์ (จังหวัดเชียงใหม่)

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.7.2 ได้ทราบถึงผลและความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.7.3 มหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวในวัดของจังหวัดเชียงใหม่ให้กับพระนักศึกษานักศึกษา มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ให้มีความรู้และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้

1.7.4 เป็นแนวทางให้แก่ นักวิจัย มหาวิทยาลัย โรงเรียน ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไปพัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นงานวิจัยแบบการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้อย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับทัศนะ ความเชื่อ แนวคิด ปรัชญาและประสบการณ์ ซึ่งสามารถประมวลความหมายของหลักสูตรที่สำคัญได้ ดังนี้

หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายทางการศึกษา บรรลุความมุ่งหมายเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ อีกทั้งเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมในอันที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้าน คำว่า “หลักสูตร” หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Curriculum” ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้คำนิยามหรือความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ในสถานศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

เกล็น แฮนส์ Glen Hass (1980 อ้างถึงใน อารัง บัวศรี, 2542) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

อารัง บัวศรี (2542) ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึง จุดหมายการจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนั้น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ

1) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ มุ่งหมายไว้

2) หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3) หลักสูตรเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝน ผู้เรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

บ็อบบิท Bobbitt (1981 อ้างถึงในบรรพต สุวรรณประเสริฐ, 2544) กล่าวว่า หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนและเยาวชนจะต้องทำ และประสบโดยการพัฒนาความสามารถเพื่อจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและเหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

ธีระ รุญเจริญ (2550) ได้ให้จำกัดความของคำว่าหลักสูตรดังนี้

1) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้นักเรียนโดยการควบคุม แนะนำ ของสถานศึกษาอันเป็นเครื่องมือที่ช่วยบรรลุวัตถุประสงค์ หรือ ความคาดหวังทางการศึกษาที่ตั้งไว้

2) หลักสูตร เป็นสื่อในการสอนที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้กล่าวสรุปว่า หลักสูตรเป็นเนื้อหาสาระสำคัญและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่พึงประสงค์

จากความหมายของหลักสูตรตามที่ศนะของนักวิชาการทางการศึกษา สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่เป็นเนื้อหา สาระสำคัญ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

เชยเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis, 1981) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา

ปีน และคณะ (Beane et al., 1986) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้โดยใช้เกณฑ์ความเป็นรูปธรรม (Concrete) ไปสู่นามธรรม (Abstract) และจากการยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School - centered) ไปสู่ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - centered) โดยได้อธิบายไว้ ดังนี้

- 1) หลักสูตร คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษา (Curriculum as product)
- 2) หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการในการจัดการศึกษา (Curriculum as program)
- 3) หลักสูตร คือ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีความหมาย (Curriculum as intended -learning)
- 4) หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียน (Curriculum as experience of the learner)

โอลิวา (Oliva, 1992) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตร โดยแบ่งเป็น

1) การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตร จึงมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไรหรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เช่น หลักสูตร คือ การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม และหลักสูตร คือ การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นต้น

2) การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามหลักสูตรในลักษณะนี้ เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรเพื่อการปฏิรูปสังคม เป็นต้น

3) การให้นิยามโดยยึดวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการให้นิยามหลักสูตรในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คือ กระบวนการแก้ปัญหาหลักสูตร การทำงานกลุ่ม การเรียนรู้รายบุคคล โครงการ หรือ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนโดยแผนงานต่าง ๆ จะถูกกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มีขอบเขตกว้างขวางหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็นหน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (Course) หรือเป็นรายวิชาย่อย (Sequence of courses) ทั้งนี้ แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาดังกล่าว อาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา

Sowell (1996) ได้กล่าวว่า มีผู้อธิบายความหมายของหลักสูตรไว้อย่างมากมาย เช่น หลักสูตรเป็นการสะสมความรู้ดั้งเดิม เป็นวิธีการคิด เป็นประสบการณ์ที่ถูกกำหนดไว้ เป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นความรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นเนื้อหาและกระบวนการ เป็นแผนการเรียนการสอน เป็นจุดหมายปลายทางและผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนและเป็นผลผลิตของ

ระบบ เทคโนโลยี เป็นต้น โชเวลล์ ได้อธิบายว่า เป็นเรื่องปกติที่นิยามความหมายของหลักสูตรมีความแตกต่างกันไปเพราะบางคนให้ ความหมายของหลักสูตรในระดับที่แตกต่างกันหรือไม่ได้แยกหลักสูตรกับการจัดการ เรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม โชเวลล์ ได้สรุปว่า หลักสูตร คือ การสอนอะไรให้กับผู้เรียน ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวาง ที่รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ทักษะ และทัศนคติ ทั้งที่ได้กำหนดไว้และไม่ได้กำหนดไว้ให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา

ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา (2540) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า มีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด ซึ่งสามารถจำแนกความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1) หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการศึกษามีหลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ มองหลักสูตรที่เป็นเอกสารหรือโครงการของการศึกษาที่สถาบันการศึกษาไว้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ หลักสูตรตามความหมายนี้ หมายรวมถึง แผนการเรียนรู้หรือรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มนี้ ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง

2) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล

รุจิระ ภูสาระ (2545) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย เป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ด้วยอักษรย่อ SOPEA ซึ่งหมายถึง

- S (Curriculum as Subjects and Subject Matter)

หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน

- O (Curriculum as Objectives)

หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ

- P (Curriculum as Plans)

หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์แก่นักเรียน

- E (Curriculum as Learners, Experiences)

หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน

- A (Curriculum as Educational Activities)

หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียน

หลักสูตรในความหมายเดิมจะหมายถึง รายวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องเรียน ส่วนความหมายใหม่จะหมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียนจะได้ภายใต้คำแนะนำ และความรับผิดชอบของโรงเรียน หากจะสรุปความหมายของหลักสูตรจากนักการศึกษาหลายท่านพอจะสรุปได้ ดังนี้

- 1) หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน
- 2) หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตร
- 3) หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้แก่ผู้เรียน
- 4) หลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวัง

แก่นักเรียน

- 5) หลักสูตรในฐานะที่มวลประสบการณ์
- 6) หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทาง
- 7) หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน

นอกจากนี้ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับหลักสูตรอีก เป็นต้นว่า

1) โปรแกรมการเรียน (A Program of Studies) คำนี้ใช้แทนความหมายของหลักสูตร ซึ่งคนทั่ว ๆ ไปใช้คล้ายกับรายการเรียงลำดับรายวิชา ปัจจุบันยังมีการใช้คำนี้ในการจัดการศึกษาอุดมศึกษาโดย การจัดลำดับรายวิชา

2) เอกสารการเรียน (A Document) เป็นการให้ความหมายของหลักสูตร ตามจุดมุ่งหมายที่จะให้ศึกษา เพื่อเสนอต่อผู้มาติดต่อที่สถานศึกษา

3) แผนการจัดกิจกรรม (Planned Experiences) หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนและการวางแผนหลักสูตรเป็นการเตรียมการให้โอกาสกับผู้เรียน

4) หลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ไม่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า

หลักสูตรถือว่ามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรระบุสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และแนวทางจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ หลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวในการสร้างบ้าน ส่วนการสอนเป็นกระบวนการ หรือวิธีการ หลักสูตรจะระบุสิ่งที่สอนในโรงเรียน ระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรจะเรียนรู้ (เนื้อหา)

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ หรือเอกสารที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.1.2 การพัฒนาหลักสูตร

เพ็ญโฉม แก้วบุญ (2552) กล่าวว่า หลักในการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องได้ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญในการวางแผนอย่างเป็นระเบียบและรอบคอบ และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร เริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

สมศักดิ์ โกลากุล, (2556) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่เลย และความหมายที่ 2 คือ การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือรองรับกับการเปลี่ยนแปลงตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม โดยส่วนรวม การพัฒนาหลักสูตรมีเป้าหมายสำคัญที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นอย่างดีตามจุดหมาย

สมศักดิ์ โกลากุล, (2556) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกระทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย รวมทั้งการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตร ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

2.1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องนำทางใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ช่วยพัฒนาบุคคลต่าง ๆ ให้เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้หลักสูตร ยังช่วยให้บุคคลต่าง ๆ สามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง ซึ่งมีนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ฉันท ชาติทอง, (2550) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต

2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ

3) ระดับห้องเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง โดยมีรายละเอียดและเอกสารประกอบที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องอะไร และเพื่ออะไร

คมคาย ภิญโญ, (2553) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมากเพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา เป็นเอกสารของทางราชการ เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา เป็นแบบแผนในการดำเนินการของผู้บริหาร เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการจัดการผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้รู้เท่าทันต่อยุคสมัยทันต่อการเรียนการเปลี่ยนแปลงของโลก

วิไลวรรณ ห่มขาว (2553) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรเป็นตัวแบบในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียนและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อนงค์ เนตรจินดา (2554) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญเนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ เพราะเป็นเอกสารที่กำหนดทิศทางในการที่จะจัดการเรียนการสอนและมีมาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาการศึกษา ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมก็จะทำให้คนของชาติมีประสิทธิภาพ

รัชต์วุฒิ วรกิตต์สกุลชัย (2555) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นมวลความรู้และประสบการณ์ที่มีความสำคัญในการนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาที่วางไว้ หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา กล่าวว่า หลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษา เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้ คือ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นได้

มยุรี พักพุ่ม (2556) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นหลักสูตรยังเปรียบเสมือนเข็มทิศ เปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือคอยบังคับและกำหนดทิศทางกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ คนในประเทศมีความรู้ คุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่

อารีย์ อาดำ, (2556) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพและเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต

2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ

3) ระดับห้องเรียนซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนโดยตรง ซึ่งมีรายละเอียดและเอกสารประกอบเพื่อที่จะกำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด และเพื่ออะไร

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติเนื่องจากหลักสูตร คือ หัวใจทางการศึกษา เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรการศึกษาจะล้มเหลวไปไม่ได้นอกจากนั้นหลักสูตรยังเปรียบเสมือนเข็มทิศคอยบังคับและกำหนดทิศทางการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนทำให้ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์ประกอบของหลักสูตรทำให้มองเห็นถึงโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Tyler (1950) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาองค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 1) การกำหนดจุดประสงค์
- 2) การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้
- 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 4) การประเมินผลการเรียนรู้

Taba, (1962) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะออกแบบหรือมีรูปแบบใดก็ตาม ควรมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1) ความมุ่งหมายเป็นการกำหนดว่าต้องให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรหรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร

2) เนื้อหาวิชาเป็นการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ต่างที่จะช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3) การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมาย

4) การประเมินหลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กันโดยจะ

ครอบคลุมถึงโครงสร้างทั้งหมดของหลักสูตรอันประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเนื้อหาและ ประสพการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน การประเมินผลผู้เรียนซึ่ง องค์ประกอบทั้งหมดของหลักสูตรจะเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

ชลี จางจุม (2555) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผล เพื่อให้การใช้หลักสูตร ส่งผลต่อประสิทธิภาพของคุณภาพผู้เรียน

ไพศาล บุญขาว (2556) กล่าวว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้น ควรประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 6 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

พินนภัส ตลอดพงษ์ (2556) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย เหตุผลและ ความจำเป็นของหลักสูตร จุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหา และประสพการณ์ การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

เย็นฤดี คุ่มสุพรรณ (2557) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบหลายส่วนสามารถสร้างหลักสูตร ขึ้นได้หลายลักษณะภายใต้กรอบของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งถือได้เป็น ส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกำหนดเนื้อหา หรือการจัดทำสื่อ การเรียนการสอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดแก่ ผู้เรียน เนื้อหาที่จัดให้แก่ผู้เรียนตามวุฒิภาวะของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผล

2.1.5 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรเป็นกรอบการกำหนดการเรียนรู้ ดังนั้น ถ้าหลักสูตรดีจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ ประสพการณ์ความสำเร็จ เกิดผลสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

มัทนา วัฒนอมศักดิ์ (2553) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

- 2) ตรงตามลักษณะของการพัฒนาการของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ
- 3) ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
- 4) เนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์พอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีพัฒนาการทุกด้าน
- 5) สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะและวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน
- 6) เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ควรจัดเป็นคณะกรรมการ
- 7) มีความยืดหยุ่นตามสภาวการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางปรัชญาทางการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางจิตวิทยา ความเปลี่ยนแปลงในจุดประสงค์ของการศึกษาซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสัจจะแห่งตน หลักมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดีวิวัฒนาการทางอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง และความเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ เป็นต้น
- 8) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องและเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
- 9) สร้างประสบการณ์ชีวิตประจำวันของผู้เรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักแก้ปัญหา เกิดความรู้ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
- 10) ต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
- 11) ส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นอิสระและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
- 12) เสนอแนวทางวิธีการสอน และอุปกรณ์ สื่อการสอนไว้อย่างเหมาะสม
- 13) มีการประเมินผลตลอดเวลาเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
- 14) จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ
- 15) จัดประสบการณ์และกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ ความสามารถของแต่ละบุคคล และจัดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน
- 16) วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติ และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล
- 17) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

18) มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ เรื่องราว ความต้องการและผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น และกำหนดทิศทางหรือแนวโน้มให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการความสนใจและความจำเป็นของชุมชนด้วย

19) ต้องสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญทางด้านพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคม และประวัติศาสตร์การศึกษา

20) ควรใช้ได้ดีในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขขึ้นมาใหม่ ทุกระยะของการใช้งาน และเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันดีเป็นอย่งดี นั้น คือ การนำผลของการใช้หลักสูตรนั้นมาวิเคราะห์และวิจัยเพื่อหาจุดดี จุดบกพร่องของหลักสูตรนั้น แล้วปรับปรุงแก้ไขใหม่ และก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและคุณภาพของหลักสูตรนั้น ๆ ต่อไป

เนตรหทัย เรืองสุข (2555) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีต้องออกแบบให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและชาติ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน ยืดหยุ่นได้ตามเวลาและสถานที่ โดยตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาที่เป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องนำไปสู่การเรียนรู้การสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนยืดหยุ่นได้ตามเวลาและสถานที่ โดยตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาที่เป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้

2.1.6 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

Taba (1962) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรทำขึ้นเพื่อศึกษากระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่ามี การเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาการประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่ออีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียน

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ (2558) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้

1) ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบความพร้อมของหลักสูตร และทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร

2) ช่วยให้การทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงการบริหารหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผน หรือวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4) ช่วยให้ได้สารสนเทศที่บางบอถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่ ซึ่งจะไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป

5) ช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรเมื่อทราบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น หรือจุดด้อยของหลักสูตรโดยจะมุ่งมั่นปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่า และประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนหรือสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร หมายถึง การหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่ออีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียน

2.1.7 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรและการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพดีหรือไม่อย่างไร มีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ปราโมทย์ ขวัญยืน (2555) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และเมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยในการประเมินหลักสูตรจะใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ผลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

เนตรหทัย เรืองสุข (2555) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนในขอบเขตการสอนที่เน้นเพื่อจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของ

จุดประสงค์ ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนจัดโครงการรวมทั้งหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

Fitzpatrick, Sanders & Worthen (2004) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพ การรวบรวมและนำมาตราฐานไปใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพการใช้ประโยชน์ ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรและการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพดีหรือไม่อย่างไร มีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

2.1.8 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

มีนักการศึกษาในประเทศไทยและในต่างประเทศตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

มารุต พัฒผล (2556) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment-Based Model) เน้นการนำเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาเป็นประเด็นการประเมิน รูปแบบการประเมิน ในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมินของ Tyler, Hammond และ Cronbach เป็นต้น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) ในปี 1934 Tyler ได้เขียนหนังสือชื่อว่า Constructing Achievement Test เป็นหนังสือที่สะท้อนให้เห็นถึงการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม มีจุดเน้นคือ การใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นวิธีการประเมินหลักสูตร จากนั้นในปี 1949 เขาได้เขียนหนังสือออกมามากเล่มหนึ่งชื่อว่า Principles of Curriculum and Instruction และในหนังสือเล่มนี้ Tyler ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรแนวคิดหนึ่งว่าการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญมากในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ 2 ประการ คือ

- 1) การประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียน
- 2) การใช้วิธีการที่หลากหลายประเมินหลาย ๆ ครั้ง เนื่องจากพฤติกรรมของผู้เรียนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาในระหว่างการเรียนรู้ ดังนั้นการประเมินจึงไม่ใช่เพียงแค่การทดสอบผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่จะต้องประเมินอย่างต่อเนื่องในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้หลักสำคัญของการประเมินหลักสูตรนั้นจะต้องรวบรวมหลักฐาน (Evidence) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีความถูกต้อง ซึ่งจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือที่เหมาะสม การประเมินโดยให้ผู้เรียนเป็นแบบทดสอบ (Paper Pencil Test) เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินเท่านั้น นอกจากนี้ยังระบุว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

สามารถสังเคราะห์ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ การรู้คิด ทักษะ การปฏิบัติ และเจตคติ อย่างไรก็ตาม รูปแบบนี้ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เพราะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมจะใช้กับหลักสูตรที่มีการวางแผนไว้แล้วเท่านั้น หากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญโดยทันทีทันใดโดยไม่คาดหวังมาก่อนจะไม่สามารถใช้รูปแบบนี้ประเมินให้ครอบคลุมได้ ซึ่งการประเมินหลักสูตร มุ่งเน้นการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกระบวนการประเมินหลักสูตร (Tyler, 1949) มีดังนี้

- 1) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ของการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 2) ระบุสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถของตนเองที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3) คัดเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเป็นปรนัย (Objectivity)
 - 4) เก็บรวบรวมข้อมูลนำไปสู่การประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือ ที่หลากหลาย
 - 5) เปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บรวบรวมกับเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินรวมทั้งลงสรุปผล การประเมิน
 - 6) วิเคราะห์ผลการประเมินเกี่ยวกับจุดแข็ง และจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
 - 7) นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) แฮมมอนด์ (Hammond) ได้ให้ความสนใจในการประเมินไม่เพียงแต่การตรวจสอบว่า เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการประสบความสำเร็จ บางอย่างล้มเหลวเขาจึงได้พัฒนาแนวคิดในการประเมินโครงการทางการศึกษาในรูปของโครงสร้างเพื่อการประเมิน (Structure for Evaluation) โดยการจัดทำเป็นลูกบาศก์แบบ 3 มิติ

พินนัทส ตลอดพงษ์ (2556) ได้กล่าวถึง มิติทั้ง 3 ของลูกบาศก์การประเมินมีรายละเอียดดังนี้

1. มิติด้านการจัดการเรียนการสอน (Instruction Dimension) เป็นการประเมินเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย
 - 1) การจัดการ (Organization) ได้แก่ ระยะเวลา กำหนดการ การจัดลำดับวิชา และการจัดระบบของสถานศึกษา (รวมถึงการจัดชั้นเรียน การจัดสอนแบบประสานการแบ่งสายวิชา)

2) เนื้อหา (Content) ได้แก่ โครงสร้างของความรู้ หรือองค์แห่งความรู้ ซึ่ง จะวิเคราะห์ได้จากหลักสูตร และรวมถึงวิธีการหาความรู้ เนื้อหาวิชาจะจัดไว้เป็นส่วนๆ เฉพาะ ระดับชั้น

3) วิธีการ (Method) ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนปฏิสัมพันธ์ในชั้น เรียน เช่น ครูกับนักเรียน สื่อการเรียนการสอน การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการสอน

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) 5) งบประมาณ (Cost) ได้แก่ งบประมาณ เกี่ยวกับ การจัดซื้อวัสดุ - อุปกรณ์การจ้างบุคลากร การบำรุงรักษาเครื่องมือและสิ่งอื่น ๆ

2. มิติด้านสถาบัน (Institution Dimension) เป็นการประเมินเกี่ยวกับลักษณะของ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย

1) ผู้เรียน (Student) ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียนในด้านอายุ ระดับชั้น เพศ พื้นฐานทางครอบครัว ฐานะทางสังคม สุขภาพกาย สุขภาพจิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถทั่วไป ความสนใจ

2) ครู ผู้บริหาร และนักศึกษา สำหรับแต่ละบทบาทต้องคำนึงถึงอายุ เพศ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา สุขภาพกายบุคลิกภาพ พื้นฐานทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะนิสัยใน การทำงาน

3) ครอบครัว (Family) ได้แก่ ระดับความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะทำการ ประเมินลักษณะทั่วไป เช่น ภาษา หรือวัฒนธรรม ขนาดของครอบครัว สถานภาพในครอบครัว รายได้ ระดับการศึกษา ศาสนา อาชีพ การเข้าสังคม ความคิดทางการเมือง เป็นต้น

4) ชุมชน (Community) ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติของชุมชน ประชากร เศรษฐกิจ ลักษณะทางสังคมและการเมือง

3. มิติพฤติกรรมการเรียนรู้ (Behavior Dimension) เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับ การบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้านคือ

1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ได้แก่ ความรู้ 18 ความเข้าใจ และ ความสามารถทางสมอง

2) จิตพิสัย (Affective Domain) ได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ความรู้ และ อารมณ์

3) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้แก่ ทักษะในการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ กระบวนการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ มีดังต่อไปนี้

3.1) ประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการอยู่ควรทำการประเมิน ส่วนย่อย ๆ ของหลักสูตร เช่น เริ่มทำการประเมินเพียงรายวิชาหนึ่งของหลักสูตร

3.2) นิยามลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปร โดยอธิบายถึงตัวแปรต่าง ๆ ในมิติด้านการเรียนการสอน มิติด้าน สถาบัน ควรบรรยายให้ชัดเจน

3.3) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุถึง พฤติกรรมของนักเรียน ที่แสดงว่าประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ เงื่อนไขพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และเกณฑ์ของพฤติกรรมที่บอกให้รู้ว่าคุณนักเรียนได้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์มากน้อยเท่าใด

3.4) ประเมินพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นตัวกำหนดพิจารณา หลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เพื่อตัดสิน รวมทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

3.5) ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยวิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปตามที่เกิดขึ้นจริง พิจารณาส่งที่ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุง

4. รูปแบบการประเมินที่เน้นเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion - Based Model) มีทั้งรูปแบบที่ใช้เกณฑ์ภายในเป็นหลัก ได้แก่ การประเมินกระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยในการดำเนินการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์และรูปแบบที่ใช้เกณฑ์ภายนอกเป็นหลัก รูปแบบการประเมินในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

มารุต พัฒผล (2556) ได้กล่าวถึง รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบการประเมินนี้ โดยอาศัยแนวคิดจากวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบแล้วนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบ ต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่ง ได้แบ่งออกมาเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สิ่งที่อยู่ก่อน (Antecedent) หมายถึง สภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรเทียบได้กับปัจจัยตัวป้อน (Input) ของวิธีการเชิงระบบซึ่งในที่นี้ ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของครู เนื้อหาของหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารเรียน ฯลฯ

2. กระบวนการสอน (Transaction) เป็นขั้นนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติหรือการเรียนการสอน เทียบได้กับองค์ประกอบของด้านกระบวนการของวิธีการเชิงระบบซึ่งการสอนประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างครูกับครู ความสนใจของนักเรียน เวลาเรียนของนักเรียน เวลาสอนของครู ฯลฯ

3. ผลลัพธ์ (Outcome) หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรที่มีต่อนักเรียนทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งผลผลิต (Outputs) ของวิธีการเชิงระบบนั่นเอง การประเมินของ Stake มีข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมิน 3 ประการ ได้แก่

1) หลักการและเหตุผล หมายถึง ปรัชญาพื้นฐานเดิม รวมทั้งเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำการประเมิน เนื่องจากหลักการและเหตุผลนี้ จะเป็นพื้นฐานในการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น การคัดเลือก เนื้อหาสาระ การคัดเลือกครูผู้สอน การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการ เรียนรู้ เป็นต้น

2) ข้อมูลที่ใช้ในการบรรยาย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่คาดหวัง (Intents)

และ 2) สิ่งที่เป็นจริง (Observations) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการบรรยาย ผู้ประเมินทั้งส่วน ที่เป็นสิ่งที่คาดหวังและส่วนที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงโดยครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการและผลผลิต นอกจากผู้ประเมินจะต้องพิจารณาองค์ประกอบในส่วนที่เป็นการบรรยาย ดังกล่าวแล้ว ผู้ประเมินยังต้องพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้อง (Contingency and Congruence) อีกด้วย ดังนี้

2.1) ความสัมพันธ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ผู้ประเมินจะต้อง พิจารณาทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต ว่าทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน หรือไม่ ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ ดังกล่าวจะต้องอาศัยหลักเหตุผล

2.2) ความสอดคล้อง ในการพิจารณาถึงความสอดคล้องผู้ประเมิน จะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้านเช่นเดียวกัน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการและผลผลิต โดยการ เปรียบเทียบกันระหว่าง สิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการพิจารณาถึงความสอดคล้องนี้ข้อมูลที่ ได้รับไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าผลผลิตที่ได้ มีความเที่ยงหรือมีความตรง แต่ข้อมูลที่ได้จะชี้ให้เห็นเพียงว่ามีสิ่ง ที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่านั้น

2.3) ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสิน (Judgment) ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสิน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นมาตรฐานและการตัดสินใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ประกอบการ ตัดสิน ผู้ประเมินจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งส่วนที่เป็นมาตรฐานและส่วนที่เป็นการตัดสินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สิ่งที่มีอยู่ก่อนกระบวนการและผลผลิต ส่วนเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนเกณฑ์มาตรฐานที่ นำมาใช้ในการเปรียบเทียบมี 2 ประเภท คือ เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หมายถึง มาตรฐานที่เกิดขึ้นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยอาศัยหลักการละเหตุผลของตนเองหรือของกลุ่มบุคคล ซึ่งการกำหนดมาตรฐานสัมบูรณ์ไม่ได้เป็นสิ่งตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ และเกณฑ์ มาตรฐานสัมพันธ์ (Relative Criteria) เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากหลักสูตรอื่นเป็น หลักซึ่งเป็นการตัดสินที่ค่อนข้างยากที่จะบอกว่าหลักสูตรหนึ่งดีกว่าหลักสูตรหนึ่งโดยการพิจารณาจาก คุณลักษณะเดียวกัน แต่ถ้าคุณลักษณะหลายอย่างและแต่ละอย่างมีความสำคัญไม่เท่ากัน ผู้ประเมิน จะต้องเลือกคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะเปรียบเทียบมาใช้

3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision - Based Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริง ของการใช้หลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ก่อน รูปแบบการประเมินในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam

มารุต พัฒผล, (2556) ได้กล่าวถึง รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam เป็นรูปแบบการประเมิน ที่เน้นการตัดสินใจนำเสนอโดย Stufflebeam (1983) เรียกโดยทั่วไปว่า (CIPP Model) ย่อมาจากตัวอักษรตัวแรกจากคำดังต่อไปนี้ Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยนำเข้า) Process (กระบวนการ) Product (ผลผลิต) มีลักษณะเด่นคือ เป็นการประเมินที่ละด้าน ตามลำดับจากการประเมินบริบทการประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต ซึ่งผลการประเมินแต่ละด้านจะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ซึ่งมีแนวทางการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความสอดคล้องกับนโยบาย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการเวลา เทคโนโลยี เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้าจะทำให้ได้ข้อมูลสนับสนุน การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร เช่น การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร การประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อแสวงหาประเด็นที่จะปรับปรุงและพัฒนาให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรแล้วเกิดผลผลิต

นอกจากนี้ Stufflebeam ยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่เกิดจากการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินการ (Planning Decision) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยการใช้ผลการประเมินบริบทเป็นข้อมูลสารสนเทศ เช่น การกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นต้น

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง(Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินปัจจัยนำเข้ามากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรหรือการออกแบบหลักสูตร เช่น โครงสร้างเนื้อหาสาระหลักสูตร เวลาเรียน เป็นต้น

3. การตัดสินใจเพื่อนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (Implementations Decisions) เป็นการตัดสินใจ โดยใช้ผลการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาดำเนินการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนด การตัดสินใจในขั้นนี้ให้ความสำคัญการปรับปรุงและพัฒนามากกว่าการตัดสินใจ

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนหลักสูตร (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจ โดยใช้ผลการประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเสร็จสิ้นแล้วเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขยายโครงการหรือ หลักสูตรต่อไปหรือยกเลิกการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรจะเห็นได้ว่าในแต่ละรูปแบบต่าง ๆ มีทั้ง ส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการประเมิน ช่วงเวลาในการประเมินแหล่งการประเมิน ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดในการประเมินหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบชิปป์ เนื่องจากเป็นการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด และมีลักษณะเด่น คือ เป็นการประเมินที่ละด้าน ตามลำดับจากการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ซึ่งผลการประเมินแต่ละด้านจะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2.1.9 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, (2554) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบเห็นในองค์ประกอบของหลักสูตร

2. เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยพิจารณาว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่

3. เพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาที่คุณภาพของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้ว

พินนภัส ตลอดพงษ์, (2556) จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การหาคุณค่าของหลักสูตรหาจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของหลักสูตร รวมถึงแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง

หลักสูตรเพื่อรักษามาตรฐานของหลักสูตร โดยดำเนินการพิจารณาในทุก ๆ ส่วนทั้งระบบตั้งแต่ วัตถุประสงค์ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร

Fitzpatrick, Sanders & Worthen (2004: 112 - 113) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมิน หลักสูตร คือ

1. เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ดีจากการประเมิน
2. วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการตัดสินใจสิ่งสำคัญของโปรแกรม
3. ช่วยในการตัดสินใจตอบสนองนโยบาย
4. เป็นนโยบายทางการเมือง และกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติ

มารุต พัฒนาผล (2556: 45) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสังคมเทคโนโลยี สุนทรียภาพ

2. สามารถคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์วิจารณ์

3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์นวัตกรรมและแสดงสมรรถภาพในภาวะผู้นำเพื่อ สร้างตนเองสู่ชีวิตอนาคตในฐานะพลเมืองของชาติ

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักในการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และพัฒนาตัวร่างกาย

5. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาด้านจริยธรรม และวัฒนธรรมของผู้เรียน

6. มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพตนเอง ความเอื้ออาทรทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นทั้งที่บ้านที่ ทำงาน และชุมชน

ไพศาล บุญขาว (2556: 8) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็น สร้าง ความมั่นใจให้กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรม และความอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระ เข้าใจในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น และระดับโลก

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบเห็นในองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยพิจารณาว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่ เพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาที่คุณภาพของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้ว

2.1.10 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, (2539) ได้แบ่งระยะการประเมินหลักสูตรว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้
2. การประเมินหลักสูตรระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร
3. การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง, (2553) การประเมินหลักสูตรมีการดำเนินเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีหลายสาเหตุมาจากปัจจัยและในระยะต่างกัน เช่น อาจมีสาเหตุมาจาก ตอนจัดทำหรือยกร่างหลักสูตร จึงทำให้ตัวหลักสูตรไม่มีคุณภาพที่ดีหรือไม่ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือ สาเหตุมาจากตอนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะ เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้

1.1) ประเมินหลักสูตรเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง ควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง และองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรการประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร ทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผล หรือผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หรือพิจารณาก็ได้

1.2) ประเมินผลในขั้นตอนทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ขาดตกบกพร่องหรือเป็นปัญหา ให้มีความสมบูรณ์เพื่อประสิทธิภาพในการนำไปใช้ต่อไป เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 มีการทดลองใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2519 และ พ.ศ.2520 เพื่อหาข้อบกพร่องอุปสรรคจะได้แก้ไขให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อไป

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร ในขณะที่มีการดำเนิน การใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดหรือบกพร่องจากจุดไหน จะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารการจัดการหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมา ระยะหนึ่ง คือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะมีการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหาร หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียน การสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลการตัดสินว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือควรยกเลิก เช่น หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2551 มีช่วงระยะเวลาการใช้งาน 6 ปี เมื่อครบ 6 ปี แล้วจะมีการประเมินผลหลักสูตรรวบรวมทั้งหมด โดยนำข้อมูลตั้งแต่ระยะที่ 1 จนถึงระยะที่ 2 มารวบรวมวิเคราะห์และประเมินคุณค่า ทั้งนี้อาจจะต้องอาศัยข้อมูลที่สำคัญอีกบางข้อมูล เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เข้ามาประกอบการวิเคราะห์และประเมินค่าด้วย

Tyler (1974) มีความเห็นว่าควรยึดความสำเร็จของบุคคลส่วนใหญ่ เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กจะถือว่าเป็นความสำเร็จของ หลักสูตรไม่ได้ การตีความจาก คะแนนที่ได้จากการสอบต้องอาศัยคะแนนรวมเป็นหลักและ ข้อสอบที่ใช้ควรมีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) จึงจะทำให้การตีความถูกต้อง การวัด พฤติกรรมก็ต้องมีการวัดทั้งก่อนการเรียนและ หลังการเรียน และจะต้องกำหนดเกณฑ์เอาไว้ ล่วงหน้าว่าความสำเร็จในระดับใดถึงจะถือว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จซึ่งแนวความคิด ในลักษณะนี้เหมาะสำหรับการคิดรวบยอด (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินย่อย (Formative Evaluation)

สรุปได้ว่า ระยะการประเมินหลักสูตรว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การประเมินหลักสูตรก่อน การนำไปใช้ การประเมินหลักสูตรระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตรหลังการใช้ หลักสูตร มารวบรวมวิเคราะห์และประเมินคุณค่าทั้งนี้อาจจะต้องอาศัยข้อมูลที่สำคัญอีกบางข้อมูล เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เข้า มาประกอบการวิเคราะห์และประเมินค่าด้วย

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.2.1 ความหมายการท่องเที่ยว

ในปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ระหว่างประเทศขึ้น ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี และได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การท่องเที่ยว ไว้ว่า “การเดินทางเพื่อความบันเทิงรื่นเริงใจ เยี่ยมญาติ หรือการไปร่วมประชุมแต่มิใช่เพื่อการประกอบ อาชีพเป็นหลักฐานหรือไม่พำนักอยู่เป็นการถาวร” องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า “Tourism comprises the

activities of the person travelling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose” จากความหมายนี้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อดูรรุ และวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ วรรณภา วงษ์วานิช, (2539) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า นอกจากจะเป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อนและสนุกสนานแล้ว การท่องเที่ยวยังหมายถึง การเคลื่อนย้ายของประชากรจากแหล่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายใน ประเทศ และเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกันมีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ด้รับรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น หรือเพื่อหาความรู้ องค์การการท่องเที่ยวของสหประชาชาติ (World Tourism Organization: WTO) กำหนดไว้ว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางโดยระยะทางมากกว่า 80 กิโลเมตร จากบ้านเพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562)

ไพฑูรย์ พงศะบุตร และวิลาสวงศ์ พงศะบุตร (2542) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหารายได้ จากคำนิยามและความหมาย ของการท่องเที่ยว (Tourism) ดังนี้

“การท่องเที่ยว” (Tourism) หมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา (อาทิ การแข่งขันกีฬา ซีเกมส์ โอลิมปิก เป็นต้น) การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง หรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางที่เกิดขึ้น ตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ที่มีใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปีติดต่อกัน) เดินทางเพื่อความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อดูรรุ และวัตถุประสงค์อื่น แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (องค์การการท่องเที่ยวโลก หรือ UNWTO, 2009)

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์กระทำเพื่อไปสัมผัสสภาพที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่ โดยอาจพักผ่อน หรือไม่พักผ่อน ณ ที่นั่นก็ได้ เพื่อผ่อนคลาย พักผ่อนหย่อนใจ ศึกษา ประชุมสัมมนา ประกอบธุรกิจ ชมนิทรรศการ เยี่ยมเยือนเพื่อนหรือญาติมิตร และสร้างความรื่นรมย์ให้กับชีวิต (พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล, 2553)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่พักอาศัยของตนเอง เพื่อไปทำกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การติดต่อธุรกิจ หรือการไปเยี่ยมคนรู้จัก ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาจมีการพักผ่อนหรือไม่พักผ่อนค้างคืนก็ได้

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวจะต้องมีการเดินทางโดยสมัครใจเป็นการชั่วคราว โดยมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ใดก็ได้ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ ซึ่งวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของการท่องเที่ยวนั้น Douglas Foster (2013) ได้เขียนไว้ในหนังสือ “Travel and Tourism Management” ว่าความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเดินทางสามารถแบ่งประเภทออกได้ ดังนี้

การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนในวันหยุด (Holiday-Mass Popular Individual) เป็นการเดินทางในวันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำอะไร อันเป็นการขจัดความเมื่อยล้าทางร่างกายและจิตใจจากการทำงานให้หมดไป และเรียกพลังกำลังกลับคืนมา สำหรับเริ่มต้นทำงานในวันใหม่ บางคนอาจจะไปพักผ่อนเพราะป่วยไข้ มักจะถือเอาภาวะอากาศเป็นเกณฑ์ตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวที่ใด เช่น สถานที่ชายทะเลที่มีลมพัดฉิวอยู่เป็นนิจ สถานที่บนเขาที่อากาศหนาวเย็น หรืออาจรักษาโรคผิวหนังใกล้บริเวณบ่อน้ำร้อน

การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและความบันเทิง (Sport and Recreation) เป็นการเดินทางที่ปรารถนาจะไปชมการแข่งขันกีฬา หรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา หรือเล่นกีฬาในท้องถิ่นนั้น เช่น การชม การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเขต การไปเล่นสกีในฤดูหนาวหรือเป็นการเดินทางเพื่อความสนุกบันเทิงใจ เช่น การเปลี่ยนบรรยากาศไปยังสถานที่ที่เงียบสงบ การชมทิวทัศน์ที่สวยงาม การไปชมการแสดงโอเปร่า การไปชมการแสดงโขน

การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ (Historical and Special Interests) เป็นการเดินทางที่ปรารถนาจะไปเข้าชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทหิน พิมาย โครงกระดูกมนุษย์โบราณ การท่องเที่ยวเพื่องานอดิเรก (Hobbies) เป็นการเดินทางเพื่อทำงานอดิเรก เช่น ไปวาดรูปบนภูเขา ไปขี่ม้าที่ชายหาด ไปเล่นสกี

การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business) ในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหราชอาณาจักร ประชากรมักจะเดินทางเพื่อธุรกิจเป็นวัตถุประสงค์หลัก จึงเปรียบเสมือนว่าธุรกิจกับการเดินทางต้องอยู่คู่กันเสมอ แม้ว่าการเดินทางเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการทำงาน แต่ก็จัดเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการเดินทาง

ในลักษณะนี้จะสร้างรายได้ให้กับจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวไปเยือน และนักท่องเที่ยวนั้นก็ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะไปอยู่ ณ สถานที่นั้นเพื่อที่จะทำงาน ทหารายได้อย่างเดียว หากต้องบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการเข้าพักในโรงแรม การใช้บริการห้องประชุม ชื้อของฝากของที่ระลึกต่าง ๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว มีจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวว่าเที่ยวกันเพื่อจุดประสงค์อะไร และได้อะไรบ้างจากการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง และการท่องเที่ยวนั้นมีหลากหลาย ท่องเที่ยวเพื่อทำธุรกิจ เพื่อเยี่ยมญาติ แต่ถ้าเป็นการท่องเที่ยวแบบอยู่นานเกิน 1 ปีติดต่อกันนั้นคือมิใช่การท่องเที่ยว การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียดแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่

2.2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

Pike Steven (2008) กล่าวถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประสบการณ์ และการนำเสนอ ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้อื่น ๆ แก่ผู้บริโภค สิ่งสำคัญคือแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยว จะเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ (6A's) ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) เป็นการจัดการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความสะดวกรวดเร็ว รู้ถึงแหล่งท่องเที่ยว ในสถานที่ที่จะเดินทางไป เพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบ โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึง จุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มี ความโดดเด่น หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท และ โฮมสเตย์ Bed & Breakfast และ Guest House โดยที่พักประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกันอีกด้วย เช่น ภัตตาคาร บาร์ ฟิตเนส เซ็นเตอร์ สระว่ายน้ำ ซาวน่า และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เป็นต้น

5. กิจกรรม (Activities) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เช่นกัน ในยุค ปัจจุบันซึ่ง การท่องเที่ยวมิได้หมายเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงาม ของป่าไม้

ธรรมชาติ หากความสำคัญสำหรับผู้มาเยือน คือ การได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เช่น การเดินป่า เพื่อศึกษาระบบนิเวศเขตเส้นศูนย์สูตรในป่าดิบชื้น การล่องแก่งในแม่น้ำของท้องถิ่น การปีนหน้าผา การดำน้ำรูปแบบ Scuba Diving หรือ Snorkeling การพายเรือแคนู บริเวณป่าชายเลน การตกปลาหมึกในทะเลลึก ตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การไถนา การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมด จะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ได้แก่ ทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการ น้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ มีองค์ประกอบหลัก 6 ประการ (6A's) ได้แก่ ความสามารถในการจัด โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) และการจะพัฒนาแหล่งเที่ยวนั้นให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรที่จะต้องทำหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมกันวางแผนและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้วย

2.2.4 ประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลในโลกยุคใหม่สรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นตัวจำแนกความสนใจในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวของประชากรแต่ละกลุ่มเฉพาะที่มีความสนใจสิ่งที่ตนและหมู่คณะ มีความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (มนัส สุวรรณ, 2544)

1. การแบ่งแหล่งท่องเที่ยวตามการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
- 2) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา

3) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา

2. การแบ่งแหล่งท่องเที่ยวตามช่วงชั้นโอกาสเชิงนันทนาการ (Recreation Opportunity Spectrum-ROS) เป็นการแบ่งแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นฐานและแนวความคิดของการวางแผน การจัดการ และการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว หลักการแบ่งลักษณะนี้ใช้ลักษณะทางกายภาพ พื้นที่ (Physical Setting) ลักษณะทางสังคม (Social Setting) และลักษณะการจัดการพื้นที่ (Managerial Setting) เดิมนั้นการท่องเที่ยวจะเป็นไปตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีโดยธรรมชาติ ต่อมา มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงขั้นที่มนุษย์จัดสร้างแหล่งท่องเที่ยวหรือดัดแปลงให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวแบบใหม่ ๆ ขึ้นมาเอง เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 7 ประเภท คือ (อุษณีย์ ศรีภูมิ, 2544)

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง สิ่งก่อสร้างและอาคารที่มีความสำคัญ ทางประวัติศาสตร์รวมทั้งอนุสาวรีย์ต่าง ๆ ด้วย
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ป่าไม้ภูเขา น้ำตก
4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีประจำท้องถิ่น
5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงภาพยนตร์ โรงละคร
6. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรสาน การทอผ้า ทำร่ม เป็นต้น
7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนสนุก สวนกีฬา หรือย่านท่องเที่ยวอันเกิดกิจกรรมของประชาชนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดนี้อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวถาวรหรือมีกิจกรรมท่องเที่ยวตลอดทั้งปีอย่างสม่ำเสมอ และแหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว ที่มีขึ้นตามช่วงเวลาที่ มีเทศกาลเท่านั้น

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน ศาสนสถาน ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา สถานเริงรมย์ อุตสาหกรรม หัตถกรรม สวนสัตว์ สวนสนุก สวนกีฬา ฯลฯ

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน ศาสนสถาน

ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา สถานเริงรมย์ อุทยานธรรมชาติ หัตถกรรม สวนสัตว์ สวนสนุก สวนกีฬา ฯลฯ

คำเก็ง โถทอง และคณะ (2550) ได้กล่าวถึง การจำแนกประเภทของการท่องเที่ยวว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการ การเรียนรู้ไปในโลก กว้างตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือการศึกษาดูงานในหน่วยงานบูรณาการหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น ประเภทของการท่องเที่ยวในที่นี้ หมายถึง ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว กล่าวคือ ในการจำแนกจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว (Type of Destination) แหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่ม หรือประเภทของประสบการณ์ (Travel Experience) ที่ นักท่องเที่ยวได้รับออกเป็น 7 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่จะสังเกต การแสดงออกทางวัฒนธรรมและแบบแผนการใช้ชีวิตของประชากรต่าง เผ่าพันธุ์ซึ่งจะรวมไปถึงการไปเยือนบ้านเกิดเมืองนอน การเข้าร่วมพิธีกรรมรำฟ้อน และเข้าร่วมพิธี ทางศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทาง เพื่อสัมผัสและบางกรณี ก็เข้าร่วมใช้ชีวิตดั้งเดิมที่ได้สูญหายไปหมดแล้ว กลับมาสร้างสีสันดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจัดอาหารงานเทศกาล เครื่องแต่งกายตามประเพณี การรำฟ้อนบ้าน การแสดง ศิลปะ และหัตถกรรม รุ่งโรจน์ๆ ไว้บริการด้วย เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการ ท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถาน ที่เน้นความรู้เรื่องในอดีต อาจเป็นการเยือนอนุสาวรีย์ โบสถ์ วิหาร วัด ต่าง ๆ การแสดงแสงสีเสียงเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Tourism) คล้ายคลึงกับการท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ กล่าวคือ ดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจากแดนไกลแต่การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม เน้นสิ่งดึงดูดใจที่เป็นสิ่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะเน้นชาติพันธุ์มนุษย์ การกลับคืนสู่ธรรมชาติ และการชื่นชมต่อความสัมพันธ์ของผู้คนกับพื้นพิภพที่อยู่ในกลุ่มนี้ ซึ่งจะรวมการถ่ายภาพ การเดินทางไกล การปีนเขาการล่องเรือเล็ก และการตั้งแคมป์ เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นการเข้า ร่วมในการแข่งขัน กีฬา น้ำพุแร่รักษาโรค การอาบแดด และการเข้าร่วมสมาคม เพื่อผ่อนคลายจิตตามสถานที่ต่าง ๆ อาทิ เช่น หาดทราย ชายทะเล ชายหาดที่แนวต้นปาล์มไสว สนามกอล์ฟชั้นเยี่ยม หรือสนามเทนนิส ชั้นเลิศ การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ในกลุ่มนี้จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการ พักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะ เป็นต้น

6. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) มีลักษณะเด่น คือ การประชุม การพบปะกัน หรือการสัมมนา ซึ่งมักจะรวมเอาการท่องเที่ยวประเภทอื่นเข้ามาไว้ด้วย เมื่อมีการท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจเกิดขึ้นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีการท่องเที่ยวได้หลายประเภท บางแห่งเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ทั้งนี้แล้วแต่ความต้องการของนักท่องเที่ยว

7. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการของหน่วยงานและบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เพื่อการดูงานประชุม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อนันทนาการ โดยหน่วยงานและบริษัทห้างร้านจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทั้งหมด

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของการท่องเที่ยว คือ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดประเภทของการการท่องเที่ยว ตามกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้ใช้บริการ เช่น กิจกรรมนันทนาการ การเรียนรู้ไปในโลกกว้าง ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ภายในครอบครัว หรือการศึกษาดูงานในหน่วยงานบูรณาการหลากหลายรูปแบบ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยว แบ่งได้ทั้งหมด 7 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ การท่องเที่ยว เพื่อวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล

2.2.5 การจัดการการท่องเที่ยว

มนัส สุวรรณ และคณะ (2541) ได้ให้หลักการในการจัดการการท่องเที่ยว โดยต้องพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายจะต้อง พิจารณาระบบย่อย และองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวไปด้วย

1. ทรัพยากรทางท่องเที่ยว (Tourism Resource) ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) อันได้แก่ การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่พื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ

3. การตลาดท่องเที่ยว (Tourism Marketing) โดยเป็นส่วนของความต้องการในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรมรูปแบบ หรือกระบวนการการท่องเที่ยว

นอกจากหลักการในการจัดการท่องเที่ยวซึ่งกล่าวในเบื้องต้นแล้ว แนวทางการบริหาร และจัดการ การท่องเที่ยวยังสามารถนำมาวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวได้อีก ประกอบไปด้วย แนวทางการบริหารและจัดการ แนวทางการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แนว

ทางการบริหารและจัดการด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย แนวทางการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น แนวทางการให้ประชาชนกลุ่มและองค์กรอื่น ๆ มีส่วนร่วม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผน การท่องเที่ยวและดำเนินการให้เป็นไปตามแผนโดยมีการจัดการบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ รวมทั้งมีการประเมินผลแผนการท่องเที่ยวด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวถึง การจัดการการท่องเที่ยวที่ควรจะดำเนินการในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ 5 ภารกิจหลักดังนี้

1. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวควรมีบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้สาธารณชนได้รับรู้และทราบให้มากที่สุด
2. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นการสำรวจหาข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
3. การปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นการจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว
4. การบริหารแหล่งท่องเที่ยวเป็นการกำหนดแนวทางในการบริหาร จัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด
5. การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการวางระบบในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่รับผิดชอบ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีระบบผ่านการกระทำอย่างมีเป้าหมายที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ทางสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทางมาตรการ และแผนปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับติดตามประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง

2.2.6 การท่องเที่ยวในวัดของจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติเนื่องจากมีภูมิทัศน์ที่งดงาม อีกทั้งศิลปกรรม วรรณคดี วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีมีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวล้านนาทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจนทำให้เชียงใหม่กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญระดับโลก และมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทาง

มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ อันดับต้นๆ คือ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น และรัสเซีย ตามลำดับ จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี (2558-2561) ตามสโลแกนที่ว่า “เชียงใหม่ : นครที่เป็นที่สุดแห่งความงามทางวัฒนธรรม”

คณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (2558) ปัจจุบันการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การไหว้พระ 9 วัด สืบเนื่องมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้นำการท่องเที่ยวไหว้พระสำคัญมาใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณา และเป็นปัจจัยในการท่องเที่ยวจากการไหว้พระพุทธรูปสำคัญมาเป็นไหว้พระพุทธรูปสำคัญในกรุงเทพฯ กลายมาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว “ไหว้พระ 9 วัด” ระยะแรก เป็นวัดในกรุงเทพมหานคร ต่อมาขยายไปยังเมืองต่าง ๆ ที่มีวัดเก่าแก่ และสำคัญทั่วประเทศไทย การจัดโครงการลักษณะดังกล่าวนี้ว่าได้ผลอย่างมาก กล่าวคือ นับตั้งแต่ปีที่เริ่มจัดจนถึงปัจจุบันยังมีคนสนใจไปท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวอยู่เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงศาสนาหรือทัวร์ไหว้พระทำบุญในวัดสำคัญต่าง ๆ นับเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งสำหรับกลุ่มคนที่มีความสนใจพิเศษที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย เพราะความเชื่อที่ว่า การได้มาสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ จะนำความเป็นสิริมงคลมาสู่ชีวิต

สุดาทิพย์ นันทโชค และกรรณิกา คำดี (2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาโนช พรหมปัญญา (2556) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงศาสนาส่วนใหญ่มีความต้องการมาเที่ยวไหว้พระทำบุญสะเดาะเคราะห์ แก้กรรม ดูดวง ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในวันสำคัญทางศาสนา และสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วงศ์ธีรา สุวรรณิน และวุฒินันท์ กันทะเตียน (2560) พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวภายในวัดเพื่อต้องการชมความงามของวัด เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม รองลงมา คือ การพักผ่อนหย่อนใจจากการเห็นคุณค่าของศิลปกรรมต่าง ๆ เช่น พระพุทธรูปเก่าแก่ จิตรกรรม พุทธประวัติ และสถาปัตยกรรมของโบสถ์และเจดีย์ เป็นต้น ผู้วิจัยได้ถอดองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงศาสนาหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัด พบว่า วัดมีสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว 3 ประการ คือ ประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ยาวนาน สถาปัตยกรรมที่งดงาม และที่สำคัญที่สุด คือ สิ่งศักดิ์ที่ได้รับความเชื่อถือ เช่น พระพุทธรูป เจดีย์ พระเครื่อง เป็นต้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็นที่มาของวิจัยในครั้งนี้ พระเจดีย์ ในทางพระพุทธศาสนา คือ สถานที่หรือสิ่งอันควรแก่การเคารพบูชา ใช้เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า และบรรจุพระธาตุอัฐิธาตุของผู้ ที่ควรแก่การเคารพบูชา เจดีย์จึงเป็นสัญลักษณ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นตัวแทนของพระพุทธศาสนา

ศักดิ์ชัย สายสิงห์ (2556) สำหรับเจดีย์นั้น ชาวล้านนามักเรียกว่า ธาตุ หรือ กู เหตุที่เรียกอย่างนี้ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วนิยมใช้บรรจุอัฐิ ธาตุทั้งสิ้น ส่วนคำว่า “กู” นั้นเป็นคำที่มาจากภาษาพม่า เจดีย์ในศิลปะล้านนาที่สำคัญมีอยู่ 2 แบบ คือ เจดีย์ทรงระฆัง และเจดีย์ทรงปราสาท แต่ก็ยังมี

เจดีย์แบบอื่น ๆ ที่มีรูปแบบแตกต่างออกไปด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นที่นิยมกราบไหว้ของประชาชนทั่วไป นอกจาก พระเจดีย์แล้ว พระพุทธรูปก็เป็นสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวเชิงศาสนาให้ความสนใจมากราบไหว้เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต คนล้านนาเชื่อว่าพระพุทธรูปเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าที่มีชีวิตจริงเหมือนคนทั่วไป ผู้สร้างหรือชาวบ้านจะเรียกชื่อพระพุทธรูปที่ตนสร้างแตกต่างกันไปอย่างน่าสนใจ รวมถึงการแต่งตำนานของพระพุทธรูปด้วย

อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว (2558) สอดคล้องกับ ปฐม หงส์สุวรรณ (2554: 5) อธิบายว่า พระพุทธรูปในสังคมล้านนาเป็นเสมือนสิ่งที่เคารพบูชาร่วมกันของคนในชุมชน ทั้งนี้พระพุทธรูปมิได้เป็นเพียงประติมากรรมที่ใช้เป็นสิ่งแทนรูปของพระพุทธเจ้าหรือเป็น “พุทธปฏิมากร” เท่านั้น แต่พระพุทธรูปยังมีความสามารถในการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ได้มากมายหลากหลายทั้งในฐานะผู้คุ้มครองอารักษ์บ้านเมืองป้องกันมิให้อันตรายหรือสิ่งชั่วร้าย ตลอดจนภูตผีปีศาจมาสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้คนได้ การเลือกพื้นที่วิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

- 1) เป็นวัดที่มีพระเจดีย์และพระพุทธรูปสำคัญมีคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์ มีพุทธศิลป์ที่งดงาม
- 2) เป็นวัดที่มีนามมงคลและตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่สามารถพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาได้
- 3) เป็นวัดที่มีที่ตั้งไม่ห่างกันมากนัก สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้สะดวกภายในวันเดียว
- 4) เป็นวัดที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาได้ พบว่าวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่เข้าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ มี 9 วัด ได้แก่ วัดลอยเคราะห์ วัดดับภัย วัดดวงดี วัดศรีเกิด วัดชัยพระเกียรติ วัดหมื่นเงินกอง วัดหมื่นล้าน วัดปราสาท และวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้เป็นผลการวิจัยที่ต่อยอดมาจากงานวิจัยเรื่องเส้นทางท่องเที่ยว เชิงศาสนาประเภทเจดีย์และพระพุทธรูปสำคัญในจังหวัดเชียงใหม่

ประทีป พิษทองกลาง (2558) ซึ่งวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยว 1 วัน แบบเข้าไป-เย็นกลับ นักท่องเที่ยวนิยมไหว้พระมากที่สุดวัดในเขตอำเภอเมือง มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ คุณค่าและศักยภาพทางการท่องเที่ยว และผู้วิจัยยังได้นำเสนอให้ศึกษาเชิงลึกในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา 2 ประเด็น คือ เส้นทาง ตามชื่อวัดที่เป็นมงคล เส้นทางประวัติศาสตร์การสร้างเจดีย์ และพระพุทธรูปสำคัญ ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงเป็นที่มาของปัญหาการวิจัยว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาของ วัดนามมงคลมีประวัติและบริบทอย่างไร ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดนามมงคล เป็นอย่างไร สามารถนำมาต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเชิงศาสนาในแง่มุมไหนได้บ้าง และเส้นทางท่องเที่ยวภายใน 1 วัน แบบเข้าไป-เย็นกลับ เพื่อสักการะพระเจดีย์ และพระพุทธรูปสำคัญของวัดนามมงคลในจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร จึงมาสู่การวิเคราะห์และหา

คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยในเชิงลึกเพื่อขยายองค์ความรู้ และกิจกรรมไปสู่การท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพื่อสักการะเจดีย์และพระพุทธรูปของวัดนามมงคล ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวในวัดของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติเนื่องจากมีภูมิทัศน์ที่งดงาม อีกทั้งศิลปกรรม วรรณคดี วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีมีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวล้านนาทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยว ที่หลากหลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว จนทำให้เชียงใหม่กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญ ระดับโลก และมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับนักท่องเที่ยว ชาวไทยและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.3.1 ความหมายของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ได้มีนักวิชาการและนักวิจัยทางด้านภาษาหลายท่านได้ให้แนวคิดและนิยามความหมายของการพูด เพื่อการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

Finochiaro and Brumfit (1983) ให้ความหมายของการพูดว่า การพูดเป็นปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งที่พูด สถานการณ์ของการพูด การปรับเปลี่ยนการพูดให้เหมาะสมการใช้คำพูดตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ความหมาย และวัฒนธรรมให้เหมาะสม รวมทั้งความไวต่อการรับรู้ การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนา การพูดของผู้พูดต้องส่งสารโดยใช้ภาษาที่เหมาะสมมีการเน้นเสียง การออกเสียงสูง เสียงต่ำ และการแสดงสีหน้าท่าทางเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความหมายที่ผู้พูดพูดถึง

Byrne (1986) ได้ศึกษาและให้ความหมายของ การพูดเพื่อการสื่อสารว่า มี 2 แบบ คือเป็นทักษะของ การรับสาร (Receptive skill) และผลิตสาร (Productive skill) ของผู้พูด การส่งรหัส (Encode) เป็นหน้าที่ของผู้พูด เพราะผู้พูดต้องการสื่อถึงเจตนาและบอกความต้องการ ในทางตรงกันข้ามผู้ฟังจะทำหน้าที่ถอดรหัส (Decode) หรือแปลความหมายของสารนั่นเอง อีกทั้งยังหมายถึง ลักษณะความซ้ำซ้อน (Redundant) ของภาษาพูด และความรู้ของระบบภาษา เช่น เสียงสูงเสียงต่ำ ในประโยคเสียงหนัก-เบาในคำ และความเข้าใจในท่าทางของผู้พูด ทั้งหมดนี้เป็นเครื่องช่วยทาในการแปลความหมายของผู้พูดไปยังผู้ฟัง

Brown H. (1993) กล่าวว่า การพูด คือ กระบวนการรับและส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลอย่างน้อยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป การพูดจะไม่มี ความหมายและไม่เกิดการติดต่อสื่อสารขึ้นหากผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวที่พูดหรือจุดประสงค์ของการพูดจากผู้ส่งสาร ดังนั้น การพูดสื่อสารจะต้องมีความหมายทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งผู้ฟังและผู้พูด

Croft (2004) ได้นิยามความหมายของการพูดสื่อสารว่าเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือมากกว่านั้น การสื่อสารเป็นปฏิกริยาสัมพันธ์ทางสังคมที่สื่อความหมายผ่านระบบสัญลักษณ์ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่มโดยใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน

พรสวรรค์ สิป้อ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การพูด คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เป็นการสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต่างฝ่ายต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตัวเอง และต่างฝ่ายก็ต้องตีความสิ่งที่ตนเองได้ฟัง ดังนั้น จุดประสงค์ของทักษะการพูดคือ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ หลีกเลี่ยงการทำให้ผู้ฟังสับสน เนื่องจากการออกเสียงผิดไวยากรณ์ผิด ใช้คำผิดหรือไม่เหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องพูดให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย

การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายในการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูด โดยขณะที่ผู้พูดพูดก็จะเกิดการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับผู้ร่วมสนทนา ทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการทำงาน อีกทั้งการพูดยังมีความเกี่ยวเนื่องกันกับทักษะการฟัง อ่าน และเขียนอีกด้วย (ธวัชร ตันตระกูล, 2555) หลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้หันมาให้ความสนใจความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรของตนเอง ซึ่งได้มีการกำหนดคุณสมบัติในการรับสมัครบุคลากรเข้าทำงาน และมีนโยบายในการปรับค่าตอบแทนให้เพิ่มมากขึ้นสำหรับพนักงานที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญสำหรับคนไทยอย่างมากในการใช้พูดติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการทำงาน (วันดี ศรีสวัสดิ์, 2556)

จากความหมายของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารหมายถึง การสื่อความหมายตามความคิด และความต้องการของผู้สื่อสารด้วยวาจา การสื่อสารจะประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้สื่อสารต้องคำนึงถึงการออกเสียง การเน้นเสียง รูปแบบทางภาษา การเลือกใช้ศัพท์สำนวน ที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ บทบาททางสังคม รวมทั้งภาษาท่าทางที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งลักษณะดังกล่าวอยู่ในกระบวนการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิดความรู้สึกออกมาเป็นรหัสของภาษาหรือเป็นคำพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ

2.3.2 ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า มีผู้วิจัยจำนวนมากได้ให้ความหมาย และนิยามความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

Hymes (1971) กล่าวว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษนั้นต้องอาศัยความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เมื่อมีการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม แล้วสามารถพูดภาษาอังกฤษในช่วงเวลาที่เหมาะสม รู้ว่าควรพูดอะไร กับใคร ที่ไหน และอย่างไร Stevens (1980) ได้เสนอความคิดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Hymes ว่าความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นความสามารถในด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้พูดสามารถแยกแยะ ได้ว่าประโยคใดถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือไม่ และสามารถตัดสินใจได้ว่าควรใช้ภาษาแบบใดจึงจะเหมาะกับสถานการณ์ที่กำลังประสบอยู่ในขณะนั้น ซึ่งความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารตามความคิดของ Stevens ต้องประกอบด้วย

1. ความรู้ที่มีอยู่เดิม (Traditional competence) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง หรือรูปแบบทางภาษา

2. ความหมายที่เกิดจากการอ้างอิง (Referential meaning) หมายถึง ความรู้ประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้นี้จะนำไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

ดังนั้น ในการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสารนั้น ผู้ใช้ภาษาต้องผสมผสานความรู้ทั้งสองนี้ อย่างนี้เข้าด้วยกันการสื่อสารจึงจะบรรลุผล

Vallette (1977) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ว่า การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไม่ได้เป็นแต่เพียงการออกเสียงคำ และการออกเสียงสูงต่ำในประโยคเท่านั้น ในระดับหน้าที่ (Function level) การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะต้องมีการเลือกใช้จำนวนภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาการพูดเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป คือ ผู้พูดและผู้ฟังอีกทั้งยังหมายถึง ปฏิกริยาโต้ตอบต่อสิ่งที่ได้ยินซึ่งผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนจำเป็นต้องตีความกับสิ่งที่ได้ยิน โดยที่ผู้ฟังไม่สามารถรู้ล่วงหน้าของรูปแบบภาษา ความหมาย การโต้ตอบให้เกิดผลประโยชน์ และการแสดงถึงความตั้งใจในการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Scott, 1981) นอกจากนี้ Canale (1983) ได้มีการกำหนดความสามารถในการพูดสื่อสารประกอบไปด้วย 4 อย่างด้วยกัน คือ 1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ หรือโครงสร้าง 2. ความสามารถทางด้านสังคม 3. ความสามารถทางด้านการใช้กลยุทธ์ และ 4. ความสามารถทางด้านเชื่อมโยงโครงสร้างและความหมายความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้พูดจะถูกจำกัดลง หากผู้พูดปราศจากกฎเกณฑ์ และโครงสร้างทางภาษา อีกทั้ง ความคล่องแคล่วและความถูกต้องในการพูดภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน (Canale & Swain, 1980)

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไม่ได้เป็นเพียงปฏิสัมพันธ์ทางด้านภาษาเท่านั้น แต่ผู้พูดจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนความหมายทางภาษาด้านสังคมด้วย นั่นหมายถึงจะต้องใช้ภาษาตามกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น รวมถึงพฤติกรรมในการสื่อสารที่ไม่ได้ใช้คำพูดด้วย (Paulston, & Selekman, 1976) ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สำคัญที่สุด คือ การที่ผู้พูดสามารถสื่อสารข้อความให้เข้าใจความที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องการสื่อสารในขณะนั้น ผู้พูดควรสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูดฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบและเป็นสำนวนที่เจ้าของภาษาใช้ (ธีรภรณ์ พลายน้อย, 2554) ความสามารถการพูดภาษาอังกฤษหมายถึง ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโต้ตอบกับคู่สนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไปได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้พูดต้องเลือกถ้อยคำ น้ำเสียงและพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูดคือ สีหน้าท่าทางประกอบการพูดภาษาอังกฤษให้สอดคล้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กมลวรรณ โดมสีฟ้า, 2551) ทั้งนี้ ผู้พูดสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ คล่องแคล่วในการพูด และสามารถรู้คาดคะเนความรู้สึกของผู้ฟังโดยเลือกใช้คำพูดได้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคม และได้รับการยอมรับจากเจ้าของภาษาคด้วย (ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา, 2543)

Savignon (1983) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสารเป็นความสามารถ ในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยอาศัยความรู้ทางด้านความรู้ทางไวยากรณ์ (Grammatical competence) ความรู้เกี่ยวกับภาษาสังคม (Sociolinguistic competence) ความรู้ในกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Rules of discourse) และความสามารถในด้านการใช้ยุทธศาสตร์ในการสื่อสาร (Strategic competence) ซึ่ง Savignon ยังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับ การโต้ตอบเพื่อสื่อความหมายของบุคคลสองคนขึ้นไป มีบริบทที่เฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับภูมิหลังของผู้รับและผู้ส่งสาร เนื่องจากการสื่อสารเกิดขึ้นได้ในหลายสถานการณ์ และจะประสบผลหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับริบท

2.3.3 การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรเลือกเทคนิคที่เหมาะสม ซึ่งรูปแบบการทดสอบการพูดภาษาอังกฤษมี 3 รูปแบบหลัก ๆ คือ การสัมภาษณ์ การทำกิจกรรมร่วมกับผู้เข้าร่วมทดสอบ และการตอบสนองกับเครื่องบันทึกเสียง (Hughes, 2006) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

การโต้ตอบข้อความเสียง หรือวีดีโอจากเครื่องบันทึก ขั้นตอนในการนำข้อมูลให้ออกมาในรูปแบบเดียวกัน สามารถทำได้โดยการนำเสนอผ่านผู้ถูกทดสอบทั้งหมดด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เดียวกันที่สร้างข้อความเสียงเพื่อกระตุ้นผู้ถูกทดสอบ โดยการตอบสนองผ่านไมโครโฟน รูปแบบนี้บ่อยครั้งถูกนำมาอธิบายแบบกึ่งกลาง เป็นวิธีการที่ควรได้รับการสนับสนุนเรื่องความน่าเชื่อถือ มันสามารถประหยัดโดยที่มีห้องสำหรับการทดสอบภาษา เนื่องจากผู้ถูกทดสอบมีจำนวนมาก และสามารถทดสอบได้ในเวลาเดียวกันทั้งหมด ข้อเสียที่เห็นได้ชัดคือ การไม่ยืดหยุ่น คือ ไม่มีการติดตามการตอบสนองของผู้ถูกสัมภาษณ์ เทคนิคที่ดีนี้ได้มาจาก ARELS (Association of Recognised English Language Schools) ที่ใช้ในการทดสอบการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจ ซึ่งการทดสอบแบบนี้จะประกอบด้วย

1.1 การอธิบายสถานการณ์ คือ การที่ผู้ทดสอบอธิบายสถานการณ์ให้กับผู้ถูกทดสอบว่าสถานการณ์ที่จะใช้วัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษคือสถานการณ์อะไร ควรอธิบายให้ผู้ถูกทดสอบเข้าใจด้วยภาษาเดียวกันกับผู้ถูกทดสอบ เพื่อป้องกันการเข้าใจผิด และได้รับข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

1.2 การแยกการตอบสนอง คือ การแยกข้อมูลที่ได้รับจากผู้ถูกทดสอบว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นการตอบสนองต่อคำถามที่ได้ยิน หรือเป็นการตอบสนองเรื่องอื่น เพื่อให้ผู้ทดสอบได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และสามารถนำไปวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบ ยกตัวอย่าง คือ การที่ผู้ถูกทดสอบมีการแจ้งว่าไม่ได้ยินเสียงหรือได้ยินเสียงไม่ชัดจากเครื่องบันทึกเทป หรือมีการตอบสนองว่า ละครที่ได้ดูในคืนนี้ทางโทรทัศน์เป็นละครที่ดีมากผู้ทดสอบจะต้องแยกข้อความที่ผู้ถูกทดสอบแจ้งว่าไม่ได้ยินเสียงหรือเสียงไม่ชัดเจนว่าเป็นการตอบสนองเรื่องอื่น ไม่เกี่ยวกับการทดสอบ และการตอบสนองว่าละครที่ได้ดูคืนนี้ทางโทรทัศน์เป็นละครที่ดีมาก คือ การตอบสนองต่อการถามคำถามเพื่อวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

1.3 การจำลองบทสนทนา คือ ผู้ทดสอบจำลองบทสนทนาขึ้นมาวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบโดยเบื้องต้นผู้ถูกทดสอบจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะถูกสอบถามโดยที่ผู้ถูกทดสอบจะต้องจินตนาการว่าต้องการดู และผู้ถูกทดสอบจะต้องบอกเพื่อนชวนเพื่อนไปโรงหนังและตอบคำถามเพื่อนทางโทรศัพท์ ซึ่งสิ่งที่ผู้ถูกทดสอบจะได้ยิน ยกตัวอย่างคือ สวัสดี มีอะไรให้ฉันช่วยไหม ถือสายรถสักครู่ ชื่อละครอะไรนะ และใครเป็นคนแสดง ไม่เคยได้ยินมาก่อน มันมีเมื่อไรนะ ขอโทษที่พูดถึงแบบนั้น แต่ฉันหวังว่ามันจะไม่แพงเกินไป โอเคคืนไหนที่คุณต้องการไปราคาเท่าไร บทสนทนาจะเป็นลักษณะที่ไม่เป็นทางการเพื่อนำมาใช้ในการวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบ

1.4 แบบทดสอบวัดการพูดภาษาอังกฤษ (The Test of Spoken English: TSE) เป็นแบบทดสอบการพูดที่ถูกพัฒนาเพื่อใช้ทดสอบทางด้านการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน ซึ่งการวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรดำเนินการอย่างระมัดระวัง โดยมีระยะเวลาในการทดสอบการตอบสนองของผู้ถูกทดสอบแต่ละครั้ง ครั้งละไม่เกิน 10 วินาที และข้อควรระวังสำหรับการวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษมีดังต่อไปนี้ (Hughes, 2003)

1.5 แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรมีความน่าเชื่อถือ เหมาะสมในการวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับจากการทดสอบมีความน่าเชื่อถือ การทดสอบการพูดภาษาอังกฤษที่ใช้ระยะเวลาประมาณ 30 นาทีอาจจะได้รับข้อมูลมากที่สุดที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และไม่ควรมีน้อยกว่า 15 นาที ซึ่งการทดสอบการพูดภาษาอังกฤษประมาณ 15 นาทีน่าจะเพียงพอต่อการป้องกันข้อผิดพลาดเบื้องต้น

1.6 การวางแผนการทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรดำเนินการอย่างระมัดระวัง ซึ่งการทดสอบวัดความสามารถในการพูดของแต่ละบุคคล ควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถปรับให้เหมาะสมต่อการตอบสนองของการกระทำของผู้ถูกทดสอบและสถานการณ์ในขณะนั้น

1.7 การดำเนินการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ควรทำให้ผู้ถูกทดสอบรู้สึกสดชื่นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสิ่งที่ควรดำเนินการในการทดสอบ คือ อันดับแรกเพื่อความเหมาะสม ควรใช้รูปแบบที่มากกว่าหนึ่งรูปแบบ อันดับที่สองคือ ผู้ถูกทดสอบควรได้รับการทดสอบมากกว่า 1 ผู้ทดสอบ อันดับที่สาม หนึ่งรูปแบบควรแยกรายการต่าง ๆ ออกให้ชัดเจนกำหนดเฉพาะสิ่งที่ต้องทำและหัวข้อเรื่องที่ไม่ยากในรูปแบบภาษาของผู้ถูกทดสอบ

1.8 การดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรดำเนินการในห้องหรือสถานที่ที่มีความเงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวน เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบมีสมาธิและไม่ถูกรบกวนจากสิ่งต่าง ๆ เพราะเสียงหรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ อาจส่งผลกระทบต่อ การทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบได้

1.9 ทำให้ผู้ถูกทดสอบสบายใจเพื่อให้ผู้ถูกทดสอบแสดงออกว่ามีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษระดับอะไร การทดสอบความสามารถในการพูดของผู้ทดสอบแต่ละคนจะทำให้ผู้ถูกทดสอบเครียดเสมอ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือทำให้ผู้ถูกทดสอบพอใจ และมั่นใจตลอดเวลาด้วยการแสดงความสนใจในสิ่งที่ผู้ถูกทดสอบพูด ด้วยการแสดงออกทางคำพูดหรือไม่ใช่ทางคำพูด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในขั้นตอนแรกของการทดสอบที่ดีภายใต้ความสามารถที่เหมาะสมของผู้ถูกทดสอบ การทดสอบการวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษแต่ละขั้นควรทำให้ผู้ถูกทดสอบรู้สึกสบายใจ ไม่เครียด และควรปล่อยให้ผู้ถูกทดสอบใช้ทักษะของตนเองในระหว่างการถูกทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

1.10 ควรรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ ถ้าวัตถุประสงค์ของการทดสอบคือ เพื่อตรวจสอบว่า ผู้ถูกทดสอบสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ที่ระดับที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือผู้ถูกทดสอบมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ที่ระดับอะไร จากนั้น ควรเริ่มต้นการทดสอบด้วยการแนะนำอย่างง่าย การทดสอบควรมีการดำเนินการตามระดับ หากปรากฏชัดเจนว่า ผู้ถูกทดสอบขาดทักษะ หรือความสามารถ และไม่มีโอกาสที่จะเข้าถึงระดับเกณฑ์ต่อไปได้แล้วให้ค่อย ๆ ดำเนิน การจบการทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างสุภาพเนื่องจากไม่มีอะไรที่ผู้ทดสอบจะได้รับรู้จากผู้ถูกทดสอบอีก

1.11 ระหว่างการทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษควรใช้คำพูดในการทดสอบ ที่สั้น กระชับ และได้ใจความ ไม่ยาวจนเกินไป หรือสั้นจนเกินไป เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบเข้าใจ และมีเวลาพูดที่เพียงพอ หลีกเลี่ยงการทดลองที่ใช้คำอธิบายที่ยาวหรือการอธิบายซ้ำ ๆ กับบางอย่าง เพราะจะทำให้ผู้ถูกทดสอบเกิดความเข้าใจผิดได้ และอาจส่งผลต่อผลลัพธ์จากการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้ถูกทดสอบ

1.12 ควรเลือกผู้ที่จะดำเนินการทดสอบอย่างระมัดระวังและเตรียมตัวผู้ดำเนินการทดสอบไว้ล่วงหน้า การดำเนินการทดสอบไม่ใช่สิ่งที่ดำเนินการง่ายหรือจะกำหนดให้เป็นบุคคลทั่วไปดำเนินการได้ทุกคน ดังนั้น ผู้ดำเนินการทดสอบจะต้องมีลักษณะมีความเห็นอกเห็นใจความยืดหยุ่น ด้วยการสั่งการที่ดีด้วยภาษาเดียวกันกับผู้ถูกทดสอบ และผู้ทดสอบก็จำเป็นต้องมีการฝึกก่อนดำเนินการทดสอบการพูดภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน

2. เกณฑ์การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

การวัดผลความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างของผู้พูด เพื่อนำมาใช้ในการวัดความรู้ความสามารถของผู้พูดในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการพูด การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความรู้ ความเข้าใจ และความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ใช้อองค์ประกอบข้างต้นมาเป็นเกณฑ์วัดความรู้ความสามารถของผู้พูดในด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อแบ่งเป็นระดับคะแนน (กมลวรรณ โทมส์ฟ้า, 2551) เช่น Clark (1972) ได้ใช้เกณฑ์การวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน และด้านละ 4 ระดับดังต่อไปนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)

- ระดับที่ 1 ไม่สามารถพูดและโต้ตอบการสนทนา
- ระดับที่ 2 ออกเสียงผิดประจำ พูดแล้วฟังเข้าใจยาก
- ระดับที่ 3 ออกเสียงผิดเป็นบางครั้ง
- ระดับที่ 4 สามารถพูดสื่อสารได้ และออกเสียงได้ถูกต้อง

2. คำศัพท์ (Vocabulary)

ระดับที่ 1 ไม่สามารถพูดโต้ตอบได้ และใช้คำศัพท์ผิด

ระดับที่ 2 ใช้คำศัพท์ผิดประจำ แต่สามารถใช้คำศัพท์เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ระดับที่ 3 ใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสม และส่วนใหญ่สามารถสื่อความหมายได้

ระดับที่ 4 ใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

3. ไวยากรณ์ (Grammar)

ระดับที่ 1 ไม่สามารถพูดสื่อสารได้ และใช้โครงสร้างไวยากรณ์ผิด

ระดับที่ 2 ใช้ไวยากรณ์เบื้องต้นผิด ใช้วลีถูกต้องเป็นบางครั้ง

ระดับที่ 3 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย

ระดับที่ 4 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่มีข้อผิดพลาด

4. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 ไม่สามารถพูดโต้ตอบการสนทนา มีการหยุดชะงักระหว่างพูด พูดไม่จบประโยค

ระดับที่ 2 พูดได้ไม่ต่อเนื่อง มีการพยายามจะพูดต่อไปโดยพูดเริ่มต้นใหม่ทุกครั้ง

ระดับที่ 3 พูดได้อย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติ แต่ยังมีตะกุกตะกักบ้างบางครั้ง

ระดับที่ 4 พูดโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติ มีการหยุด เว้นวรรคเหมือนเจ้าของภาษา

Oller (1979) ได้กำหนดเกณฑ์ และระดับคะแนนความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษออกเป็นทั้งหมด 6 ระดับ ดังนี้

การออกเสียง (Accent)

ระดับที่ 1 มีการออกเสียงที่ฟังแล้วไม่เข้าใจประจำ

ระดับที่ 2 มีการออกเสียงผิดมาก ฟังไม่เข้าใจ ต้องพูดซ้ำเพื่อให้เข้าใจ

ระดับที่ 3 มีการออกเสียงผิด เสียงแปร่ง ต้องตั้งใจฟังถึงจะเข้าใจ บางครั้งทำให้เกิดความเข้าใจผิด

ระดับที่ 4 บางครั้งออกเสียงผิดหรือเสียงแปร่ง แต่ฟังแล้วเข้าใจ

ระดับที่ 5 มีการออกเสียงที่ชัดเจน ไม่ผิด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา

ระดับที่ 6 มีการออกเสียงได้ถูกต้องเหมือนเจ้าของภาษา

ไวยากรณ์ (Grammar)

ระดับที่ 1 ใช้ไวยากรณ์ผิดทั้งหมด แต่มีการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องในกรณีที่ต้องใช้เป็นประจำหรือท่องจำ

ระดับที่ 2 ใช้ไวยากรณ์ผิดเป็นประจำ สามารถพูดภาษาอังกฤษในรูปแบบประโยคที่ถูกต้องน้อยมาก สามารถพูดสื่อสารได้น้อยมาก

ระดับที่ 3 มีการใช้ไวยากรณ์ผิดบ่อยครั้ง ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษในรูปแบบประโยคที่สำคัญ บางครั้งทำให้ผู้ฟังรำคาญและไม่เข้าใจ

ระดับที่ 4 บางครั้งมีการใช้ไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษในรูปแบบประโยคที่สำคัญได้ แต่ผู้ฟังสามารถเข้าใจในสิ่งที่พูด

ระดับที่ 5 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้อง มีข้อผิดพลาดน้อย

ระดับที่ 6 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม มีข้อผิดพลาดไม่เกิน 2 ครั้ง

คำศัพท์ (Vocabulary)

ระดับที่ 1 ใช้คำศัพท์ผิดทุกสถานการณ์ แม้จะเป็นบทสนทนาทั่วไป

ระดับที่ 2 มีข้อจำกัดมากเรื่องคำศัพท์ ใช้คำศัพท์ในเฉพาะเรื่องส่วนตัว เรื่องพื้นฐาน และในชีวิตประจำวัน

ระดับที่ 3 มีการใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้องบางครั้ง มีข้อจำกัดทางคำศัพท์ ทำให้ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องงาน อาชีพ และสังคมทั่วไปได้

ระดับที่ 4 รู้คำศัพท์ทางด้านงาน อาชีพ อย่างเพียงพอ และสามารถพูดภาษาอังกฤษในเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษได้ มีความรู้ทางด้านคำศัพท์ทั่วไป พูดในสถานการณ์ทั่วไปได้ แต่ยังไม่พูดซ้ำและววน

ระดับที่ 5 รู้คำศัพท์ทางด้านงาน อาชีพ มากและแม่นยำ รู้คำศัพท์ทั่วไป สามารถพูดแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ และในสถานการณ์ทั่วไปได้

ระดับที่ 6 รู้คำศัพท์ทั่วไปจำนวนมาก และถูกต้องเหมือนเจ้าของภาษา

ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 พูดตะกุกตะกัก ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ฟังไม่เข้าใจ

ระดับที่ 2 พูดตะกุกตะกัก ช้า ยกเว้นประโยคที่พูดประจำ สั้นๆ ง่ายๆ และที่ท่องจำ

ระดับที่ 3 พูดซ้ำ ไม่คล่องแคล่วเป็นประจำ พูดไม่จบประโยค

ระดับที่ 4 พูดซ้ำและไม่คล่องแคล่วเป็นบางครั้ง ต้องพูดใหม่ ติดขัดเรื่องคำศัพท์

ระดับที่ 5 พูดได้คล่องแคล่ว แต่ยังมีบางที่พูดซ้ำ และไม่ราบรื่น

ระดับที่ 6 พูดได้อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น เป็นธรรมชาติ เหมือนเจ้าของภาษา

ความเข้าใจ (Comprehension)

ระดับที่ 1 ฟังบทสนทนาและมีความเข้าใจน้อย

ระดับที่ 2 เข้าใจเมื่อพูดซ้ำ และเป็นเรื่องง่าย ๆ คู่สนทนาต้องพูดซ้ำและพูดในรูปแบบประโยคที่ง่ายไม่ซับซ้อน

ระดับที่ 3 เข้าใจเรื่องง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเรื่องที่คุ้นเคย ต้องพูดซ้ำ และซ้ำ

ระดับที่ 4 เข้าใจภาษาพูดในเรื่องที่คุ้นเคย หรือเรื่องที่สนใจ ต้องพูดซ้ำและซ้ำ

ระดับที่ 5 เข้าใจภาษาพูดในทุกเรื่อง ยกเว้น สำนวนหรือการพูดเร็วมาก และพูดออกเสียงไม่ชัดเจน

ระดับที่ 6 เข้าใจภาษาพูดทุกอย่างแบบทางการและไม่ทางการ สำนวนการพูดเหมือนเจ้าของภาษา

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539) ใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถทางด้านการพูดแบบ Carroll ซึ่งเป็น การประเมินแบบ Nine point language Band System (Carroll, 1982) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับเกณฑ์การประเมินของ IELTS ที่มีทั้งหมด 9 ระดับ คือ กำหนดระดับการแสดงออกในการส่งสารและรับสารทางด้านภาษาหรือหลาย ๆ อย่างรวมกัน แบ่งออกเป็น 9 ระดับโดยมีความหมาย คือ

ระดับที่ 9 คือ ระดับที่ผู้เชี่ยวชาญใช้ภาษา ผู้พูดสามารถใช้ภาษาได้แบบเจ้าของภาษา คือ ใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสม มีลีลาทางภาษาและใช้สำนวนได้เหมือนภาษาตัวเอง

ระดับที่ 8 คือ ระดับที่ใช้ภาษาดีมาก พูดเรื่องราวได้ชัดเจน มีเหตุผล ลีลาทางภาษา และมีความสามารถเทียบเท่ากับนักทวิภาษา

ระดับที่ 7 คือ ระดับที่ใช้ภาษาได้ดี ถูกต้อง เหมาะสม ส่วนใหญ่เข้าใจสถานการณ์ มีความไม่เข้าใจหรือข้อจำกัดทางภาษาบางครั้ง

ระดับที่ 6 คือ ระดับที่สามารถเข้าใจสถานการณ์ส่วนใหญ่ แต่ยังไม่คล่องแคล่วหรือขาดความถูกต้องในบางครั้ง

ระดับที่ 5 คือ ระดับที่สามารถใช้ภาษาได้พอประมาณ สามารถพูดสื่อสารทั่วไปได้ แต่ใช้ภาษาไม่ถูกต้องและเหมาะสม

ระดับที่ 4 คือ ระดับที่สามารถใช้ภาษาได้น้อย ขาดความคล่องแคล่ว ถูกต้อง และเหมาะสม พูดได้ลำบาก เนื่องจากสำเนียงและไวยากรณ์ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เข้าใจผิด

ระดับที่ 3 คือ ระดับที่สามารถใช้ภาษาได้อย่างจำกัดมาก ไม่สามารถพูดสื่อสารได้อย่างต่อเนื่อง

ระดับที่ 2 คือ ระดับที่สามารถใช้ภาษาได้อย่างเล็กน้อย พูดได้เป็นคำ ๆ

ระดับที่ 1 คือ ระดับที่สามารถใช้ภาษาไม่ได้ ไม่สามารถพูดสื่อสารได้

2.4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1. งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาที่สำคัญของภาคเหนือ มีวัดวาอารามและสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งด้านสถาปัตยกรรมล้านนาและประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น นักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากเดินทางมาเยี่ยมชมวัดสำคัญต่าง ๆ เช่น วัดพระสิงห์ วัดเจดีย์หลวง และวัดสวนดอก เพื่อเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ทางพระพุทธศาสนา อย่างไรก็ตามการสื่อสารและถ่ายทอดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติยังคงมีข้อจำกัด โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษที่ใช้ในการอธิบายหลักธรรม ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อฝึกอบรมภาษาอังกฤษเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาที่เน้นการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวในบริบทของวัด และสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ การพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่จำเป็น เช่น การอธิบายหลักธรรม พื้นฐาน การแนะนำสถานที่สำคัญในวัด การตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมถึงการใช้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวข้อนี้จึงมุ่งศึกษาและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นที่ตอบสนองความต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยจะทำการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ประทีป พิชทองกลาง (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เส้นทางท่องเที่ยวเชิงศาสนา ประเภทเจดีย์และพระพุทธรูปสำคัญในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ประวัติศาสตร์ และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมถึงนำเสนอเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยนี้ใช้วิธีการแบบผสม (Mixed-Method Research) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากนักท่องเที่ยว 400 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 20 คน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า วัดใน

เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีประวัติศาสตร์และคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่น และมีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา นอกจากนี้ ยังได้เสนอเส้นทางการท่องเที่ยว 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางตามชื่อวัดที่เป็นมงคล และเส้นทางตามประวัติการสร้างเจดีย์และพระพุทธรูปสำคัญ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรม และศาสนสถานในพื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่ชุมชนท้องถิ่น งานวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่อย่างเป็นระบบ

ผะอบ พวงน้อย, นาดยา แก้วใส, สมชาติ เลิกบางพลัด, โปรตปราณ ชลสาคร และอัจฉรา สังขยุทธ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้เรื่องภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อ การท่องเที่ยวเมืองไทยในวิถีพุทธ” ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วย 5 หัวข้อสำคัญ ได้แก่การเตรียมกาย วาจา และใจเพื่อรองรับบุญกุศล, ความยิ่งใหญ่และประวัติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนพึงกระทำ, พระไตรปิฎกและชาดก, และศีล สมาธิ ปัญญา รวมถึงบทส่งท้าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นมัคคุเทศก์มืออาชีพจำนวน 50 คน ใช้กระบวนการ Pretest-Posttest เพื่อประเมินผล พบว่าชุดสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของการเรียนรู้และการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษเทคนิคของมัคคุเทศก์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการท่องเที่ยวเมืองไทยในวิถีพุทธ ที่ต้องการสื่อสารความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการระหว่างเนื้อหาด้านภาษาและพระพุทธศาสนาในชุดสื่อการเรียนรู้นี้ยังช่วยเสริมสร้างทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในสายอาชีพมัคคุเทศก์ในบริบทสากล และสร้างความมั่นใจในความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

พระมหาวิโรจน์ ญาณวีโร (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อการสื่อสารในบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะการอธิบายวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ไทย เช่น สมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ ในแง่ของการฟัง งานวิจัยได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการฝึกทักษะการฟังผ่านกระบวนการสร้างความ

เข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ในขณะที่ทักษะการพูดเน้นไปที่การสื่อสารที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสถานการณ์ สำหรับการอ่าน ผู้เรียนควรสามารถวิเคราะห์เนื้อหาทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือทักษะการเขียนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดข้อมูลทางวัฒนธรรมอย่างถูกต้องและน่าสนใจ งานวิจัยยังได้เน้นถึงความสำคัญของการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย และการแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการนำไปใช้จริงในสถานการณ์การท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงความสำคัญของการบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการออกแบบหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ

จุฑามาส เพ็งโคณา และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดชุมพร" โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโดยชุมชน งานวิจัยนี้ครอบคลุมการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การออกแบบหลักสูตร การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ การทดลองใช้ในพื้นที่ และการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม 80 คน เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม 23 คน แบ่งเป็น 11 คนจากศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หนองใหญ่ และ 12 คนจากชุมชนเกาะพิทักษ์ การฝึกอบรมใช้เวลา 36 ชั่วโมง ครอบคลุม 10 หัวข้อ เช่น การสนทนาพื้นฐาน การแนะนำตัว และการบอกเส้นทาง ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดสอบสูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ตัวอย่างเช่น ที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เพิ่มจาก 10.09 ± 6.60 เป็น 24.45 ± 4.90 และด้านความสามารถจาก 11.20 ± 3.71 เป็น 17.20 ± 2.86 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการสอน และกระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก (90%) ผสมผสานกับการฝึกอบรม (10%) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

ประทีป พีชทองกลาง, เพราพิลาส ประสิทธิ์บุรุษรักษ์ และญาตาวิมินทร์ พีชทองกลาง (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "วัดงาม นามมงคล: แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ พระเจดีย์และพระพุทธรูปของวัดนามมงคล ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเสนอแนวทางการพัฒนาวัดนามมงคลในจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยใช้รูปแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) โดยเก็บข้อมูลจากวัดนามมงคล 9 แห่งในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เช่น วัดลอยเคราะห์ วัดดัดภัย และวัดดวงดี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยว 400 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 20 คน ผลการวิจัยพบว่า วัดนามมงคลมีประวัติศาสตร์และศิลปกรรมล้ำนาที่โดดเด่น เช่น พระเจดีย์ทรงระฆังและพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสน อีกทั้งยังมีชื่อที่เป็นมงคลและความศักดิ์สิทธิ์ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาที่เสนอเน้น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมสติ 2) ความสะอาด 3) ความสะดวกสบาย 4) ความสงบเย็นใจ และ 5) สัปปายะ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัดในฐานะแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม

พิมพ์ชนก มุลมตรี, นิลุบล คงเปรม, และฉรินันท์ ประทุม (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การพัฒนาขีดความสามารถทุนทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ" โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่ การศึกษาบริบทชุมชน เอกลักษณะ และอัตลักษณ์ในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ การหาแนวทางพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนผู้ให้บริการ และการพัฒนาขีดความสามารถทุนทรัพยากรมนุษย์เพื่อยกระดับการบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ใช้วิธีการสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มโดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่คนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นที่ผลิตภัณฑ์การเกษตรปลอดสารพิษ วิถีชีวิตดั้งเดิม และการรวมกลุ่มชุมชนเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนในด้านภาษาอังกฤษ การจัดการมาตรฐานโฮม สเตย์ การจัดการสุขลักษณะ และการสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี แนวทางพัฒนาขีดความสามารถทุนมนุษย์ที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมทักษะการให้บริการ ความรู้ด้านสุขภาพ ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยว ทักษะภาษาอังกฤษ การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการจัดการด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย งานวิจัยชิ้นนี้

ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคนในชุมชนให้มีทักษะที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวสุขภาพ พร้อมทั้งสร้างศักยภาพในการแข่งขันในระดับสากล

วิเชียร อินทรสมพันธ์, ศศิกัญญา เย็นเอง, ธนภัทร จันทร์เจริญ, สิริกร โตสติ, และ ทิตยา สิทธิโสภาสกุล (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมััคคุเทศก์ และ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรในพื้นที่เป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างคือเยาวชนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวน 26 คน ซึ่งถูกคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในการสร้างหลักสูตรและศึกษาผลกระทบ ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรระยะสั้น ใช้เวลาอบรม 5 วัน รวม 30 ชั่วโมง โดยเนื้อหาประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐาน เช่น ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์แหล่งท่องเที่ยว วาทีศิลป์ และภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว 2) ความรู้เฉพาะวิชาชีพ เช่น การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และจรรยาบรรณของมััคคุเทศก์ 3) การฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เลี้ยง ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.90, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34) หลังการฝึกอบรม นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมภาคปฏิบัติ 23.07 จาก 27 คะแนน นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการยังมีความพึงพอใจในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 2.87, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32) และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนและสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในระยะยาว

จิตรพร ชูทอง และเสนห์ ทองรินทร์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เนื้อหาทางวัฒนธรรมในหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี" งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการสำรวจวัฒนธรรมที่ถูกนำเสนอในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และวิธีการนำเสนอวัฒนธรรมดังกล่าว โดยข้อมูลถูกรวบรวมจากข้อความและภาพในบทเรียนต่าง ๆ ภายใต้กรอบแนวคิดของ Cortazzi และ Jin (1999) ซึ่งแบ่งแหล่งที่มาของวัฒนธรรมเป็นวัฒนธรรมแหล่งกำเนิด (source culture), วัฒนธรรมเป้าหมาย (target culture), และวัฒนธรรมสากล (international culture) ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาวัฒนธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมไทย (85%) เช่น ข้อมูลการท่องเที่ยว ทัศนกรรม

อาหารไทย และพิธีกรรมทางศาสนา ขณะที่วัฒนธรรมสากลปรากฏเพียง 15% และไม่มี การนำเสนอ วัฒนธรรมเป้าหมายเลย นอกจากนี้ เนื้อหาวัฒนธรรมยังถูกจำแนกออกเป็นวัฒนธรรมที่มองเห็นได้ชัด (Big “C”) เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมที่มองเห็นได้ไม่ชัด (little “c”) เช่น วิถีชีวิต อาหาร และวันสำคัญ งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าหนังสือเรียนควรรวมวัฒนธรรมที่ หลากหลายมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Intercultural Communication Competence) ของผู้เรียน และแนะนำให้ผู้เขียนหนังสือเรียนพิจารณาเนื้อหาวัฒนธรรมให้เหมาะสม กับบริบทการเรียนการสอนในประเทศไทย

จุมพต อ่อนทรวง และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของวัดในจังหวัดพิษณุโลก" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา กระบวนการพัฒนาสื่อเพื่อการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา 2) พัฒนาสื่อภาษาอังกฤษสำหรับวัด สำคัญในจังหวัดพิษณุโลก และ 3) นำเสนอสื่อภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ กลุ่ม ตัวอย่างประกอบด้วยพระสงฆ์ ไวยาวัจกร และคณะกรรมการบริหารวัดจำนวน 9 รูป/คน และนิสิต จากวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราชจำนวน 10 รูป/คน การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการพัฒนาสื่อประกอบด้วย 4 ขั้นตอน: การวางแผน การเตรียมการผลิต การผลิต และการประเมินผล โดยการผลิตสื่อมีคุณภาพในระดับสูงเมื่อประเมินในด้านเนื้อหา ความ ชัดเจนของภาพ และเทคนิคการนำเสนอ สื่อภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สื่อ ความหมายชัดเจน เสียงและภาพประกอบมีความเหมาะสม จุดเด่นของสื่อที่พัฒนาคือ การนำเสนอ ข้อมูลที่ดึงดูดใจและถูกต้อง แต่ยังมีข้อควรปรับปรุง เช่น การเพิ่มระยะเวลาของฉากบางฉาก และการ ใช้แนวดนตรีที่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพสูงใน การบันทึกเสียงและภาพเพื่อเพิ่มความสมจริง งานวิจัยนี้แสดงถึงความสำคัญของการพัฒนาสื่อใน ฐานะเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยแก่นักท่องเที่ยว ต่างชาติ และ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัดสำคัญในท้องถิ่น

นิลุบล ศรีเทพ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” เพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว งานวิจัยใช้กลุ่ม ตัวอย่าง 230 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่สำรวจความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ 200 คน และกลุ่มที่เข้าร่วม

การทดลองหลักสูตร 30 คน ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเฉลี่ยทักษะภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมการอบรมเพิ่มขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ การฟัง (จาก 12.63 เป็น 18.26 คะแนน), การพูด (จาก 11.67 เป็น 19 คะแนน), การอ่าน (จาก 11.63 เป็น 20.37 คะแนน), และการเขียน (จาก 10.9 เป็น 21.4 คะแนน) นอกจากนี้ การวิเคราะห์ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดมากที่สุด โดยทักษะการฟังมีค่าเฉลี่ย 4.32 ± 0.74 และทักษะการพูดมีค่าเฉลี่ย 4.31 ± 0.73 ตามลำดับ ขณะที่ในด้านเนื้อหาสาระ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการแนะนำสินค้าและบริการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 ± 0.78) รองลงมาคือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.50 ± 0.78) ผลการทดลองใช้หลักสูตรชี้ให้เห็นว่า การฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ซ้ำ ๆ ช่วยเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เข้ารับการอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น

พระมหาสุริยัน อุตตโร และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี” เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร 2) สร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์น้อย และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม จำนวน 20 คน ผลการศึกษาเผยว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรควรเน้นการสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่สนใจบทบาทมัคคุเทศก์ในท้องถิ่น และอาจเริ่มจากการเป็นมัคคุเทศก์ฝึกหัดเพื่อสร้างรายได้ในระหว่างการเรียน ผลการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เช่น คะแนนเฉลี่ยการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มจาก 3.89 เป็น 4.50 ในด้านการแนะนำตนเองและผู้อื่น ในด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตร ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ในหัวข้อวิทยากร รองลงมาคือ วิธีการสอน หลักสูตร สื่อการสอน และการวัดผล ด้านเนื้อหาหลักสูตรเน้น 5 หัวข้อสำคัญ ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำตนเองและผู้อื่น ภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษสำหรับการทักทายและอำลา ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และการสนทนาเชิงนำเที่ยวในพื้นที่ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ

พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในบริบทท้องถิ่น ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพนักเรียนและตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิตากุล บุญรักษา และพรพรรณ โพธิสุวรรณ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวชนมัธยมศึกษาท้องถิ่นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนบ้านคลองคาง จังหวัดนครสวรรค์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและศักยภาพของท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวชนมัธยมศึกษา และ 3) ทดลองใช้และประเมินผลหลักสูตรที่พัฒนา การวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิตำบลมัธยมศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจำนวน 19 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 5 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 25 คน โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์เชิงสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทางสถิติแบบ t-test ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านคลองคางมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวใน 3 มิติ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หลักสูตรที่พัฒนามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน เช่น ทักษะภาษาอังกฤษ และบริบทของชุมชน ผลการทดลองใช้หลักสูตรชี้ให้เห็นว่าคะแนนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.76)

พิมพ์ชนก มุลมิตร (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: กรณีศึกษาชุมชนพุน้ำร้อนหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบททางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชน 2) ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการ และ 3) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในชุมชน จำนวน 25 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และชาวบ้านในพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนพุน้ำร้อนหนองหญ้าปล้องมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่หลากหลาย เช่น การแช่ตัวในน้ำพุร้อน การนวดแผนไทย และการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ นอกจากนี้ยังพบความต้องการพัฒนาศักยภาพใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนายุวมัธยมศึกษาภาษาอังกฤษ 2) การอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการและผู้ให้บริการนวดแผนไทย 3) การเสริมสร้างทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และ 4) การจัดการสุขลักษณะในแหล่งท่องเที่ยว จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการ

ได้แก่ การเสริมทักษะภาษาอังกฤษ การอบรมการให้บริการทางการท่องเที่ยว และการส่งเสริม
 สุขอนามัยและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการให้บริการและส่งเสริม
 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในชุมชนอย่างยั่งยืน

บุญมี พรรษา และคณะ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสาร
 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 ความต้องการพัฒนาคู่มือการฝึกอบรม และประเมินผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการ
 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบ
 ผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนพระสงฆ์ 25 วัด รวมกลุ่ม
 ตัวอย่างทั้งสิ้น 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า 71.6% ของพระภิกษุสามเณรมีความต้องการใช้
 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในการประเมินผลก่อนและหลังการ
 อบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมครั้งที่ 1 อยู่ที่ 17.38 (SD = 1.09) และครั้งที่ 2 อยู่ที่ 18.28
 (SD = 0.70) สูงกว่าก่อนการอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 9.12 (SD = 1.42) โดยมีความแตกต่าง
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้รับการประเมินความพึง
 พอใจโดยรวมจากพระภิกษุสามเณรอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 4.45 ซึ่งจัดอยู่ในระดับ "มาก" โดยกิจกรรมในคู่มือมี
 ความน่าสนใจและไม่ซ้ำซาก (ค่าเฉลี่ย 4.66) กระบวนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเน้นการเรียนรู้
 แบบสื่อสาร (Communicative Language Teaching) และการใช้กรอบมาตรฐาน CEFR
 (Common European Framework of Reference for Languages) รวมถึงการฝึกปฏิบัติใน
 สถานการณ์จำลองและในวัดต้นแบบ 5 แห่ง เช่น วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร และวัดเจดีย์
 หลวงวรวิหาร

สุชานาฏ สติานุรักษ์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์
 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอ
 เมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของชุมชน 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม
 และ 3) สร้างรูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานวิจัยนี้ใช้
 ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
 การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ชุมชน
 เทศบาลตำบลหนองป่าครั่งมีภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ยังขาดการนำเสนอ

ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง จึงมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หลักการมััคคุเทศก์ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การฝึกภาคสนาม และกิจกรรมบทบาทสมมติ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างรูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ผ่าน 7 กระบวนการ ตั้งแต่การศึกษาความต้องการและบริบทของชุมชน การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม การฝึกอบรมจริง และการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติภาษาอังกฤษ ผลการประเมินพบว่าหลังการฝึกอบรม ทักษะภาษาอังกฤษและความสามารถในการนำเสนอข้อมูลของเยาวชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยรูปแบบดังกล่าวได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญและเยาวชนว่ามีความเหมาะสมในระดับสูง

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย และปิย สุนิสุสติ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์: กรณีศึกษาวัดปงสนุกเหนือ จังหวัดลำปาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์ในพื้นที่ดังกล่าว งานวิจัยนี้ใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 400 คน รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำชุมชนในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า วัดปงสนุกเหนือมีศักยภาพสูงในด้านศิลปะและประวัติศาสตร์ทางศาสนา ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะพิพิธภัณฑ์ทางพุทธศิลป์และพระพุทธรูปที่มีเอกลักษณ์ในสไตล์เฉพาะ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การขาดระบบขนส่งสาธารณะและป้ายบอกทางที่ชัดเจน แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การปรับปรุงระบบการเดินทาง เพิ่มป้ายแนะนำสถานที่ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบมััคคุเทศก์ท้องถิ่นและยุวมัคคุเทศก์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสนใจในวัดปงสนุกเหนือในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์ที่มีคุณค่า

อนันต์นิตย มโนรมย์ และ มนินยา โพธิราช (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้วัฒนธรรมไทโส้ผสมผสานกับสื่อการสอนจริงในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษสำหรับยุวมัคคุเทศก์” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ไทโส้ในโรงเรียนบ้านโพนจาน อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ผ่านการบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นกับสื่อการสอนจริง เช่น วัสดุด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมฝึกทักษะการสอนภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 57 คน ที่พูดภาษาถิ่นไทโส้และมี

การใช้ชีวิตในบริบททางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ การวิจัยใช้วิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด การสังเกต และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิธีการบูรณาการวัฒนธรรมไทยเข้ากับสื่อการสอนจริงสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของยุวมัคคุเทศก์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ใส่ให้แก่นักท่องเที่ยว นักวิจัยเสนอว่าการฝึกฝนเพิ่มเติมในสถานการณ์จริงและการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้สื่อสารกับชาวต่างชาติมากขึ้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนต่อไป

พระมหาบุญสุข ชนะชัย และคณะ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ 4) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้งานทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การวิจัยใช้วิธีแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงปฏิบัติการ โดยมีพระภิกษุสามเณรจากวัด 25 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า: 1) คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรอยู่ที่ 4.39 (ระดับสูง) การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังใช้งานพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) 2) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพบว่าร้อยละ 71.6 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทนี้ และการฝึกอบรมช่วยเพิ่มคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) 3) การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้รับการประเมินในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 4.29) ทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน 4) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ การขาดเวลาในการฝึกฝน ความเขินอาย และการขาดความรู้ด้านไวยากรณ์ ขณะที่ความพึงพอใจโดยรวมต่อการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอยู่ที่ระดับสูง (4.40) งานวิจัยนี้ช่วยยืนยันความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือสำหรับพระภิกษุสามเณรในการเผยแผ่วัฒนธรรมไทยและพระพุทธศาสนาให้กว้างไกลในยุคโลกาภิวัตน์

เอกพล วงศ์เสรี (2565, บทความย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านบางเทา จังหวัดภูเก็ต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและสร้างแนวทางในการพัฒนาทุนมนุษย์สำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน โดยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่จำนวน 396 ตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติรวม 384 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและค่าดัชนีความจำเป็น (PNI Modified) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพก็รวบรวมผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 16 ตัวอย่าง และการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง ผลการศึกษาในมุมมองของประชาชน พบว่ามีรายการความต้องการที่มีค่า PNI Modified ≥ 0.30 จำนวน 14 รายการ โดยความต้องการที่สูงที่สุดคือทักษะการสื่อสารการตลาดออนไลน์ รองลงมาคือทักษะการจัดทำบัญชีครัวเรือน และความรู้เกี่ยวกับบริการการท่องเที่ยว ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าความต้องการสูงสุดคือทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่วนในนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่าความต้องการสูงสุดคือความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทุนมนุษย์ในมิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การสื่อสารการตลาดออนไลน์ การปรับปรุงคุณภาพชีวิต การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาจีน และภาษารัสเซีย) และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ผลลัพธ์เหล่านี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

2.4.2. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในระดับนานาชาติแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง ที่ช่วยส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยเฉพาะในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงศาสนา งานวิจัยหลายฉบับชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์และบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวสามารถช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวรวมถึงการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Adorján (2013, บทความย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาหลักสูตรใหม่สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษในสาขาการท่องเที่ยว” เพื่อให้เหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านภาษาอังกฤษและวรรณคดีที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับสูง (C1) แต่ยังคงขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีและภาษา ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หลักสูตรใหม่นี้พัฒนาขึ้นโดยใช้งานแพลตฟอร์ม Moodle เพื่อสนับสนุนการเรียนแบบผสมผสาน (blended learning) และมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์ความต้องการ

ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า เนื้อหาควรครอบคลุมหัวข้อพื้นฐาน เช่น การท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการตลาดปลายทาง (destination marketing) พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การเขียนโฆษณา การแปลข้อความเชิงเทคนิค และการออกแบบแบบสำรวจความคิดเห็น ผู้สอนยังใช้วิธีการใหม่ เช่น การให้ผู้เรียนบันทึกเสียง การสร้างสไลด์ประกอบวิดีโอ และการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง (simulation) ผลสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาหลังเรียนจบหลักสูตรพบว่า 90% ของผู้เรียนแสดงความพึงพอใจในเนื้อหาและวิธีการสอน โดยเฉพาะการสร้างพอร์ตโฟลิโอดิจิทัล ซึ่งรวมถึงการบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ และการออกแบบงานมัลติมีเดีย นักศึกษาบางคนได้ใช้ผลงานเหล่านี้ในการสมัครงานและได้งานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การติดตามกิจกรรมใน Moodle พบว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง โดยมีการเข้าชมไฟล์การเรียนมากกว่า 2,000 ครั้งในระหว่างหลักสูตร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรนี้ไม่เพียงพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทาง แต่ยังช่วยให้นักศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต การศึกษาครั้งนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และแสดงให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีนัยสำคัญ

Simion Minodora Otilia (2013, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาษาอังกฤษ: ภาษาของการสื่อสารในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” โดยเน้นว่าการท่องเที่ยวในฐานะอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่น่าประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว บทความนี้ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารระหว่างประเทศ และยังเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการจ้างงานและเพิ่มโอกาสในตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การเน้นถึงการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง (lingua franca) สำหรับการสื่อสารในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น สนามบิน โรงแรม และบริษัทท่องเที่ยว การศึกษาพบว่า ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เป็นหนึ่งในเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเน้นย้ำว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับ ทักษะการพูดและการฟัง มากขึ้น เนื่องจากมีบทบาทสำคัญที่สุดในงานบริการลูกค้า นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยี เช่น การเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ ได้รับการพิสูจน์ว่าช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักศึกษาด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างภาษาและวัฒนธรรม โดยเน้นว่าภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือการสื่อสาร แต่ยังสะท้อนถึง การสร้างความเข้าใจข้ามวัฒนธรรมในโลกที่เป็นสากล

Ana Gonçalves (2014, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรมในภาคการศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ IV สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการจัดการการท่องเที่ยวและนันทนาการ ณ

สถาบันอุดมศึกษาด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยวเอสโตริล (Estoril Higher Institute for Tourism and Hotel Studies: ESHT) ในประเทศโปรตุเกส การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะด้านภาษาและความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพบริการและส่งเสริมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เนื้อหาการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ IV ได้รับการออกแบบให้เชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาสะท้อนความคิดเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น การสื่อสารด้วยวาจาและอวัจนภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมการกิน กิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะเป็นแบบบูรณาการ เช่น การอภิปราย การนำเสนองานกลุ่ม การศึกษารกรณีศึกษา และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่สำเร็จหลักสูตรนี้มีความสามารถในการปรับตัวและแก้ไขปัญหาในบริบทข้ามวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้เน้นถึงความสำคัญของการใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียน ซึ่งช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารในภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ การเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงทำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนกับการปฏิบัติในสายอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

Polyakova, Ivanova และ Skrobotova (2015, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้คู่มือท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวของภูมิภาค โดยมุ่งเน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวเพื่อช่วยส่งเสริมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ให้ดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงการขาดคู่มือที่มีโครงสร้างชัดเจนและสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวใน Lipetsk Oblast แม้พื้นที่นี้จะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นแต่ยังไม่ได้รับการสำรวจและนำเสนออย่างเต็มที่ คู่มือที่มีการออกแบบอย่างเหมาะสมจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวสมัครเล่นที่ต้องการข้อมูลชัดเจนและง่ายต่อการใช้งาน การวิจัยได้เสนอแนวทางสร้างคู่มือที่เน้นความต้องการของนักท่องเที่ยวสมัครเล่น โดยให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างและการจัดลำดับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และเส้นทาง การเดินทางที่ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย การใช้ข้อมูลแบบย่อ กระชับ แต่ครบถ้วน รวมถึงการเพิ่มความเป็นปฏิสัมพันธ์ผ่านการออกแบบภาพกราฟิกและการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลออนไลน์ นอกจากนี้ คู่มือยังควรมีรูปภาพที่สวยงามและดึงดูดใจเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ การใช้งานที่น่าพอใจแก่ผู้ใช้งาน นักวิจัยได้วิเคราะห์วิธีการทางการตลาดและการพัฒนาแนวคิดสำหรับคู่มือการท่องเที่ยวโดยใช้กรอบทฤษฎี เช่น การวิเคราะห์โครงสร้างและหน้าที่ การเปรียบเทียบคู่มือการท่องเที่ยวที่มีอยู่ และการประเมินข้อดีข้อเสียของแนวทางการพัฒนาที่ผ่านมา เพื่อสร้างคู่มือที่เหมาะสมกับบริบทของ Lipetsk Oblast

Yao-Yi Fu (2015, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาการท่องเที่ยว” การศึกษาได้สำรวจปัจจัยและบริบทที่ช่วยให้นักศึกษาด้านการท่องเที่ยวพัฒนาความสามารถด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยใช้แบบจำลอง Dardorff Process Model of Intercultural Competence เป็นกรอบแนวคิดหลัก ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 15 ประการ เช่น การเคารพ ความเปิดกว้าง ความอดทนต่อความคลุมเครือ ความยืดหยุ่น และทักษะการสื่อสาร การศึกษาใช้ข้อมูลจากโครงการเรียนรู้ผ่านการบริการในประเทศเคนยาเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ซึ่งนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย และการลงพื้นที่สำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวใน Rift Valley รวมถึงการเขียนรายงานเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) ความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและภาษา: นักศึกษาได้เรียนรู้การปรับตัวกับความแตกต่างด้านวัฒนธรรม เช่น การจัดตารางเวลาและมุมมองต่อการศึกษา 2) การปฏิสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น: การทำงานร่วมกับนักศึกษาและคณาจารย์ในท้องถิ่นช่วยให้นักศึกษาเข้าใจมุมมองที่หลากหลาย 3) ระยะเวลาและโครงสร้างของโครงการ: ระยะเวลา 3 สัปดาห์ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะและความเข้าใจในเชิงลึก 4) การจัดที่พัก: การพักในศูนย์ฝึก Lorna Kiplagat High Altitude Training Centre ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้คนหลากหลาย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสมสามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศในนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การศึกษาเสนอแนะให้มีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยและบริบทที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านนี้ในบริบทการเรียนรู้ระหว่างประเทศอื่น ๆ

Acep Unang Rahayu (2016, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษเพื่อลดอุปสรรคด้านวัฒนธรรมและการสื่อสารในโลกการท่องเที่ยว” โดยมุ่งเน้นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อบรรเทาความเข้าใจผิดที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม การศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากนิยายภาษาอังกฤษพร้อมคำแปลภาษาอินโดนีเซีย และผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในสถานการณ์จริงที่โรงเรียนการท่องเที่ยวบันดุง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาอินโดนีเซียเผชิญกับความท้าทายในการเข้าใจโครงสร้างภาษาอังกฤษ เช่น Progressive Tense ในขณะที่ Simple Tense (เช่น Present และ Past Tense) ไม่มีปัญหาในแปลเป็นภาษาอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างทางวัฒนธรรมทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ความไม่ตรงกันของความหมายและการแสดงออกในภาษาและวัฒนธรรมที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ประโยคในภาษาอังกฤษที่ใช้ Present Perfect Progressive ไม่สามารถแปลเป็นภาษาอินโดนีเซียได้ตรงตัว เพราะขาดโครงสร้างที่สอดคล้องกันในภาษาอินโดนีเซีย ส่งผลให้เกิดความสับสนในการสื่อสาร การศึกษาเสนอแนวทางการลดอุปสรรคดังกล่าว เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย รวมถึงการออก

แบบการสอนที่เน้นการเข้าใจความหมายเชิงวัฒนธรรม เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของการท่องเที่ยว

Michael Wayne Hendershot, Nutprapha K. Dennis, Suchada Chaiwiwattrakul, และ Ratirot Phiphitphakdee (2017, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ความจำเพาะพื้นฐานของหลักสูตรภาษาอังกฤษที่หลากหลายต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนภาษาอังกฤษในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ” โดยมุ่งเปรียบเทียบประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เลือกในจังหวัดอุบลราชธานีและอำนาจเจริญ การศึกษานี้วิเคราะห์ความสามารถของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผ่านคำถามที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ โดยโรงเรียน Moolanithi Wat Sriubonratthanaram มีคะแนนร้อยละสูงสุดที่ 86.45 ในขณะที่โรงเรียน Assumption College Ubon มีคะแนนต่ำสุดที่ 48.67 และโรงเรียน Charoenvithaya ได้คะแนน 74.29 วิธีการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 21 ข้อให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 6 รวมทั้งหมด 115 คน ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์โดยการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณผ่านการคำนวณค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบผลคะแนน การศึกษานี้สรุปว่าไม่สามารถสันนิษฐานได้ว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษทุกหลักสูตรมีคุณภาพเท่าเทียมกัน และยังพบว่าคุณภาพของผู้สอนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะของนักเรียน แนะนำว่าควรปรับปรุงทั้งหลักสูตรและวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน

Bal Krishna Sharma (2018, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การฝึกอบรมพนักงานเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” โดยใช้วิธีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงชาติพันธุ์วิทยา งานวิจัยนี้สำรวจหลักสูตรฝึกอบรมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับพนักงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประเทศเนปาล โดยเน้นไปที่การพัฒนาทักษะด้านภาษาศาสตร์และการสื่อสารในบริบทของการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าพนักงานทัวร์ชาวเนปาลที่เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การนำเสนอตนเองในรูปแบบที่สร้างความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว การบริหารความสัมพันธ์เชิงมิตรภาพ และการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ นอกจากนี้ ยังมีการฝึกทักษะการจัดการความประทับใจผ่านการเรียนรู้ "ศิลปะการแสดง" ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หลักสูตรฝึกอบรมถูกออกแบบให้เน้นการปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยมีทั้งบทเรียนในห้องเรียนและการฝึกภาคสนามในสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ชี้ให้เห็นว่าพนักงานสามารถปรับตัวในสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การฝึกอบรมยังสะท้อนความไม่สมดุลทางอำนาจระหว่างพนักงานท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจากตะวันตก

Bal Krishna Sharma (2018; บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การฝึกอบรมพนักงานเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” โดยใช้วิธีวิเคราะห์วาทกรรมเชิงชาติพันธุ์วิทยา งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เนपाल โดยศึกษาทักษะด้านภาษา และการจัดการความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาผ่านการฝึกอบรม งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมเน้นการสร้างความสามารถในการนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองให้สร้างความประทับใจ เช่น การใช้เทคนิค “การแสดง” เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว การฝึกอบรมนี้ช่วยเพิ่มความสามารถในการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจ ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษแบบ “มาตรฐาน” เป็นสิ่งสำคัญในบริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถสร้างความประทับใจและจัดการความสัมพันธ์ที่ดีได้ผ่านการใช้ภาษาและวาทกรรมที่เหมาะสม การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนได้รับการสอนให้ใช้คำทักทายตามวัฒนธรรมเนपाल เช่น “Namaste” เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีการจัดการความประทับใจ (Impression Management) และการสร้างสัมพันธ์ภาพ (Rapport Management) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ถูกสอน หลักสูตรเน้นการใช้ “การแสดง” เพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

Aleksandra Radovanović และ Dragana Pešić (2019, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาหัวข้อ “หลักสูตรภาษาอังกฤษที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว” โดยเน้นการออกแบบหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเซอร์เบีย การศึกษาได้ระบุว่าทักษะภาษาอังกฤษเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการให้บริการและการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการออกแบบหลักสูตรที่เน้นการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (English for Specific Purposes: ESP) สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป และช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว งานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดของ Graves (1996, 2008) และ Hutchinson & Waters (1987) ในการวิเคราะห์ความต้องการ (Needs Analysis) และการออกแบบหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่คณะกรรมการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวในเมือง Vrnjačka Banja ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และการเพิ่มความตระหนักรู้ด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เพื่อให้ นักศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

Kovalenko, O. V., Yepyk, L. I., Yeromenko, A. Y., Kashynska, O. Y., & Bezruchenkov, Y. V. (2021, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ในอนาคตเพื่อการปฏิสัมพันธ์ด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในกิจกรรมวิชาชีพ” โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการ

ฝึกอบรมเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมมัคคุเทศก์ให้พร้อมสำหรับการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในตลาดที่มีการแข่งขันสูง งานวิจัยเน้นว่าการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ควรประกอบด้วยการพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพและการสื่อสารที่ตอบสนองต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสอนที่เชื่อมโยงทฤษฎีและการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การใช้ "วิธีการเชิงทัศนศึกษา" (Excursion Method) เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นการปรับเนื้อหาและวิธีการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในมัคคุเทศก์จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติในสถานที่จริง 2) การเสริมสร้างความเข้าใจในมิติทางวัฒนธรรมผ่านการศึกษา เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิศาสตร์ 3) การปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การศึกษานี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ แนวคิดการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมช่วยเพิ่มระดับการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การประเมินผลหลักสูตรพบว่า การใช้เทคนิคเช่น การตั้งคำถามเชิงปัญหาและการสร้างบทสนทนา ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างและการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานยุโรป EN 15565: 2008 ช่วยให้มีมัคคุเทศก์พร้อมสำหรับงานในระดับนานาชาติ

Amy Irhani Asmin (2022; บทความย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของมัคคุเทศก์ใน Toraja” โดยมุ่งเน้นการศึกษาความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่าน 4 มิติ ได้แก่ ความรู้ ทักษะการสื่อสาร บุคลิกลักษณะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล งานวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์มัคคุเทศก์ 5 คนใน Tana Toraja ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ผลการศึกษาพบว่า มัคคุเทศก์สามารถจัดการกับปัญหาการสื่อสารที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กลยุทธ์เชิงปฏิบัติ เช่น การใช้ภาษาอังกฤษ การสื่อสารที่ชัดเจน และการใช้ภาษากายเพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด นอกจากนี้ มัคคุเทศก์ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมของนักท่องเที่ยว เช่น การหลีกเลี่ยงหัวข้อที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง จากการสัมภาษณ์พบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการฟังและพูด เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ การมีบุคลิกที่เป็นมิตร อารมณ์ขัน และการตรงต่อเวลา เป็นคุณลักษณะที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ที่ดีนี้ช่วยเพิ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น การศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่าการฝึกฝนทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษโดยการเรียนรู้ผ่านคอร์ส YouTube และการลงมือปฏิบัติจริงช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับมัคคุเทศก์ การสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ใช้กลยุทธ์การถามคำถามเพื่อทำความเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวและหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด

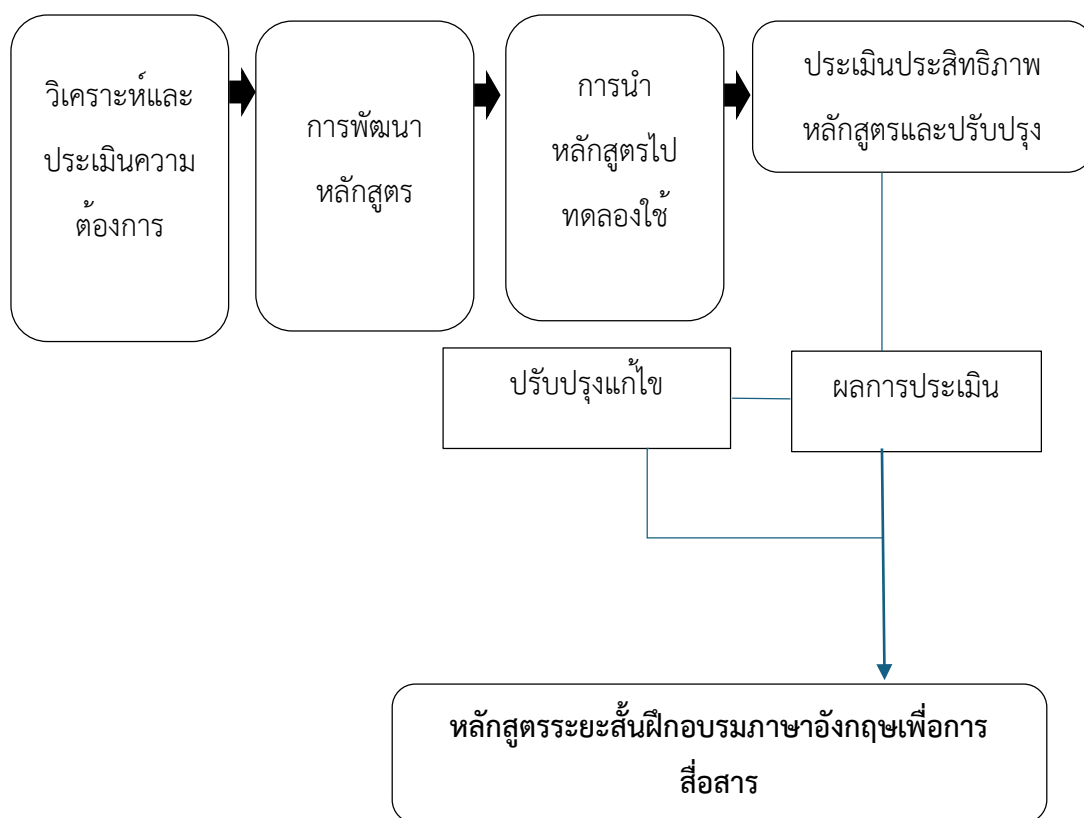
Malykhin, O., Bondarchuk, J., Tersina, I., และ Voitanik, I. (2024, บทความ) ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์เชิงกลยุทธ์ในการเพิ่มพูนความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ” โดยเน้นการสำรวจความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จาก 4 มหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 95 คน ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (69.1%) ระบุว่าตนเองมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับกลาง (Intermediate) ในขณะที่ 14.9% อยู่ในระดับก่อนกลาง (Pre-intermediate) และ 10.6% อยู่ในระดับเริ่มต้น (Beginner) มีเพียง 5.3% เท่านั้นที่ระบุว่าตนเองมีความสามารถในระดับสูง (Advanced) ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความท้าทายหลักในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดย 66% ของผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าไวยากรณ์เป็นปัญหาหลัก รองลงมาคือ การพูด (50%) และการเขียน (42.6%) ในขณะที่การฟัง (31.9%) และการออกเสียง (27.7%) เป็นปัญหารอง นอกจากนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 5.3% ที่รายงานว่าตนเองมักสนทนาภาษาอังกฤษในสถานการณ์นอกห้องเรียนบ่อยครั้ง ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการสร้างโอกาสเพิ่มเติมสำหรับการฝึกฝนในบริบทจริง การศึกษานี้สรุปว่า การพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษควรเน้นการออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เช่น การแลกเปลี่ยนภาษา หรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง เพื่อเพิ่มความมั่นใจและทักษะการสื่อสารของผู้เรียนในบริบทที่หลากหลาย

2.5 สรุปกรอบแนวความคิด

การศึกษาถือเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศิลปวัฒนธรรม การจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของสังคม จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะภาวะการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้การศึกษาในปัจจุบันต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ หลักสูตรนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรจึงควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และสร้างแนวทางที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสำหรับ การฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา เป็นการตอบโจทย์ความต้องการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ การออกแบบหลักสูตรระยะสั้นนี้มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจในบริบทของท้องถิ่น อาทิ การใช้สถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ การเชิญปราชญ์ชาวบ้านหรือพระสงฆ์ที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และพระพุทธศาสนา มาร่วมเป็นผู้ออกแบบหลักสูตร ตลอดจนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น วัด โบราณสถาน และวัฒนธรรมประเพณี เป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการ

เรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการปฏิบัติจริง เช่น การจำลองสถานการณ์การนำชมวัดหรือสถานที่สำคัญเป็นภาษาอังกฤษ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น คู่มือคำศัพท์หรือบทสนทนาเฉพาะด้าน ตลอดจนการออกแบบกิจกรรมเสริมที่เชื่อมโยงภาษาอังกฤษกับบริบททางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว และเกิดความรักในมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ

- 1) วิเคราะห์และประเมินความต้องการ
- 2) การพัฒนาหลักสูตร
- 3) การนำหลักสูตรไปทดลองใช้
- 4) ประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่” คณะผู้วิจัยได้วางกรอบและแนวทางการวิจัยเป็นงานวิจัยแบบการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่าง 1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล โดยจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปที่ออกแบบมาเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลัก โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงบรรยายที่มีรายละเอียดและลึกซึ้ง โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

- (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รับข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งนำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณา และให้ความเห็นชอบ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามจำนวน 3 ท่าน และจัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

(3) ประสานขอความร่วมมือลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

(4) ดำเนินการแจกแบบสอบถามการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ประสานนัดวันและเวลาในการจัดเก็บแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำกลับมาวิเคราะห์ผลต่อไป

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รับข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณา และให้ความเห็นชอบ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ท่าน และจัดพิมพ์ แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

(3) ส่งหนังสือเอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

(4) ลงพื้นที่สัมภาษณ์การวิจัย (In-Depth Interview) กับบุคลากรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระสังฆาธิการ พระธรรมวิทยากร พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา อาจารย์มหาวิทยาลัยสงฆ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่เกี่ยวข้อง โดยนัดวันเวลาในการมาพูดคุยกัน ซึ่งผู้วิจัยเองได้เตรียมเนื้อหา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์การวิจัย เช่น เครื่องบันทึกเสียง กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเมจิก สมุด ปากกา โดยผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการสนทนาร่วมกัน ภายใต้กรอบประเด็นการวิจัยที่กำหนดไว้ สำหรับการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้พยายามสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล ทั้งการสร้าง ความคุ้นเคยเป็นรายบุคคลและการสร้างความคุ้นเคยในลักษณะกลุ่มจากนั้นจึงเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น เป็นคำถามแบบไม่มีโครงสร้างและแบบมีโครงสร้างด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึก มีความครอบคลุม และมีความน่าเชื่อถือ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากการศึกษาเอกสารแล้ว ยังเน้นการวิจัยภาคสนาม (Field Study) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ด้วย ดังนั้น การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และผู้ร่วมปฏิบัติการ (Participants) ได้รับการออกแบบอย่างรอบคอบ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ครอบคลุมบริบทของการศึกษาอย่างเหมาะสม โดยขอบเขตการวิจัยมุ่งเน้นไปที่ประชากรในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) วิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 รูป/คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน

2) วิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากร คือ พระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ ในจังหวัดเชียงใหม่

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ จำนวน 8 รูป/คน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกจากผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้ประสบการณ์ ดังนี้

1. พระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์	2	รูป
2. อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	2	คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ	2	คน
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์	2	คน

รวมทั้งสิ้น 8 รูป/คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 วิจัยเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือวิจัยสำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักศึกษาที่กำลัง

ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 รูป/คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) อายุ
- 2) เพศ
- 3) เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา
- 4) กำลังศึกษาในคณะ
- 5) กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์

ตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Rensis Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยกำหนดคะแนนไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

2. เครื่องมือการวิจัยสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ 2) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่

3.3.2 วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อระดมความคิดร่วมกัน โดยมีกล้องถ่ายรูป สมุดจดและเครื่องบันทึกอัดเสียงใช้บันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกตและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยเองในแต่ละช่วงของการลงพื้นที่เก็บข้อมูลดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้สัมภาษณ์มีโครงสร้าง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ตามความเห็นของท่าน หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา ควรครอบคลุมทักษะและเนื้อหาอะไรบ้างเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่หลักพุทธธรรม

2) ท่านคิดว่าอุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา คืออะไร? และมีวิธีการใดที่สามารถใช้ในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาเหล่านั้น

3) การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพิจารณาปัจจัยใดบ้าง เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา หรือความเข้าใจที่แตกต่าง

4) ท่านคิดว่าเครื่องมือหรือเทคนิคใดที่เหมาะสมในการสอนและฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารหลักธรรม เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้, กิจกรรมกลุ่ม, หรือการฝึกปฏิบัติ

5) เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านมีข้อเสนอแนะในการออกแบบหลักสูตรอย่างไร

6) การประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะต่อการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้ คือ

3.4.1. แบบสอบถามวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยกรอบแนวคิดกระบวนการทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2) สร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมผล ได้เป็นข้อคำถามสำหรับเครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัยที่กำหนดไว้โดยเน้นให้มีลักษณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบตามข้อเท็จจริง

2) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของข้อความ ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและเนื้อหา (Construct and Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วจึงจะนำมาวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of item Objective Congruence) เพื่อให้ได้ข้อความมีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาชัดเจน

2.1 นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสมของข้อความกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตรดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความเหมาะสมระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ + 1 = แน่ใจว่าเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจ

- 1 = แน่ใจว่าไม่เหมาะสม

2.2 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจดูว่ามีคำถามข้อใดที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสงสัยหรือไม่เข้าใจ แล้วนำมาปรับปรุงให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีคุณภาพ แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.908

3.4.2 แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1) เป็นการสร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้วิจัยอาศัยหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลจากการแบบสอบถามเพื่อที่จะนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 รูป/คน

2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างในขั้นที่ 2 นี้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา ตัดทอนเพิ่มเติมสำนวนภาษาในแต่ละประเด็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

3) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องและเหมาะสม

4) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในลำดับต่อไป

3.4.3 แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินการสร้างหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมและแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมรวมไปถึงประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขั้นตอนสร้างและประเมินคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1.2 กำหนดเนื้อหาในการสร้างและหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 เมื่อได้เนื้อหาครบแล้วผู้วิจัยดำเนินการเขียนรายละเอียดในหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

1.4 นำหลักหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 สร้างและพัฒนาแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน

ตามแบบประเมินของ Likert แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้ (ทชชกร สุขะวันดี 2559: 69)

เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นว่าเหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นว่าเหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2550 : 102-103)

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยให้ค่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ตัดสินถือว่าเป็นรูปแบบแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้สอนได้

1.6 นำหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ต้องมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ไม่น้อยกว่าระดับมาก

1.7 นำหลักหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน

3.4 4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของ ทิศนา ขมมณี (2550, หน้า 72) และสุรางค์ โค้วตระกูล (2550, หน้า 32)
2. กำหนดตัวดัชนีชี้วัดอย่างละเอียด ครบถ้วนและชัดเจนในการแสดงความพึงพอใจของสามเณรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นพระธรรมทูต
3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 25 ข้อ แต่ละข้อกำหนดน้ำหนักในการตอบตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

ความพึงพอใจระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ความพึงพอใจระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ความพึงพอใจระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ความพึงพอใจระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ระดับ 5	4.50 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	3.50 – 4.49	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับ 3	2.50 – 3.49	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	1.50 – 2.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับ 1	1.00 – 1.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

4. นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและเนื้อหา (Construct and Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วจึงจะนำมาวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of item Objective Congruence) เพื่อให้ได้ข้อคำถามมีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาชัดเจนรายนามของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่ทำการค่าดัชนีความเหมาะสมของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

(IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.00 สามารถนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในลำดับต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นคณะผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่จากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 รูป/คน

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ผู้วิจัยลงภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีการจัดทำหนังสือขออนุญาตลงเก็บข้อมูลและติดต่อประสานขอความร่วมมือนัดสัมภาษณ์ เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงฆ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 8 รูป/คน ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์จากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 8 รูป/คน โดยการนัดพบประชุม และทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและการจดบันทึกข้อมูล

3) ข้อมูลจากกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยใช้แบบการทดลองที่เรียกว่ามีกลุ่มทดลอง มีการทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest Posttest Design) (วสันต์ ทองไทย, 2555) รูปแบบดังนี้

$$E = O1 \times O2$$

E หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

O1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

O2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

X หมายถึง การฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา
สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

1. ดำเนินจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา
สำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน
มหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้การทดสอบวัดความสามารถด้าน
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละ
รายวิชา

3. การประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับ
นักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา (Post-test)

4. หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะ
สั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

5. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรม
ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ให้
นักศึกษาทำการประเมินแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชามาวิเคราะห์และแปลผล

7. ผู้วิจัยรวบรวมผลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะ
สั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่
มาเรียบเรียงและสรุปผล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพได้แก่

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และนำผลมาทำการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยมีวิธีการดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์
2. นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. นำข้อมูลคะแนนที่ได้มาด้วยวิธีดังกล่าว นำมาเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในเนื้อหาสาระ (Content Analysis) ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นจัดประเภท/กลุ่มข้อมูลเพื่อให้ได้ชุดข้อมูล ที่สามารถเสนอเป็นข้อเท็จจริงและใช้ประกอบการวิเคราะห์อภิปราย ซึ่งมีการให้เหตุผลเชิงตรรกะนำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

3) ข้อมูลจากกลุ่มทดลอง

ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ตามรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฝึกอบรมแล้วทำแบบทดสอบก่อน-หลัง และประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเก็บรวบรวมคะแนนไว้และนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสถิติที่ใช้ ได้แก่

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูลที่เกิดขึ้นมาจากรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ได้แก่

1) ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร P ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 104)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน โดยใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร S.D. ของบุญชมศรี
 สะอาด (2545, หน้า 106)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X^2 แทน คะแนน
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มเป้าหมาย
 \sum แทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูลดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในสิ่งที่สื่อความหมายข้อมูลผู้รายงานค้นคว้าได้กำหนดความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษา
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่
2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่
3. ทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่
4. ประเมินประสิทธิภาพและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความต้องการของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 รูป/คน ซึ่งมีข้อมูลดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (N=200 คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 18 ปี	4	2.00
18 - 20 ปี	64	32.00
20 - 22 ปี	77	36.50
23 - 25 ปี	32	16.00
26 - 28 ปี	14	7.00
29 ปีขึ้นไป	9	4.50
รวม	200	100.00
2. เพศ		
ชาย	106	53.00
หญิง	94	47.00
รวม	200	100.00
3. เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา		
ไม่เกิน 3.00	96	48.00
3.01 - 3.50	83	41.50
3.51 - 4.00	21	10.50
รวม	200	100.00

4. กำลังศึกษาในคณะ

พุทธศาสตร์/ปรัชญา	26	13.00
มนุษยศาสตร์	54	27.00
สังคมศาสตร์	61	30.50

4. กำลังศึกษาในคณะ (ต่อ)

ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	59	29.50
รวม	200	100.00

5. กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	86	43.00
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา	114	57.00
รวม	200	100.00

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ อายุ 20 - 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.50 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.00 เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา ไม่เกิน 3.00 คิดเป็นร้อยละ 48.00 กำลังศึกษาในคณะสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 30.50 กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา คิดเป็นร้อยละ 57.00

ตาราง 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

(n=200)

	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. ฉันทต้องการหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูด ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพระพุทธศาสนา	4.26	0.4	มาก

	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
2. การฝึกอบรมควรมีการสอนวิธีการอธิบายหลักธรรม และคำสอนของพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ	4.33	0.4 7	มาก
3. ฉันเห็นว่าการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา ในภาษาอังกฤษมีความสำคัญ	4.34	0.4 7	มาก
4. การฝึกอบรมควรมีการสอนการฟังและการตอบสนอง ในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการแสดงธรรม	4.31	0.4 6	มาก
5. ฉันต้องการเรียนรู้การอ่านและการแปลเอกสารทาง พระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ	4.23	0.4 3	มาก
6. หลักสูตรควรมีการฝึกเขียนเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา ในภาษาอังกฤษ	4.36	0.4 8	มาก
7. ฉันต้องการหลักสูตรที่สามารถปรับระดับความรู้ ภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้	4.32	0.4 8	มาก
8. การฝึกอบรมควรมีการจำลองสถานการณ์การสื่อสาร และการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ	4.23	0.4 1	มาก
9. ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อ ปรับปรุงทักษะ	4.37	0.4 8	มาก
10. หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นในการจัดตารางเรียน	4.27	0.4 5	มาก
11. การฝึกอบรมควรได้รับการสอนจากอาจารย์ที่มีความ เชี่ยวชาญทั้งด้านพระพุทธศาสนาและภาษาอังกฤษ	4.28	0.4 6	มาก
12. ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอและเอกสาร	4.35	0.4 7	มาก
13. ฉันต้องการหลักสูตรที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการ เรียนรู้ที่สะดวก	4.42	0.7 2	มาก

	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
14. การฝึกอบรมควรมีการประยุกต์ใช้การเรียนรู้จริงในการ สื่อสารพระพุทธศาสนา	4.34	0.7 6	มาก
15. ฉันต้องการการฝึกอบรมที่ได้รับการสอนจากผู้ที่มี ประสบการณ์ในการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ	4.31	0.4 0	มาก
16. หลักสูตรควรครอบคลุมการสอนธรรมะและการอธิบาย หลักธรรมในภาษาอังกฤษอย่างละเอียด	4.32	0.3 9	มาก
17. ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.35	0.3 7	มาก
18. การฝึกอบรมควรมีการปรับเนื้อหาตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน	4.39	0.3 5	มาก
19. ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กร พระพุทธศาสนาเพื่อให้ความน่าเชื่อถือ	4.33	0.4 7	มาก
20. ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการสร้างสรรค์และนำเสนอ วิธีการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์	4.21	0.4 9	มาก
21. หลักสูตรควรมีการให้คำปรึกษาและแนะนำการพัฒนา ทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง	4.24	0.4 2	มาก
22. ฉันต้องการหลักสูตรที่สามารถปรับตามความต้องการ เฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน	4.23	0.4 3	มาก
23. การฝึกอบรมควรมีการนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยและ เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	4.24	0.4 8	มาก
24. ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการจัดตารางเวลาเรียนที่ ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับตารางชีวิตของฉัน	4.34	0.4 7	มาก
25. หลักสูตรควรมีการสนับสนุนด้านเทคนิคและการ ช่วยเหลือในการเรียนรู้เพื่อความสะดวก	4.32	0.4 6	มาก

	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
รวมเฉลี่ย	4.31	0.2	มาก
		1	

จากตาราง 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D=0.21) พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักสูตรควรมีการฝึกเขียนเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.36$, S.D=0.48) ฉันท้องการหลักสูตรที่มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงทักษะ ($\bar{X}=4.37$, S.D=0.48) ฉันท้องการหลักสูตรที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ที่สะดวก ($\bar{X}=4.42$, S.D=0.72) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฉันท้องการหลักสูตรที่มีการสร้างสรรค์และนำเสนอวิธีการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ ($\bar{X}=4.21$, S.D=0.49)

2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์กับพระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ จำนวน 8 รูป/คน ในจังหวัดเชียงใหม่ มีผลดังนี้

1. ตามความเห็นของท่าน หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา ควรครอบคลุมทักษะและเนื้อหาอะไรบ้างเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม?

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : “หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรครอบคลุมทักษะและเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสนทนาและการบรรยายธรรมภาษาอังกฤษ การเขียนบทความหรือแถลงธรรมะอย่างเป็นทางการ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนา การฟังเพื่อจับใจความสำคัญและวิเคราะห์ประเด็นที่ซับซ้อน รวมถึงการแปลข้อความหรือบทสวดต่าง ๆ การเรียนรู้ควรเน้นความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พุทธธรรมใน

สังคมต่างชาติ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดสาระและปรัชญาของพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทสากล”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรครอบคลุมการพัฒนาทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษที่เน้นการเผยแพร่หลักพุทธธรรมอย่างเข้าใจลึกซึ้ง ควรเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถอธิบายหลักธรรมะ เช่น อริยสัจ 4 มรรค 8 และเรื่องกรรมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมถึงการฝึกฝนทักษะการโต้ตอบและตอบคำถามเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของชาวต่างชาติ นอกจากนี้ การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมและการปรับตัวเพื่อสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสนทนา และกิจกรรมศาสนาในชุมชนต่างประเทศ จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรครอบคลุมการพัฒนาทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดหลักธรรมและคำสอนทางพระพุทธศาสนาอย่างมีความชัดเจนและลึกซึ้ง ควรให้ความสำคัญกับการฝึกใช้ศัพท์เฉพาะทางและการแปลหลักธรรม รวมถึงการนำเสนอหลักธรรมในรูปแบบที่เหมาะสมต่อผู้ฟังที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมต่างกัน การบรรยาย การสนทนา และการโต้ตอบเพื่อสร้างความเข้าใจในปรัชญาพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพก็เป็นสิ่งจำเป็น

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะด้านการพูด ฟัง อ่าน และเขียนในเชิงพุทธศาสนาอย่างสมดุล โดยเฉพาะการใช้ศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมและปฏิบัติการทางพุทธศาสนา การแปลและการอธิบายแนวคิดสำคัญ เช่น อริยสัจ 4 หรือมรรค 8 ให้เข้าใจง่ายในเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลาย อีกทั้งควรฝึกฝนการตอบคำถามและการสนทนาเกี่ยวกับธรรมะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเผยแพร่พุทธธรรมสู่สากลอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะการฝึกสื่อสารเพื่ออธิบายหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ควรครอบคลุมการแปลและตีความศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา พร้อมฝึกการใช้ภาษาที่เหมาะสมในบริบทต่าง ๆ เช่น การบรรยายธรรม การสนทนาเชิงลึก และการตอบคำถามทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการถ่ายทอดสาระสำคัญสู่ผู้ฟังต่างวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่หลากหลาย เช่น การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดแนวคิดและหลักธรรมะอย่างถูกต้องและชัดเจน การใช้ศัพท์เฉพาะทางที่สื่อความหมายอย่างลึกซึ้ง การแปลและการอธิบายปรัชญาและหลักธรรมสำคัญให้เข้าใจได้ง่ายเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการสร้างความรู้ความคุ้นเคยกับการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเผยแพร่พุทธธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้ฟังจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่สามารถนำเสนอเนื้อหาพุทธศาสนาในลักษณะที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย โดยเฉพาะการพูดและการบรรยายที่สามารถดึงดูดผู้ฟังจากหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม ควรครอบคลุมความรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา รวมถึงเทคนิคการถ่ายทอดเรื่องราวและการตอบคำถามในลักษณะของมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำในการสื่อสารและเผยแพร่พุทธธรรมได้อย่างมืออาชีพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการบรรยายและการสื่อสารในลักษณะที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากหลากหลายประเทศ ควรครอบคลุมเนื้อหาที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพุทธศาสนา รวมถึงการสื่อสารเรื่องราวของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางพุทธศาสนาอย่างมีเสน่ห์และเข้าใจง่าย นอกจากนี้

การฝึกฝนการตอบคำถามและการแก้ไขความเข้าใจผิดเป็นสิ่งสำคัญในการเผยแพร่
หลักธรรมให้ผู้ฟังเข้าใจและเกิดความสนใจในพระพุทธศาสนา

สรุปว่า หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจนและลึกซึ้ง รวมถึงการใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในบริบทต่าง ๆ การฝึกฝนการบรรยายและการสนทนาเพื่อเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับหลักธรรม เช่น อริยสัจ 4 และมรรค 8 ควรครอบคลุมทั้งการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมและการปรับตัวในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในระดับสากล การฝึกทักษะการแปลและตีความข้อความทางพุทธศาสนาก็มีความสำคัญ เพื่อให้สามารถนำเสนอสาระสำคัญและปรัชญาพุทธธรรมอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ฟังจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2. ท่านคิดว่าอุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา คืออะไร? และมีวิธีการใดที่สามารถใช้ในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาเหล่านั้น

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือความยากลำบากในการใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนาและการถ่ายทอดแนวคิดที่มีความลึกซึ้ง การแปลจากภาษาไทยหรือภาษาบาลีไปเป็นภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงและถูกต้องก็เป็นอีกหนึ่งความท้าทาย วิธีการแก้ไขคือการให้ความสำคัญกับการฝึกฝนการแปลและการอธิบายคำศัพท์พุทธศาสนาอย่างละเอียด รวมถึงการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหาและปรัชญาพุทธศาสนาในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียนต่างชาติ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือความยากลำบากในการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนา รวมถึงการถ่ายทอดหลักธรรมที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ในภาษาอังกฤษ วิธีการแก้ไขคือการเน้นการฝึกฝนศัพท์พุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง รวมถึงการใช้ตัวอย่างและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจ

การฝึกฝนทักษะการแปลข้อความจากบาลีหรือไทยเป็นอังกฤษอย่างถูกต้องและเหมาะสมก็เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยบรรเทาปัญหานี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือความท้าทายในการแปลและถ่ายทอดแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่มีความลึกซึ้งและซับซ้อนให้เข้าใจได้ในภาษาอังกฤษ การใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาอาจทำให้ผู้เรียนรู้สับสน วิธีการแก้ไขคือการเน้นการสอนศัพท์พระพุทธศาสนาที่ถูกต้องและการทำความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรม การฝึกฝนการถ่ายทอดหลักธรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงผู้ฟังจากหลากหลายวัฒนธรรมเป็นวิธีการที่จะช่วยลดอุปสรรคนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือความท้าทายในการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา รวมถึงการแปลหลักธรรมที่ซับซ้อนจากภาษาไทยหรือภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษที่ยังคงรักษาความหมายได้อย่างถูกต้อง วิธีการแก้ไขคือการเน้นการฝึกใช้คำและประโยคที่ตรงประเด็น โดยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบททางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ และฝึกการอธิบายหลักธรรมในลักษณะที่เข้าถึงง่ายและเหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติ รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พุทธธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดแนวคิดที่มีลักษณะเฉพาะและลึกซึ้งของพระพุทธศาสนาให้เข้าใจง่าย การใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการแก้ไขคือการฝึกฝนการใช้คำและประโยคที่เหมาะสม การแปลคำศัพท์พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและชัดเจน รวมถึงการฝึกการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกได้อย่างเข้าใจง่ายและตรงประเด็นในบริบทต่าง ๆ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือความยากลำบากในการแปลและใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเมื่อแปลจากภาษาไทยหรือภาษา

บาลีเป็นภาษาอังกฤษที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความหมาย วิธีการแก้ไขคือการเสริมสร้างความเข้าใจในบริบทและการใช้คำศัพท์อย่างเหมาะสม รวมถึงการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบายหลักธรรมและแนวคิดพุทธศาสนาในลักษณะที่เข้าถึงได้ง่าย และการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนาในบริบทการท่องเที่ยว เช่น การอธิบายสถานที่สำคัญหรือประเพณีทางศาสนาในภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเหมาะสม วิธีการแก้ไขคือการฝึกการใช้คำศัพท์และประโยคที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาในการนำเสนอสถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้าใจง่าย รวมถึงการฝึกการตอบคำถามและอธิบายเรื่องราวทางพุทธศาสนาในลักษณะที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการเข้าใจและถ่ายทอดคำอธิบายเกี่ยวกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือประเพณีพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษให้เข้าใจง่ายและตรงประเด็น เพราะนักท่องเที่ยวอาจมีพื้นฐานทางศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน วิธีการแก้ไขคือการฝึกฝนการใช้ภาษาที่เรียบง่ายและชัดเจนในการบรรยาย รวมถึงการสอนให้สามารถอธิบายเรื่องราวทางพุทธศาสนาในมุมมองที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและการตอบคำถามที่เกี่ยวข้องได้อย่างมั่นใจ

สรุปได้ว่า อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนา รวมถึงการแปลหลักธรรมที่มีความซับซ้อนจากภาษาไทยหรือภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การฝึกฝนการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและการถ่ายทอดแนวคิดในลักษณะที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการแก้ไขคือการเน้นการฝึกฝนการแปลคำศัพท์และการอธิบายหลักธรรมอย่างละเอียด รวมถึงการใช้ตัวอย่างที่เข้าใจง่ายและการฝึกการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการตอบคำถามได้อย่างมั่นใจ

3. การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพิจารณาปัจจัยใดบ้าง เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา หรือความเข้าใจที่แตกต่าง

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : ในการสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ควรพิจารณาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ฟังมาจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน อาจมีความเข้าใจที่หลากหลายเกี่ยวกับหลักธรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรมจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรเน้นการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีความหมายและน่าสนใจ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ควรพิจารณาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมาจากหลายภูมิหลังที่อาจมีความเชื่อและการรับรู้ที่แตกต่างกัน การนำเสนอหลักธรรมต้องคำนึงถึงความเข้าใจที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน พร้อมทั้งอธิบายบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงและมีความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพิจารณาปัจจัยหลายประการ เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา เนื่องจากแต่ละชาติอาจมีค่านิยมและทัศนคติที่แตกต่างกัน การนำเสนอหลักธรรมต้องทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ในบริบทที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงพื้นฐานการรับรู้และความเชื่อของแต่ละคน การเลือกใช้ภาษาที่เรียบง่ายและหลีกเลี่ยงคำที่มีความหมายเฉพาะทาง หรือมีความซับซ้อนจะช่วยให้การสื่อสารได้ผลดีและเข้าใจง่ายสำหรับทุกคน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติจำเป็นต้องพิจารณาความหลากหลายทาง

วัฒนธรรมและศาสนา เพราะแต่ละวัฒนธรรมมีพื้นฐานความเชื่อและการมองโลกที่แตกต่างกัน การนำเสนอคำสอนและหลักธรรมจึงต้องปรับให้เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับผู้ฟังที่มาจากหลากหลายบริบท ความเข้าใจที่แตกต่างในแต่ละสังคมสามารถส่งผลต่อการรับรู้และตีความเนื้อหาพุทธศาสนา ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการสื่อสารที่ระมัดระวังและคำนึงถึงความหลากหลายนี้ เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : ในการสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวดังชาติ ควรพิจารณาถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ เนื่องจากการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอาจมีความเข้าใจที่แตกต่างกันตามพื้นฐานทางวัฒนธรรมและประสบการณ์ของผู้ฟังการเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมและเข้าใจง่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อหลีกเลี่ยงการตีความผิดและให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น การปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจและความเชื่อของแต่ละวัฒนธรรมจะช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสนใจในหลักธรรมพุทธศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวดังชาติควรพิจารณาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาอย่างละเอียด เนื่องจากผู้เรียนมาจากหลากหลายพื้นฐานทางความเชื่อและค่านิยม การใช้ภาษาอังกฤษที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนหรือการตีความผิด การเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสมและการอธิบายหลักธรรมในแบบที่เข้าใจได้ง่ายจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร ควรสร้างเนื้อหาที่เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความเข้าใจ เพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ของผู้ฟัง

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวดังชาติควรพิจารณาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ เนื่องจากนักท่องเที่ยวดังชาติมาจากหลากหลายพื้นฐานทางความเชื่อและประสบการณ์ การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของพวกเขาจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ การเลือกคำอธิบายที่

สามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคยและยอมรับได้เป็นสิ่งสำคัญ การใช้กรณีศึกษาหรือการเล่าเรื่องที่สามารถทำให้เข้าใจหลักธรรมได้ง่ายขึ้นจะช่วยเสริมประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพิจารณาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นปัจจัยหลัก เพื่อให้มีคฤศเทศก์สามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความเชื่อและความเข้าใจของผู้เข้าชมที่มาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนามากเกินไปช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคยจะทำให้เข้าใจได้ง่ายและเข้าถึงได้ดีขึ้นการแสดงความเคารพต่อความเชื่อที่แตกต่างจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีและเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนที่มีคุณค่า

สรุปว่า การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ฟังมาจากพื้นฐานความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและลดความสับสนในการรับข้อมูล ควรหลีกเลี่ยงศัพท์เฉพาะทางที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด การเลือกเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและการใช้กรณีศึกษาหรือการเล่าเรื่องจะช่วยให้หลักธรรมเข้าถึงได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และช่วยเพิ่มความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้ง

4. ท่านคิดว่าเครื่องมือหรือเทคนิคใดที่เหมาะสมในการสอนและฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารหลักธรรม เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้, กิจกรรมกลุ่ม, หรือการฝึกปฏิบัติ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ, สไลด์, หรือสื่อดิจิทัล จะช่วยให้การสื่อสารหลักธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ กิจกรรมกลุ่มที่เน้นการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะเสริมสร้างการเข้าใจในบริบทของหลักธรรมและช่วยให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษใน

สถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ เช่น การแสดงบทบาทหรือการนำเสนอหลักธรรมด้วยภาษาอังกฤษ จะช่วยพัฒนาทักษะการพูดและการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น วิดีโอ หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมจะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น โดยสามารถนำเสนอหลักธรรมในรูปแบบที่หลากหลายและน่าสนใจ การใช้กิจกรรมกลุ่มก็มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการฟัง โดยเฉพาะการอภิปรายหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาษาอังกฤษ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาเข้าใจหลักธรรมในมุมมองที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอนหรือการนำเสนอหลักธรรมด้วยภาษาอังกฤษ จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบททางศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อดิจิทัล หรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและหลากหลายมากขึ้น การใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นเครื่องมือในการฝึกปฏิบัติช่วยกระตุ้นการคิดและการอภิปรายเกี่ยวกับหลักธรรมในมุมมองที่แตกต่าง อีกทั้งช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทางศาสนา การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอนหรือการนำเสนอหลักธรรมต่อกลุ่มผู้เรียนเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและการนำไปใช้จริง ทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อดิจิทัลหรือแหล่งข้อมูลออนไลน์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเข้าถึงและทำความเข้าใจหลักธรรมในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สื่อเหล่านี้ช่วยให้เนื้อหาที่มีความหลากหลายและเข้าใจง่ายขึ้น กิจกรรมกลุ่มก็มีความสำคัญในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน การฝึกปฏิบัติในการสื่อสารหลักธรรมในภาษาอังกฤษจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูดและการใช้คำที่เหมาะสมในบริบทศาสนา ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการนำหลักธรรมไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ, แผนภูมิ, และสื่อดิจิทัลสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้ดีขึ้น เนื่องจากสามารถเชื่อมโยง

คำศัพท์และความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการสื่อสารระหว่างผู้เรียนจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษและเสริมสร้างทักษะการฟังและการพูด การฝึกปฏิบัติ เช่น การอภิปรายหรือการสาธิตการสื่อสารหลักธรรมในสถานการณ์จริง เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการสื่อสารทางศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ, เอกสาร, และเครื่องมือดิจิทัล มีความสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้อย่างชัดเจนและง่ายต่อการจดจำ การจัดกิจกรรมกลุ่มช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์และฝึกทักษะการฟังและการพูดในบริบทที่เป็นจริง การฝึกปฏิบัติในรูปแบบของการพูดต่อหน้าผู้ฟังหรือการอภิปรายเรื่องหลักธรรมทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจและเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น เทคนิคเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการสื่อสารในบริบทของพระพุทธศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย เช่น วิดีโอการท่องเที่ยวและแผนภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง การทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การจำลองสถานการณ์หรือการอภิปราย จะช่วยฝึกทักษะการสื่อสารและการเข้าใจหลักธรรมในภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น การฝึกปฏิบัติผ่านการพูดจริงในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวหรือการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความมั่นใจและทักษะการพูดในสถานการณ์จริง

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น วิดีโอหรือสไลด์ที่แสดงหลักธรรมและประวัติของสถานที่สำคัญจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้ง่ายขึ้นและเพิ่มความน่าสนใจ การทำกิจกรรมกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริงได้ การฝึกปฏิบัติผ่านการแสดงบทบาทสมมติ หรือการนำเสนอข้อมูลจริงจะช่วยให้ นักศึกษามีความมั่นใจและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อต้องสื่อสารหลักธรรมกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สรุปว่า การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ, สไลด์, หรือสื่อดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้ดีขึ้นและจดจำได้ง่าย การทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปรายหรือจำลองสถานการณ์ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการฟังในสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอน

หรือการแนะนำกิจกรรมในภาษาอังกฤษ เสริมสร้างความมั่นใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เครื่องมือเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทักษะทั้งด้านการฟัง พูด และการเข้าใจในบริบทของพระพุทธศาสนา, ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น

5. เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านมีข้อเสนอแนะในการออกแบบหลักสูตรอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : ในการออกแบบหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนั้น ควรเน้นการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐานและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กรณีศึกษาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในการสื่อสาร เช่น การแนะนำสถานที่สำคัญทางศาสนา หรือการอธิบายกิจกรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเป็นมิตรต่อผู้เรียน นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติผ่านบทบาทสมมติ (Role Play) เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง รวมทั้งการใช้สื่อดิจิทัลและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์เพื่อความยืดหยุ่นในการเรียนรู้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนั้นมีความสำคัญเพราะสามารถช่วยเสริมสร้างการเข้าใจและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เรียนและนักท่องเที่ยวกจากต่างประเทศ ควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมในพระพุทธศาสนา โดยใช้ภาษาอังกฤษในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือการอธิบายคำสอนต่าง ๆ การฝึกอบรมควรมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อดิจิทัล การเรียนออนไลน์ หรือกิจกรรมการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวนที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดกิจกรรมและแนวคิดทางศาสนาในลักษณะที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับบริบทของนักท่องเที่ยวน โดยควรฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาและ

การอธิบายคำสอนในรูปแบบที่เข้าถึงได้ นอกจากนี้ ควรมีการฝึกปฏิบัติจริง เช่น การสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ การออกแบบหลักสูตรควรคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียน ทั้งในแง่ของพื้นฐานทางภาษาและความเข้าใจในพระพุทธศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวดังต่างชาติและผู้ที่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา การใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบายหลักธรรมและการแนะนำสถานที่สำคัญทางศาสนา จะช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ หลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การตอบคำถามเกี่ยวกับคำสอนหรือการอธิบายกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้งานได้จริงในบริบทต่าง ๆ การออกแบบหลักสูตรควรคำนึงถึงการปรับรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เช่น การเรียนออนไลน์และการฝึกปฏิบัติร่วมกับประสบการณ์ภาคสนาม เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา ควรเน้นการใช้ภาษาในบริบทที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว โดยการเรียนรู้ควรมีการฝึกทั้งการฟัง การพูด และการอ่านในสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำวัดหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การอธิบายหลักธรรมในรูปแบบที่กระชับและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ ควรมีการฝึกฝนทักษะการใช้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา และการสร้างประโยคที่เหมาะสมในการตอบคำถามหรือให้คำแนะนำอย่างสุภาพ การเรียนควรมีความยืดหยุ่น เช่น การเรียนออนไลน์หรือการเรียนผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ตามเวลาและสถานที่ที่สะดวก

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งทั้งในด้านภาษาและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยการเน้นฝึกทักษะการสื่อสารที่สามารถใช้งานได้จริง เช่น การแนะนำสถานที่สำคัญทางศาสนา การอธิบายคำสอน และการ

ตอบคำถามทั่วไปที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา การออกแบบหลักสูตรควรคำนึงถึงความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เช่น การเรียนผ่านสื่อดิจิทัลที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งแบบออนไลน์และกิจกรรมภาคปฏิบัติ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการและระดับความรู้ของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการฝึกทักษะที่จำเป็นในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวในสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำวัด การอธิบายหลักธรรม หรือการตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา การเรียนการสอนควรมีความยืดหยุ่นในการเลือกเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน เช่น การใช้สื่อการเรียนออนไลน์หรือบทเรียนที่มีความหลากหลาย การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงร่วมกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจะช่วยเพิ่มทักษะการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถใช้ทักษะภาษาอังกฤษได้ในบริบทการท่องเที่ยวทางศาสนาได้อย่างมั่นใจ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรให้ความสำคัญกับการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา การอธิบายประเพณีและพิธีกรรม การใช้คำศัพท์และประโยคที่เหมาะสมในบริบททางศาสนาเป็นสิ่งจำเป็น หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เช่น การเรียนออนไลน์หรือการเรียนแบบเข้าร่วมกิจกรรมจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับใช้ทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ การฝึกฝนในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เช่น การนำทางและการอธิบายแก่กลุ่มนักท่องเที่ยว จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและทักษะการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปว่า ในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว ควรเน้นการผสมผสานระหว่างทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐานและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำสถานที่สำคัญและการอธิบายหลักธรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน การฝึกทักษะการสื่อสารควรรวมทั้งการฟัง

การพูด และการอ่านในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น โดยการเรียนออนไลน์หรือการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อรองรับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรมีการฝึกปฏิบัติจริง เช่น การนำทางและการสนทนาเกี่ยวกับคำสอนหรือประเพณีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบททางศาสนา และคำนึงถึงการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถใช้ทักษะที่เรียนรู้ได้จริง

6. การประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะต่อการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 : การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรมีทั้งการประเมินทักษะด้านภาษาและการเข้าใจหลักธรรม โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (role play) การสัมภาษณ์ หรือการอภิปราย เพื่อให้สามารถประเมินทั้งความคล่องแคล่วในการสื่อสารและความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ การให้ข้อเสนอแนะควรมุ่งเน้นที่การปรับปรุงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและการถ่ายทอดหลักธรรมที่ชัดเจนและถูกต้อง การให้การฝึกซ้อมเพิ่มเติมในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการใช้ภาษาในการสื่อสารทางศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 : การประเมินผลในหลักสูตรนี้มีความสำคัญในการตรวจสอบว่า ผู้เรียนสามารถสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยการประเมินควรรวมทั้งทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา เช่น การทดสอบการอธิบายคำสอนหรือการแนะนำสถานที่สำคัญทางศาสนาในรูปแบบที่กระชับและเข้าใจง่าย การให้ข้อเสนอแนะควรเน้นที่การปรับปรุงการใช้ภาษาที่เหมาะสมและการถ่ายทอดหลักธรรมอย่างถูกต้องและชัดเจน นอกจากนี้ การฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามจากนักท่องเที่ยวจะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทต่าง ๆ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 : การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมนี้ควรเน้นการทดสอบทั้งทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ประเมินสามารถทำได้ผ่านการทดสอบการแนะนำสถานที่สำคัญหรือการอธิบายคำสอนต่าง ๆ ในรูปแบบที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตร การให้ข้อเสนอแนะควรมีการเน้นที่การปรับปรุงความถูกต้องของเนื้อหาทางศาสนา รวมทั้งวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวด້อย่างเข้าใจและไม่คลาดเคลื่อนจากความหมายดั้งเดิมของพระพุทธศาสนา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 : การประเมินผลในหลักสูตรนี้มีความสำคัญเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารหลักสูตรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยการประเมินควรรวมทั้งการทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การใช้กรณีศึกษาหรือสถานการณ์จริงในการประเมิน เช่น การอธิบายหลักสูตร การแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยวน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง การให้ข้อเสนอแนะควรเน้นที่การปรับปรุงทั้งทักษะภาษาและความชัดเจนในการถ่ายทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การสื่อสารมีความแม่นยำและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและนักท่องเที่ยวน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 : การประเมินผลในหลักสูตรนี้ควรเน้นทั้งการทดสอบทักษะภาษาอังกฤษและความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยการใช้แบบทดสอบที่สะท้อนการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การอธิบายหลักสูตร การแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยวน การให้ข้อเสนอแนะควรมุ่งเน้นการปรับปรุงการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางศาสนาม รวมถึงการเสริมทักษะในการพูดและการฟังให้เป็นธรรมชาติและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจในการใช้ภาษาในการสื่อสารทางศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 : การประเมินผลในหลักสูตรนี้ควรมีการทดสอบที่ครอบคลุมทั้งทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและการเข้าใจหลักสูตรทางพระพุทธศาสนา การประเมินควรเน้นที่การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เช่น การอธิบายคำสอนหรือการแนะนำสถานที่สำคัญทางศาสนา ซึ่งจะช่วยให้สามารถวัดความสามารถในการ

สื่อสารได้อย่างชัดเจน การให้ข้อเสนอแนะควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการใช้คำศัพท์และการจัดระเบียบความคิดให้เข้าใจง่าย เพื่อให้การสื่อสารทั้งในด้านภาษาและเนื้อหาทางศาสนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การฝึกปฏิบัติจริงควรเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 : การประเมินผลในหลักสูตรนี้ควรเน้นการทดสอบทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำวัดหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การอธิบายหลักธรรม และการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว การใช้บทบาทสมมติ (Role Play) จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้ข้อเสนอแนะควรมุ่งเน้นที่การปรับปรุงการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางศาสนา รวมถึงการสร้างความมั่นใจในการตอบคำถามหรืออธิบายเรื่องราวต่างๆ ให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรมีการประเมินความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้มั่นใจว่าไม่เพียงแต่ใช้ภาษาได้ดีแต่ยังสามารถถ่ายทอดคำสอนได้อย่างถูกต้องและไม่คลาดเคลื่อนจากหลักคำสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 : การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมนี้ควรเน้นการทดสอบทักษะการสื่อสารที่ใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การอธิบายสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา การประเมินควรคำนึงถึงความสามารถในการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและถูกต้องในภาษาอังกฤษ รวมถึงการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมการให้ข้อเสนอแนะควรมุ่งเน้นที่การปรับปรุงการใช้คำศัพท์ทางศาสนาและการปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรให้โอกาสในการฝึกปฏิบัติจริงและประเมินผลการทำงานในสถานการณ์จริงเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

สรุปว่า การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการทดสอบทั้งทักษะภาษาอังกฤษและความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบในสถานการณ์จริง (Role Play) การอภิปราย หรือการสัมภาษณ์ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสารและการถ่ายทอด

หลักสูตรอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การประเมินควรมีการให้ข้อเสนอแนะที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบททางศาสนา และการเสริมทักษะการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว การฝึกปฏิบัติจริงควรเป็นส่วนสำคัญในการประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารหลักสูตรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์กับพระสังฆาธิการ/พระนักเทศน์ อาจารย์/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ จำนวน 8 รูป/คน ในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยดำเนินการสร้างหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) โดยกำหนดหัวข้อดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นี้มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะทางภาษาอังกฤษให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของจังหวัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบททางศาสนาจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านการท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งการมีทักษะในการสื่อสารทางภาษาอังกฤษที่ดีจะช่วยให้การอธิบายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและประเพณีท้องถิ่นเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ การฝึกอบรมยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พระสงฆ์ สามเณร เจ้าหน้าที่ในวัด นักศึกษา ไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการโรงแรม หรือร้านค้าต่าง ๆ ให้สามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้มาเยือน

หลักสูตรระยะสั้นนี้จึงถูกออกแบบขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารเชิงพุทธศาสนา โดยมุ่งเน้นที่การใช้ภาษาเพื่ออธิบายประวัติศาสตร์วัด ศิลปวัฒนธรรม และหลักสูตรคำสอนที่สำคัญ หลักสูตรนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการต้อนรับและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนช่วยเผยแผ่หลักสูตรคำสอนอย่างมีประสิทธิภาพในบริบทนานาชาติ

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา: เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอและการอธิบายหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เสริมสร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนา: เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาและสามารถอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

3. ส่งเสริมการบริการนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตรและความเข้าใจ: เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยวด้วยการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสม ทำให้ผู้เยี่ยมชมได้รับประสบการณ์ที่ดี

4. เสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบทการท่องเที่ยว: เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทของการท่องเที่ยว เช่น การให้คำแนะนำ การตอบคำถาม หรือการอธิบายประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว

5. เพิ่มพูนความสามารถในการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว: เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้เรียนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาจากหลากหลายประเทศ

3. ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายลักษณะของหลักสูตรได้ดังนี้:

ภาควิชาการ:

1. เน้นการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอธิบายหลักการศาสนา พุทธประวัติ คำสอน และพิธีกรรมต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างชัดเจนและมีความถูกต้อง

2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา และการนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางศาสนา

ภาคปฏิบัติ:

1. ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสื่อสารโดยการจำลองสถานการณ์จริง เช่น การเป็นมัคคุเทศก์ในการนำชมวัด การอธิบายสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา และการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว
2. มีกิจกรรมการฝึกพูดจริงร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้งานจริงในการสื่อสารและเสริมสร้างความมั่นใจในการให้บริการ

4. กลุ่มเป้าหมาย

1. พระสงฆ์ สามเณร และนักศึกษา
2. บุคคลทั่วไปที่สนใจ

5. ระยะเวลา

จำนวน 45 ชั่วโมง

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การปฏิบัติ
3. การสาธิต
4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น
5. ทำแบบทดสอบ

7. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/ วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรระยะสั้น ฝึกรวมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียน	-ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธ ศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญ ทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรม ทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทาง พระพุทธศาสนา	ทำ ข้อสอบ	2.30

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/ วิธีการ	ชั่วโมง
1.	ภาษาอังกฤษเพื่อ การศึกษาพุทธประวัติ	รายวิชานี้มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการ ถ่ายทอดเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ ครอบคลุมช่วงเวลาประสูติของพระพุทธเจ้า ตรัสรู้ ภายใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ การแสดงปฐมเทศนา โปรดปัญจวัคคีย์ และปรินิพพานที่เมืองกุสินารา เนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนเฉพาะ ทางเพื่ออธิบายหลักธรรมและเหตุการณ์สำคัญ อย่างถูกต้อง การฝึกฝนทักษะการเล่าเรื่องและ อธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นส่วนสำคัญของ รายวิชา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม ความเข้าใจได้รับการบูรณาการอย่างเหมาะสม บทสนทนาและกิจกรรมแบบโต้ตอบช่วยพัฒนา ความสามารถในการสื่อสารด้านศาสนา โครงสร้าง รายวิชาออกแบบให้สามารถประยุกต์ใช้ในบริบท ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล	บรรยาย และฝึก ปฏิบัติ	8
2.	ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารในพิธีกรรมทาง พุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษสำหรับการอธิบายและนำเสนอ พิธีกรรมทางพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติ เนื้อหา ครอบคลุมคำศัพท์และวลีที่ใช้ในพิธีกรรม การฝึก พูดและฟังในบริบทของศาสนา ตลอดจนการฝึก ปฏิบัติการนำเสนอพิธีกรรม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายความหมายและ ความสำคัญของพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการตอบ คำถามและการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวอย่างมี ประสิทธิภาพ	บรรยาย และฝึก ปฏิบัติ	8

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/ วิธีการ	ชั่วโมง
3.	ภาษาอังกฤษสำหรับ การแนะนำสถานที่ สำคัญทาง พระพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนที่ เกี่ยวข้องกับศาสนสถาน ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา และแนวทางการนำเสนอข้อมูล อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะได้ฝึกการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษในบริบทของการเป็น มัคคุเทศก์ทางศาสนา ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรม และมารยาทที่เหมาะสมในการสื่อสารกับ นักท่องเที่ยวต่างชาติ	บรรยาย ถามตอบ และฝึก ปฏิบัติ จริง	8
4.	ภาษาอังกฤษสำหรับ การสนทนาเชิง วัฒนธรรมทางพุทธ ศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในบริบทของวัฒนธรรมทางพุทธ ศาสนา ครอบคลุมคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้อง กับหลักธรรม พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธ ศาสนา นักศึกษาจะได้ฝึกฝนการสนทนา การ อธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา และการนำเสนอ เนื้อหาแก่ชาวต่างชาติ เน้นการใช้ภาษาอย่าง ถูกต้อง เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม พร้อม ทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนาเพื่อการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากล	บรรยาย ถามตอบ และฝึก ปฏิบัติ จริง	8
5.	ภาษาอังกฤษสำหรับ การตอบข้อสงสัยทาง พระพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับ หลักธรรม คำสอน และพิธีกรรมทางพุทธศาสนา รวมถึงการตอบคำถามเชิงสนทนาในบริบททาง ศาสนา รายวิชาส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถ อธิบายหลักธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจ	บรรยาย ถามตอบ และฝึก ปฏิบัติ จริง	8

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/ วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ หลังเรียน	-ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธ ศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญ ทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรม ทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทาง พระพุทธศาสนา	ทำ ข้อสอบ	2.30
		รวม		45

3. ทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขั้นตอนในการทดลอง ดังนี้

1. ดำเนินจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยการใช้การทดสอบวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา

3. การประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา (Post-test)

4. หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

5. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ให้นักศึกษาทำการประเมินแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชามาวิเคราะห์และแปลผล

7. ผู้วิจัยรวบรวมผลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่มาเรียบเรียงและสรุปผล

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษายุทธประวัติ

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	15	21	6	36
2	14	23	9	81
3	17	22	5	25
4	16	25	9	81
5	13	26	13	169
6	12	24	12	144
7	16	23	7	49
8	14	22	8	64
9	15	26	11	121
10	14	23	9	81

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
11	16	24	8	64
12	16	25	9	81
13	15	21	6	36
14	15	23	8	64
15	15	26	11	121
16	16	23	7	49
17	14	22	8	64
18	15	24	9	81
19	15	25	10	100
20	14	23	9	81
21	16	24	8	64
22	15	25	10	100
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	15	24	9	81
26	14	23	9	81
27	19	25	6	36
28	15	23	8	64
29	16	22	6	36
30	15	25	10	100
31	14	24	10	100
32	18	23	5	25
33	15	22	7	49
34	14	23	9	81
35	17	24	7	49

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
36	15	25	10	100
37	14	26	12	144
38	13	23	10	100
39	15	25	10	100
40	16	24	8	64
รวม	602	946	344	3096
เฉลี่ย	15.05	23.65		
S.D.	1.32	1.37		t=28.9569
ร้อยละ	50.17	78.83		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาศุทธประวัติ พบว่า การทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.05 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.65 ค่า t= 28.9569 ซึ่งสูงกว่าค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	15	21	6	36
2	14	23	9	81

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
3	17	22	5	25
4	16	25	9	81
5	13	26	13	169
6	12	24	12	144
7	16	23	7	49
8	14	22	8	64
9	15	26	11	121
10	14	23	9	81
11	16	24	8	64
12	16	25	9	81
13	15	21	6	36
14	15	23	8	64
15	15	26	11	121
16	16	23	7	49
17	14	22	8	64
18	15	24	9	81
19	15	25	10	100
20	14	23	9	81
21	16	24	8	64
22	15	25	10	100
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	15	24	9	81
26	14	23	9	81
27	19	25	6	36

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
28	15	23	8	64
29	16	22	6	36
30	15	25	10	100
31	14	24	10	100
32	18	28	10	100
33	15	27	12	144
34	14	24	10	100
35	17	24	7	49
36	15	25	10	100
37	14	26	12	144
38	14	23	9	81
39	15	25	10	100
40	16	24	8	64
รวม	603	957	354	3266
เฉลี่ย	15.08	23.93		
S.D.	1.29	1.58		t=30.2982
ร้อยละ	50.25	79.75		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา พบว่า การทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.08 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.93 ค่า t= 30.2982 ซึ่งสูงกว่าค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับ
การแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	15	21	6	36
2	14	23	9	81
3	17	27	10	100
4	16	24	8	64
5	13	26	13	169
6	12	24	12	144
7	16	25	9	81
8	14	23	9	81
9	15	26	11	121
10	14	23	9	81
11	16	24	8	64
12	16	25	9	81
13	15	21	6	36
14	15	23	8	64
15	15	26	11	121
16	16	23	7	49
17	14	22	8	64
18	15	24	9	81
19	15	25	10	100
20	14	23	9	81
21	16	24	8	64

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
22	15	25	10	100
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	15	24	9	81
26	14	23	9	81
27	19	25	6	36
28	15	23	8	64
29	16	22	6	36
30	15	25	10	100
31	14	24	10	100
32	18	23	5	25
33	15	22	7	49
34	14	23	9	81
35	17	24	7	49
36	15	25	10	100
37	15	26	11	121
38	14	23	9	81
39	16	25	9	81
40	16	24	8	64
รวม	605	953	348	3142
เฉลี่ย	15.13	23.83		
S.D.	1.28	1.41		t=32.1269
ร้อยละ	50.42	79.42		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.13 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.83 ค่า $t = 32.1269$ ซึ่งสูงกว่าค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	15	21	6	36
2	14	23	9	81
3	17	25	8	64
4	16	25	9	81
5	13	26	13	169
6	12	24	12	144
7	16	23	7	49
8	14	22	8	64
9	16	26	10	100
10	14	23	9	81
11	16	24	8	64
12	16	25	9	81
13	15	26	11	121
14	15	24	9	81

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
15	15	26	11	121
16	16	25	9	81
17	14	23	9	81
18	15	24	9	81
19	15	25	10	100
20	14	23	9	81
21	16	24	8	64
22	15	25	10	100
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	15	24	9	81
26	14	23	9	81
27	19	25	6	36
28	15	23	8	64
29	16	22	6	36
30	15	25	10	100
31	14	24	10	100
32	18	23	5	25
33	15	22	7	49
34	14	23	9	81
35	17	26	9	81
36	15	25	10	100
37	14	26	12	144
38	13	23	10	100
39	15	25	10	100

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
40	16	24	8	64
รวม	603	960	357	3297
เฉลี่ย	15.08	24.00		
S.D.	1.33	1.34		t=33.4927
ร้อยละ	50.25	80.00		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่า การทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.08 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.00 ค่า t= 33.4927 ซึ่งสูงกว่าค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชา ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	15	21	6	36
2	14	23	9	81
3	17	26	9	81
4	16	25	9	81
5	13	24	11	121
6	12	24	12	144
7	16	25	9	81

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
8	14	22	8	64
9	15	26	11	121
10	14	23	9	81
11	16	25	9	81
12	16	25	9	81
13	15	24	9	81
14	15	23	8	64
15	15	26	11	121
16	16	25	9	81
17	14	23	9	81
18	15	24	9	81
19	15	25	10	100
20	14	23	9	81
21	16	24	8	64
22	15	25	10	100
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	15	24	9	81
26	14	23	9	81
27	16	25	9	81
28	15	23	8	64
29	16	22	6	36
30	15	25	10	100
31	14	24	10	100
32	18	23	5	25

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
33	15	22	7	49
34	14	23	9	81
35	17	24	7	49
36	15	25	10	100
37	14	26	12	144
38	13	23	10	100
39	15	25	10	100
40	16	24	8	64
รวม	599	957	358	3292
เฉลี่ย	14.98	23.93		
S.D.	1.17	1.27		t=37.7043
ร้อยละ	49.92	79.75		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.98 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.93 ค่า $t = 37.7043$ ซึ่งสูงกว่า ค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
1	66	84	18	324
2	65	86	21	441
3	68	85	17	289
4	67	88	21	441
5	64	89	25	625
6	63	87	24	576
7	67	86	19	361
8	65	85	20	400
9	66	89	23	529
10	65	86	21	441
11	67	87	20	400
12	67	88	21	441
13	66	84	18	324
14	66	86	20	400
15	66	89	23	529
16	67	86	19	361
17	65	85	20	400
18	66	87	21	441
19	66	88	22	484
20	65	86	21	441
21	67	87	20	400
22	66	88	22	484
23	66	85	19	361
24	65	86	21	441
25	66	87	21	441

ลำดับ	ก่อน	หลัง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
26	65	86	21	441
27	70	88	18	324
28	66	86	20	400
29	67	85	18	324
30	66	88	22	484
31	65	87	22	484
32	69	86	17	289
33	66	85	19	361
34	65	86	21	441
35	68	87	19	361
36	66	88	22	484
37	65	89	24	576
38	64	86	22	484
39	66	88	22	484
40	67	87	20	400
รวม	2642	3466	824	17112
เฉลี่ย	66.05	86.65		
S.D.	1.32	1.37		t=69.3618*
ร้อยละ	66.05	86.65		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t=2.02237)

จากตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 66.05 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 86.65 ค่า t= 69.3618 ซึ่งสูงกว่าค่า $t_{(39, .05)} = 2.02237$ สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังจากดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่กับนักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 40 คนแล้ว คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ แสดงดังตาราง 9

ตาราง 9 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

(n=40)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร	4.15	0.43	มาก
1. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.13	0.83	มาก
2. ครอบคลุมของเนื้อหาในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทพระพุทธศาสนา	4.14	0.78	มาก
3. ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนในหลักสูตร	4.17	0.79	มาก
4. การเน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง	4.10	0.81	มาก
5. ความทันสมัยของเนื้อหาและข้อมูล	4.21	0.77	มาก
ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน	4.22	0.40	มาก
6. ความเชี่ยวชาญและความรู้ของวิทยากรในหัวข้อที่สอน	4.26	0.73	มาก
7. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	4.21	0.77	มาก
8. การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	4.19	0.76	มาก
9. การตอบคำถามและแก้ไขข้อสงสัยอย่างเหมาะสม	4.25	0.72	มาก

	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
10. ความเป็นกันเองและการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน	4.17	0.81	มาก
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.19	0.41	มาก
11. วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.19	0.71	มาก
12. การใช้สื่อการสอน เช่น สไลด์ วิดีโอ และเอกสารประกอบการเรียน	4.21	0.78	มาก
13. กิจกรรมและแบบฝึกหัดที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.22	0.78	มาก
14. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการสอนและฝึกปฏิบัติ	4.15	0.76	มาก
15. การประเมินผลที่ช่วยสะท้อนความก้าวหน้าในการเรียนรู้	4.18	0.78	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.20	0.40	มาก
16. ความเหมาะสมของสถานที่เรียน	4.23	0.70	มาก
17. ความสะดวกและความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน	4.21	0.76	มาก
18. การจัดการด้านเวลาและตารางการสอน	4.15	0.81	มาก
19. บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้	4.19	0.75	มาก
20. การสนับสนุนและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่	4.22	0.74	มาก
ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้	4.21	0.42	มาก
21. ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนหลักสูตรนี้	4.17	0.75	มาก
22. ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทพระพุทธศาสนา	4.21	0.79	มาก

	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
23. ความสามารถในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์จริง	4.15	0.76	มาก
24. ความคุ้มค่ากับเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียน หลักสูตรนี้	4.32	0.71	มาก
25. ความพึงพอใจโดยรวมต่อหลักสูตรนี้	4.22	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.22	มาก

จากตาราง 9 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D=0.22) พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน ($\bar{X}=4.22$, S.D=0.40) ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.21$, S.D=0.42) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.20$, S.D=0.40) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.19$, S.D=0.41) และ ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X}=4.15$, S.D=0.43) ตามลำดับ

4. ประเมินประสิทธิภาพและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งผลแสดงดังตาราง 10

ตาราง 10 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

	\bar{X}	S.D.	ระดับ ประสิทธิภาพ
ความชัดเจนของหลักสูตร	4.72	0.37	มากที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.60	0.49	มากที่สุด
2. โครงสร้างของหลักสูตรมีความเป็นระเบียบและตรงตามเป้าหมาย	4.60	0.49	มากที่สุด
3. รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรเป็นที่เข้าใจได้ง่าย	4.80	0.40	มากที่สุด
4. หลักสูตรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและเหมาะสม	4.80	0.40	มากที่สุด
5. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น คู่มือการเรียนรู้ มีความครบถ้วนและเข้าถึงง่าย	4.80	0.40	มากที่สุด
ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.76	0.39	มากที่สุด
6. ความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของระดับภาษา	4.60	0.49	มากที่สุด
8. ความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	4.80	0.40	มากที่สุด
9. ความทันสมัยและการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ	4.80	0.40	มากที่สุด
10. การสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.80	0.40	มากที่สุด
วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน	4.68	0.41	มากที่สุด
11. การวางแผนการสอนของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.49	มากที่สุด

	\bar{X}	S.D.	ระดับ ประสิทธิภาพ
12. กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำมีความหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	4.80	0.40	มากที่สุด
13. สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ใช้ในหลักสูตรช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี	4.60	0.49	มากที่สุด
14. ผู้สอนสามารถจัดการชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี	4.60	0.49	มากที่สุด
15. ผู้สอนสามารถให้การสนับสนุนและตอบสนองต่อคำถามหรือความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.40	มากที่สุด
การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมเสริม	4.64	0.34	มากที่สุด
16. การฝึกปฏิบัติในหลักสูตรช่วยเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.49	มากที่สุด
17. กิจกรรมเสริมต่างๆ เช่น การสนทนาและการทำงานกลุ่มมีความหลากหลายและเป็นประโยชน์	4.60	0.49	มากที่สุด
18. การใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จริงในการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ	4.60	0.49	มากที่สุด
19. มีการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนหลังจากการฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอและเป็นประโยชน์	4.60	0.49	มากที่สุด
20. ทรัพยากรและเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเพียงพอและทันสมัย	4.80	0.40	มากที่สุด
การติดตามและการประเมินผล	4.60	0.31	มากที่สุด
21. การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและมีระบบ	4.60	0.49	มากที่สุด
22. ระบบการประเมินผลมีความเป็นธรรมและสะท้อนถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.80	0.40	มากที่สุด

	\bar{X}	S.D.	ระดับ ประสิทธิภาพ
23. ผลการประเมินผลถูกใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	0.49	มากที่สุด
24. ข้อเสนอแนะแต่ละช่วงที่ได้รับจากการประเมินช่วยให้ การพัฒนาทักษะของผู้เรียนดีขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด
25. ผู้เรียนรู้สึกว่าการประเมินผลและการติดตามผลมี ความเป็นธรรมและช่วยให้สามารถพัฒนาตนเองได้ดี	4.60	0.49	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.68	0.35	มากที่สุด

ตาราง 10 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.35) พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเหมาะสมของเนื้อหา ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.39) ความชัดเจนของหลักสูตร ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.37) วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.41) การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมเสริม ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.34) และ การติดตามและการประเมินผล ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.31)

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ (ฉบับสมบูรณ์)

1. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นี้มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะทางภาษาอังกฤษให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของจังหวัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบททางศาสนาจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านการท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งการมีทักษะในการสื่อสารทางภาษาอังกฤษที่ดีจะช่วยให้การอธิบายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและประเพณีท้องถิ่นเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ การฝึกอบรมยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พระสงฆ์ สามเณร เจ้าหน้าที่ในวัด นักศึกษา ไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการโรงแรม หรือร้านค้าต่างๆ ให้สามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้มาเยือน

หลักสูตรระยะสั้นนี้จึงถูกออกแบบขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารเชิงพุทธศาสนา โดยมุ่งเน้นที่การใช้ภาษาเพื่ออธิบายประวัติศาสตร์วัด ศิลปวัฒนธรรม และหลักธรรมคำสอนที่สำคัญ หลักสูตรนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการต้อนรับและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนช่วยเผยแผ่หลักธรรมคำสอนอย่างมีประสิทธิภาพในบริบทนานาชาติ

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. **พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา:** เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ ให้กับผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอและการอธิบายหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
2. **เสริมสร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนา:** เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาและสามารถอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง
3. **ส่งเสริมการบริการนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตรและความเข้าใจ:** เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยวด้วยการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสม ทำให้ผู้เยี่ยมชมได้รับประสบการณ์ที่ดี
4. **เสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบทการท่องเที่ยว:** เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทของการท่องเที่ยว เช่น การให้คำแนะนำ การตอบคำถาม หรือการอธิบายประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว
5. **เพิ่มพูนความสามารถในการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว:** เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้เรียนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาจากหลากหลายประเทศ

3. ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายลักษณะของหลักสูตรได้ดังนี้:

ภาควิชาการ:

1. เน้นการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอธิบายหลักการศาสนา พุทธประวัติ คำสอน และพิธีกรรมต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างชัดเจนและมีความถูกต้อง

2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา และการนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางศาสนา

ภาคปฏิบัติ:

1. ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสื่อสารโดยการจำลองสถานการณ์จริง เช่น การเป็นมัคคุเทศก์ในการนำชมวัด การอธิบายสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา และการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว

2. มีกิจกรรมการฝึกพูดจริงร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้งานจริงในการสื่อสารและเสริมสร้างความมั่นใจในการให้บริการ

4. กลุ่มเป้าหมาย

1. พระสงฆ์ สามเณร และนักศึกษา
2. บุคคลทั่วไปที่สนใจ

5. ระยะเวลา

จำนวน 45 ชั่วโมง

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การปฏิบัติ
3. การสาธิต
4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น
5. ทำแบบทดสอบ

7. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชาที่	ชื่อรายวิชา/ ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียน	-ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา	ทำข้อสอบ	2.30
1.	ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาศาพุทธประวัติ	รายวิชานี้มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ ครอบคลุมช่วงเวลาประสูติของพระพุทธเจ้า ตรัสรู้ภายใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ การแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ และปรินิพพานที่เมืองกุสินารา เนื้อหาประกอบด้วย คำศัพท์และสำนวนเฉพาะทางเพื่ออธิบายหลักธรรมและเหตุการณ์สำคัญอย่างถูกต้อง การฝึกฝนทักษะการเล่าเรื่องและอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นส่วนสำคัญของรายวิชา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ได้รับการบูรณาการอย่างเหมาะสม บทสนทนาและกิจกรรม	บรรยาย และฝึกปฏิบัติ	8

วิชาที่	ชื่อรายวิชา/ ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
		แบบโต้ตอบช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารด้านศาสนา โครงสร้างรายวิชาออกแบบให้สามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในระดับสากล		
2.	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการอธิบายและนำเสนอพิธีกรรมทางพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติ เนื้อหาครอบคลุมคำศัพท์และวลีที่ใช้ในพิธีกรรม การฝึกพูดและฟังในบริบทของศาสนา ตลอดจนการฝึกปฏิบัติการนำเสนอพิธีกรรม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายความหมายและความสำคัญของพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการตอบคำถามและการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ	บรรยาย และฝึกปฏิบัติ	8
3.	ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับศาสนสถาน	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8

วิชาที่	ชื่อรายวิชา/ ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
		ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา และแนวทางการนำเสนอข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะได้ฝึกการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษในบริบทของการเป็นมัคคุเทศก์ทางศาสนา ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมและมารยาทที่เหมาะสมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ		
4.	ภาษา อังกฤษ สำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ครอบคลุมคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนา นักศึกษาจะได้ฝึกฝนการสนทนา การอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา และการนำเสนอเนื้อหาแก่ชาวต่างชาติ เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากล	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8
5.	ภาษา อังกฤษ สำหรับการตอบข้อ	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่าง	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8

วิชาที่	ชื่อรายวิชา/ ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
	สง ส ัย ท ำ ง พระพุทธศาสนา	ถูกต้องและเหมาะสม ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอน และพิธีกรรมทางพุทธศาสนา รวมถึงการตอบคำถามเชิงสนทนาในบริบททางศาสนา รายวิชาส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอธิบายหลักธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจ		
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ หลังเรียน	-ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา	ทำข้อสอบ	2.30
	รวม			45

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักสูตรควรมีการฝึกเขียนเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ ฉันท้องการหลักสูตรที่มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงทักษะ ฉันท้องการหลักสูตรที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ที่สะดวก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฉันท้องการหลักสูตรที่มีการสร้างสรรค์และนำเสนอวิธีการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์

2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์กับ พระสังฆาธิการ พระนักเทศน์ อาจารย์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว/มัคคุเทศก์ จำนวน 8 รูป/คน ในจังหวัดเชียงใหม่ มีผลดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจนและลึกซึ้ง รวมถึงการใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในบริบทต่าง ๆ การฝึกฝนการบรรยายและการสนทนาเพื่อเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับหลักธรรม เช่น อริยสัจ 4 และมรรค 8 ควรครอบคลุมทั้งการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมและการปรับตัวในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล การฝึกทักษะการแปลและตีความข้อความทางพุทธศาสนา

ก็มีความสำคัญ เพื่อให้สามารถนำเสนอสาระสำคัญและปรัชญาพุทธธรรมอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ฟัง จากวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2. อุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา รวมถึงการแปลหลักธรรมที่มีความซับซ้อนจากภาษาไทยหรือภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การฝึกฝนการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและการถ่ายทอดแนวคิดในลักษณะที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการแก้ไขคือการเน้นการฝึกฝนการแปลคำศัพท์และการอธิบายหลักธรรมอย่างละเอียด รวมถึงการใช้ตัวอย่างที่เข้าใจง่ายและการฝึกการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการตอบคำถามได้อย่างมั่นใจ

3. การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวดังชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญเนื่องจากผู้ฟังมาจากพื้นฐานความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและลดความสับสนในการรับข้อมูล ควรหลีกเลี่ยงศัพท์เฉพาะทางที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด การเลือกเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและการใช้กรณีศึกษาหรือการเล่าเรื่องจะช่วยให้หลักธรรมเข้าถึงได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และช่วยเพิ่มความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้ง

4. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ สไลด์ หรือสื่อดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้ดีขึ้นและจดจำได้ง่าย การทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปรายหรือจำลองสถานการณ์ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการฟังในสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอนหรือการแนะนำหลักธรรมในภาษาอังกฤษเสริมสร้างความมั่นใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เครื่องมือเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทักษะทั้งด้านการฟัง พูด และการเข้าใจในบริบทของพระพุทธศาสนา ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น

5. ในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว ควรเน้นการผสมผสานระหว่างทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐานและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำสถานที่สำคัญและการอธิบายหลักธรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน การฝึกทักษะการสื่อสารควรรวมทั้งการฟัง

การพูด และการอ่านในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นโดยการเรียนออนไลน์หรือการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อรองรับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรมีการฝึกปฏิบัติจริง เช่น การนำทางและการสนทนาเกี่ยวกับคำสอนหรือประเพณีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบททางศาสนา และคำนึงถึงการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถใช้ทักษะที่เรียนรู้ได้จริง

6. การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา ควรเน้นการทดสอบทั้งทักษะภาษาอังกฤษและความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบในสถานการณ์จริง (role play) การอภิปราย หรือการสัมภาษณ์ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสารและการถ่ายทอดหลักธรรมอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การประเมินควรมีการให้ข้อเสนอแนะที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบททางศาสนา และการเสริมทักษะการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว การฝึกปฏิบัติจริงควรเป็นส่วนสำคัญในการประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. ทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขั้นตอนในการทดลอง ดังนี้

1. ดำเนินจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยการใช้การทดสอบวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา

3. การประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา (Post-test)

4. หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

5. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ให้นักศึกษา ทำการประเมินแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละรายวิชา มาวิเคราะห์และแปลผล

7. ผู้วิจัยรวบรวมผลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ มาเรียบเรียงและสรุปผล

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาศุทธประวัติ พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.05 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.65 ค่า $t = 28.9569$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามี ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.08 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.93 ค่า $t = 30.2982$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มี

คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.13 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.83 ค่า $t = 32.1269$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.08 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.00 ค่า $t = 33.4927$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.98 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.93 ค่า $t = 37.7043$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 66.05 การทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 86.65 ค่า $t = 69.3618$ ซึ่งสูงกว่าค่า t เปิดตาราง สรุปได้ว่า นักศึกษามีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังจากดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่กับนักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 40 รูป/คนแล้วคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน ด้านความพึงพอใจโดยรวม

และผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร ตามลำดับ

4. ประเมินประสิทธิภาพและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนั้นความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของหลักสูตร วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมเสริม และการติดตามและการประเมินผล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกพล วงศ์เสรี (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางเทา จังหวัดภูเก็ต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและสร้างแนวทางในการพัฒนาทุนมนุษย์สำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน โดยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่จำนวน 396 ตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติรวม 384 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และค่าดัชนีความจำเป็น (PNI Modified) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 16 ตัวอย่าง และการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง ผลการศึกษาในมุมมองของประชาชน พบว่ามีรายการความต้องการที่มีค่า PNI Modified ≥ 0.30 จำนวน 14 รายการ โดยความต้องการที่สูงที่สุดคือทักษะการสื่อสารการตลาดออนไลน์ รองลงมาคือทักษะการจัดทำบัญชีครัวเรือน และความรู้เกี่ยวกับบริการการท่องเที่ยว ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าความต้องการสูงสุดคือทักษะ

การสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่วนในนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบว่าความต้องการสูงสุดคือความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทุนมนุษย์ในมิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การสื่อสารการตลาดออนไลน์ การปรับปรุงคุณภาพชีวิต การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาจีน และภาษารัสเซีย) และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ผลลัพธ์เหล่านี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจนและลึกซึ้ง รวมถึงการใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในบริบทต่าง ๆ การฝึกฝนการบรรยายและการสนทนาเพื่อเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับหลักธรรม เช่น อริยสัจ 4 และมรรค 8 ควรครอบคลุมทั้งการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมและการปรับตัวในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล การฝึกทักษะการแปลและตีความข้อความทางพุทธศาสนามีความสำคัญ เพื่อให้สามารถนำเสนอสาระสำคัญและปรัชญาพุทธธรรมอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ฟังจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยอุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาคือการเข้าใจและใช้ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนา รวมถึงการแปลหลักธรรมที่มีความซับซ้อนจากภาษาไทยหรือภาษาบาลีเป็นภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การฝึกฝนการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและการถ่ายทอดแนวคิดในลักษณะที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการแก้ไขคือการเน้นการฝึกฝนการแปลคำศัพท์และการอธิบายหลักธรรมอย่างละเอียด รวมถึงการใช้ตัวอย่างที่เข้าใจง่ายและการฝึกการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการตอบคำถามได้อย่างมั่นใจ การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ฟังมาจากพื้นฐานความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและลดความสับสนในการรับข้อมูล ควรหลีกเลี่ยงศัพท์เฉพาะทางที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด การเลือกเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและการใช้กรณีศึกษาหรือการเล่าเรื่องจะช่วยให้หลักธรรมเข้าถึงได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นจะเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และช่วยเพิ่มความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้ง การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ สไลด์ หรือสื่อดิจิทัล ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมได้ดีขึ้นและจดจำได้ง่าย การทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปรายหรือจำลองสถานการณ์ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการฟังในสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอนหรือการแนะนำหลักธรรมในภาษาอังกฤษ เสริมสร้างความมั่นใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เครื่องมือเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทักษะทั้งด้านการฟัง พูด และการเข้าใจในบริบทของพระพุทธศาสนา ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น ในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนั้น ควรเน้นการผสมผสานระหว่างทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐานและเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จริง เช่น การแนะนำสถานที่สำคัญและการอธิบายหลักธรรมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน การฝึกทักษะการสื่อสารควรรวมทั้งการฟัง การพูด และการอ่านในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น โดยการเรียนออนไลน์หรือการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อรองรับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ควรมีการฝึกปฏิบัติจริง เช่น การนำทางและการสนทนาเกี่ยวกับคำสอนหรือประเพณีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบททางศาสนา และคำนึงถึงการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถใช้ทักษะที่เรียนรู้ได้จริง การประเมินผลในหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาควรเน้นการทดสอบทั้งทักษะภาษาอังกฤษและความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบในสถานการณ์จริง (role play) การอภิปราย หรือการสัมภาษณ์ เพื่อประเมินความสามารถในการสื่อสารและการถ่ายทอดหลักธรรมอย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย การประเมินควรมีการให้ข้อเสนอแนะที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบททางศาสนา และการเสริมทักษะการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การแนะนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว การฝึกปฏิบัติจริงควรเป็นส่วนสำคัญในการประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาบุญสุข ชนะชัย และคณะ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกา

ภิวตัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ 4) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้งานทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การวิจัยใช้วิธีแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงปฏิบัติการ โดยมีพระภิกษุสามเณรจากวัด 25 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า: 1) คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรอยู่ที่ 4.39 (ระดับสูง) การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังใช้งานพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) 2) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพบว่าร้อยละ 71.6 ของกลุ่มตัวอย่างต้องการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทนี้ และการฝึกอบรมช่วยเพิ่มคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) 3) การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้รับการประเมินในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 4.29) ทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน 4) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ การขาดเวลาในการฝึกฝน ความเหนื่อย และการขาดความรู้ด้านไวยากรณ์ ขณะที่ความพึงพอใจโดยรวมต่อการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอยู่ที่ระดับสูง (4.40) งานวิจัยนี้ช่วยยืนยันความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือสำหรับพระภิกษุสามเณรในการเผยแผ่วัฒนธรรมไทยและพระพุทธศาสนาให้กว้างไกลในยุคโลกาภิวัตน์

3. ทดลองใช้หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตรตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย และ ปิย สุทธิสุขตี (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์: กรณีศึกษาวัดปงสนุกเหนือจังหวัดลำปาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง

พุทธศิลป์ในพื้นที่ดังกล่าว งานวิจัยนี้ใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 400 คน รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำชุมชนในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า วัดปงสนุกเหนือมีศักยภาพสูงในด้านศิลปะและประวัติศาสตร์ทางศาสนา ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะพิพิธภัณฑสถานทางพุทธศิลป์และพระพุทธรูปที่มีเอกลักษณ์ในสไตล์เฉพาะ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในด้านการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การขาดระบบขนส่งสาธารณะและป้ายบอกทางที่ชัดเจน แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การปรับปรุงระบบการเดินทาง เพิ่มป้ายแนะนำสถานที่ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและยุวมัคคุเทศก์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสนใจในวัดปงสนุกเหนือในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์ที่มีคุณค่า

4. การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของหลักสูตร วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมเสริม และการติดตามและการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุชานาฏ สติานุรักษ์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของชุมชน 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม และ 3) สร้างรูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนเทศบาลตำบลหนองป่าครั่งมีภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ยังขาดการนำเสนอให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง จึงมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หลักการมัคคุเทศก์ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การฝึกภาคสนาม และกิจกรรมบทบาทสมมติ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างรูปแบบการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ผ่าน 7 กระบวนการ ตั้งแต่การศึกษาความต้องการและบริบทของชุมชน การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม การฝึกอบรมจริง และการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติภาษาอังกฤษ ผลการประเมินพบว่าหลังการฝึกอบรม ทักษะภาษาอังกฤษและความสามารถในการ

นำเสนอข้อมูลของเยาวชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยรูปแบบดังกล่าวได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญและเยาวชนว่ามีความเหมาะสมในระดับสูง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีการสำรวจความต้องการการจัดการอบรมก่อนเสมอ เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง

2) หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้สนใจทั่วไปได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี วิทยากรเอาใจใส่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างใกล้ชิด ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติจนเกิดผลตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่จัดจนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

3) การใช้เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย มีการสร้างบรรยากาศในการอบรมให้น่าสนใจ มีการทดลองปฏิบัติจริง ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดความรู้สามเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทราบถึงปัญหาและแนวทางใน การแก้ไขปัญหาได้

4) ระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรมควรปรับให้เหมาะสม ควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการอบรม ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ทั้งนี้ต้องให้ได้รับการฝึกอบรมให้ครบทุกกิจกรรมการอบรม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

5) หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถปรับเปลี่ยน เหนือกว่าการประเมินความสามารถระหว่างการฝึกอบรม แบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรฝึกอบรมระยะ สั้น เนื้อหา กิจกรรม และระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรม ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถจัดกิจกรรมการอบรมทางออนไลน์ได้
- 2) ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นอื่น ๆ
- 3) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบูรณาการเข้ากับหลักสูตรสถาบัน
- 4) ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยว ให้กับชาวบ้าน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเด็กนักเรียนเยาวชน ที่มีความสนใจ

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ โดมศรีฟ้า. (2551). การศึกษาการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). *มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECOTOURISM) ปี พ.ศ.2544-2545*. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กวรรณ สักขกร, จักรี เตชะวารี, และกาญจนา จิรัตน์. (2556, กันยายน). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวจีนยุคใหม่: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวจีนในจังหวัด*.
<http://www.sri.cmu.ac.th/~cct/wpcontent/uploads/2013/11/Chinese-Tourist-inChiang-Mai-061153.pdf>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กานต์รวี จิระโกคิน . (2547). *การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว กรณีศึกษา พื้นที่ถนนพระอาทิตย์ กรุงเทพมหานคร*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย และ ปิย สุทธิสุสดี. (2565). *แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์: กรณีศึกษาวัดปงสนุกเหนือ จังหวัดลำปาง*. Rajapark Journal, 16(47), 287-296.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/257733/175510>
- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ. (2557). *คณะอนุกรรมการจัดทำและทบทวนแผนจังหวัดเชียงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ลานนาการพิมพ์.
- คมคาย ภิญโญ. (2553). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตปริญญาโท, มหาวิทยาลัยนครราชสีมา]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- ฉันท ชาติทอง. (2550). *เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เพชรเกษมการพิมพ์.
- ฉันท ชาติทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จุมพต อ่อนทรวง และดำรงค์ มหนิธิวงศ์, จีรพจน์ ขวัญคง, อภิพัทธ์ วิศิษฐ์ใจงาม, และสุทัศน์ อาสนาชัย. (2563). *การพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของวัดในจังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลกวารสารรัชต์ภาค
- จรัสนันท์ สิริจิเริญ. (2551). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวในภาคเหนือของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- จุฑามาส เพ็งโคณา, เบญจมาศ ณ ทองแก้ว, อำนาจ รักษาพล, บุญศิลป์ จิตตะประพันธ์, และเทพินทร์ ภาทวิ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยว* โดยชุมชน จังหวัดชุมพร. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 9(1), 38-51. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/abcjournal/article/view/95468/74577>
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- จิตรภาพร ชูทอง และ เสน่ห์ ทองรินทร์. (2020). "เนื้อหาทางวัฒนธรรมในหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี." *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(1), 129-152. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhsc/article/view/205198/165393>
- ชนัญ วงษ์วิภาค. (2545). *ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทวิสาหกิจจัดการการท่องเที่ยว*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2540). *การพัฒนาหลักสูตร*. ข่าวทหารอากาศ.
- ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2540). *การพัฒนาหลักสูตร*. ข่าวทหารอากาศ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา. (2543). *ผลของการสอนกลวิธีในการปฏิสัมพันธ์ ที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้กลวิธีในการปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลี งามจุม. (2555). *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. [วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

- ณฉัตรพงษ์ แก้วสมพงษ์ และกัญญ์วรา พลแหลม. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อการปรับตัวของ อุตสาหกรรมทดแทนทองคำในประเทศไทย โดยใช้แบบจำลอง GVAR. *วารสารคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 16(1), 1-16
- ณัฐนรี สมิตร และสมบัติ กาญจนกิจ. (2558). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิชาการสถาบันพลศึกษา*, 7(1), 19-33.
- ดร.ณ ไกรศรี. (2554). *แนวคิดและทฤษฎีศักยภาพของบุคคล*. จุลสารการท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย.
- ดำเกิง โถทอง และคณะ. (2550). *เส้นทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมในประเทศไทย กัมพูชา ลาว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศุภการ เชียงของ. (2559). *มูลค่าการนำเข้า-ส่งออก สินค้าเกษตรของด่านสะพานมิตรภาพไทย*, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย.
- ทัชชะพงศ์ อัครพรหมธาดา (2550). *ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการ การท่องเที่ยว* [วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาบัณฑิต]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- ธิดากุล บุญรักษา และพรพรรณ โพธิสุวรรณ (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวชนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนบ้านคลองคาง จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 11(1), 69-83. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JGNRU/article/view/247343/169588>
- ธำรง บัวศรี. 2542. *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. ธนรัช
- ธีระ รุญเจริญ, 2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. ข้าวพ่าง
- ธีระ เยี่ยงวิศวกูร. (2542). *การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในย่านบางลำภู อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภรณ์ พลายเล็ก. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 3, 52-58.
- ธวัชพร ต้นตระกูล. (2555). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้บทฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นิคม จารุมณี. (2544). *การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. โอเดียนสโตร์.

- นิลบล ศรีเทพ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. *มนุษยศาสตร์สาร*, 21(3), 24-39. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JHUMANS/article/view/242540/167868>
- นิตา ชัชกุล. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวรักษ์แสนสุพรรณ. (2545, สิงหาคม). บทบาทของวัดต่อชุมชนในปัจจุบัน. มลภาวะทางอากาศ การป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศ.
<http://www.thaienvi.net/Storehouse/Pollution/Air-Pollution.asp>.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- บุญมี พรรษา ชื่นอารมณ จันทิมาชัยอมร, วีระพงษ์ แผงคำฮัก, พระมหาวีระเดช จะปา, พระมหา รุ่งเพชร ศรีอุทุมพร, พระมหาศรันย์วัตร กิตติวิโร, พิธิพิบูลย์ กาญจนพิพิธ, ทศนีย์ มงคลรัตน์, พระวชิรวิชัย ฐิตวิโส. (2565). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(12), 159-169. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/257435/178294>
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์
- บุษบา สิทธิการ. (2541) “การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางกายภาพและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแหล่งท่องเที่ยววัดพระธาตุอภัยสุเทพราชวรวิหาร” *เชียงใหม่: มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม*, เชียงใหม่,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประทีป พีชทองกลาง. (2558). เส้นทางท่องเที่ยวเชิงศาสนาประเภทเจดีย์และพระพุทธรูปสำคัญใน จังหวัด เชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 9(2-4), 111-123.
- ประทีป พีชทองกลาง, เพราพิลาส ประสิทธิ์บุรียรักษ์ และญาตาวิมินทร์ พีชทองกลาง. (2561). "วัดงาม นามมงคล: แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่." *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 7(1), 212-227. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/gshskku/article/view/103920/100623>
- ปรีดาพร อารักษ์สมบุญ. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา*. เพรส แอนด์ ดีไซน์.

- เปรมวดีณ นครพนม. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาว ญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแบบจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง: กรณีศึกษา บริเวณพื้นที่ เกาะรัตนโกสินทร์, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.*
- ผะอบ พวงน้อย, นาทยา แก้วใส, สมชาติ เล็กบางพลัด, โปรตปราณ ชลสาคร และ อัจฉรา สังขุทธ. “การพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้เรื่องภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการท่องเที่ยวเมืองไทย ในวิถีพุทธ.” *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, (25)1, 137-147, ม.ค.-เม.ย. 2558. <http://dx.doi.org/10.14416/j.kmutnb.2014.09.001>
- พยอม ธรรมบุตร.(2549). *หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- พรทิพย์ กจเจริญไพศาล. 2553. *การศึกษาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- พรสวรรค์ สืบอ. (2550). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.*
- พรศิริ บินนาราวิ. (2555). *ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตปริญญาโท, มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).*
- พรศิริ พันธสี. (2563). *กระบวนการพยาบาล & แบบแผนสุขภาพ: การประยุกต์ใช้ทางคลินิก (พิมพ์ครั้งที่ 23). พิมพ์อักษร.*
- พระมหาวิชาญ เลี้ยวเส็ง. (2544). *พุทธศิลป์กับการท่องเที่ยว: ศึกษาบทบาทของวัดในการอนุรักษ์พุทธศิลป์เพื่อการท่องเที่ยว. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).*
- พระมหาบุญสุข ชนะชัย, บุญมี พรรษา, วีระพงษ์ แพงคำฮัก, และพระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์. (2565). *การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(12), 187-197. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/257432/178296>
- พระมหาสุริยัน อุตตโร, วารุณี ประไพโรเมือง และนคร จันทราช. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์น้อยตามรอยเส้นทางท่องเที่ยว อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2), 264-276. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirmu/article/view/210474/145670>

- พระมหาวิโรจน์ ญาณวีโร. (2559). ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. *วารสารสถาบันวิจัย
ญาณสังวร*, 7(2), 291-302. [https://so04.tci-
thaijo.org/index.php/yri/article/view/184934/130123](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yri/article/view/184934/130123)
- พิมพ์ชนก มุลมิตร. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวในการจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: กรณีศึกษาชุมชนพุร้อนหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้า
ปล้อง จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 8(1), 79-91.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMSNPRU/article/view/253266/169743>
- พิมพ์ชนก มุลมิตร, นิลุบล คงเปรม, และถิรนนท์ ประทุม. (2562). การพัฒนาขีดความสามารถทุน
ทรัพยากรมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย เพื่อ
ยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*.
[https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-
lru/article/view/205336/163755](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lru/article/view/205336/163755)
- พิษณุ พงศ์ศรี. (2551). *หลักการและเทคนิคปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
พลทรัพย์ นาคนาคา. 2544. *การวิจัยทางการศึกษา*. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เพ็ญโฉม ลักบุญ. (2552). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านต้นหยงกาโบยชัยพัฒนา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- ไพศาล บุญขาว. (2556). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในเขตตำบลตรวจ
อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ]. ฐานข้อมูล วิจัย (ThaiLis).
- ไพฑูริย์ พงศบุตร และวิลลาสวงศ์ พงศบุตร.(2542). *คู่มือบรมมคฺเทศก์*. กรุงเทพฯ: คณะอักษร
ศาสตร์และโครงการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี พักพุ่ม. (2556). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยม
ศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมงคล จังหวัดเพชรบูรณ์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต], มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- มารุต พัฒนาผล. (2556). *การประเมินหลักสูตร เพื่อการเรียนรู้และพัฒนา*. จรัสสินทวงศ การพิมพ์.
- มุกิตา ปิ่นสุนทร. (2542). *การวางแผนเส้นทางจักรยานในเขตกรุงรัตนโกสินทร์*. โรงพิมพ์มหิตล.
- รุจิรุ ภูสาระ. (2545). *การเขียนแผนการสอน*. บุ๊ค พอยท์.
- รัชต์วดี วรกิตต์สกุลชัย. (2555). *สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏอุบลราชธานี]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).

- รลิกา อังกูร. (2544). *ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรม* [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- ลี จัน. (2554). “พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ประเทศไทย”. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- วิจิตรา บุญตัน, ทิพย์วดี โพธิ์สีทิพพรณ และนรพรณ โพธิ์พฤษ. 2555. *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวจีน*. เชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตปริญญาโท, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- วันดี ศรีสวัสดิ์. (2556). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลให้ความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษของวัยรุ่นไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- วัชรภรณ์ รัชยาศรี. (2551). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์กรุงเทพมหานคร*. [วิทยาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- วรรณภา ศรีประเสริฐทรัพย์. (2550). *คุณภาพบริการตาม ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยผู้พักแรม, ชลจันทร์ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วรรณภา วงษ์วานิช. 2539. *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาสนา จัตุพร. (2547). *ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวที่มีต่องานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). *กลีเซอรอล*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/กลีเซอรอล> . 20 กรกฎาคม 2564.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์, ศศิกัญชณา เย็นเอง, ธนภัทร จันทร์เจริญ, สิริกร โตสติ, และ ทิตยา สิทธิโสภาสกุล. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 13(1), 156-166. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/186679/131192>
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์ 2556, *พระพุทธรูปในประเทศไทย:รูปแบบพัฒนาการและความเชื่อของคนไทย* (กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์สัมพันธ์จำกัด, 2556).

- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2546). *ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. เพื่อองฟ้าพรินต์.*
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2551). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. คลังน่านาวิทยา.*
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2550,มีนาคม). *ผลิตภัณฑ์กาแฟ. <http://www.kasikornresearch.com/TH/K-Econ%20Analysis/Pages/Search.aspx>.*
- สมชาย หิรัญกิตติ. (2542). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์. ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.*
- สมชาติ อุ๋อน. (2552). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการวางแผน. นครปฐมภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- สมศักดิ์ โกลากุล. (2556). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).*
- สุจิต เพียรชอบ. (2548). *E Learning การพัฒนาหลักสูตร. โรงพิมพ์จุฬา.*
- สุดาทิพย์ นันทโชค. (2555,กรกฎาคม). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ. ประชุมเชิงวิชาการ SWUMBA Research Conference. กรุงเทพฯ, จัสมิน เอ็กเซคคิวทีฟสวีท.*
- สุมิตรา อังวัฒนกุล . (2540). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ .(พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สุชานาฏ สติานุรักษ์. (2565). *รูปแบบการพัฒนาภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. พิมพ์เนศวร์สาร, 18(2), 102-113. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan/article/view/257068/172669>*
- สุเทพ ผิวเผือด. (2545, 11 กุมภาพันธ์). *ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมของการท่องเที่ยวที่มีต่อวัดและ ชุมชนศึกษาเฉพาะกรณีวัดไผ่โรงวัว, ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.*
- อัครพนธ์ เนื้อไม้หอมและพุทธชาติ ศรีพัฒนสกุล. (2558). *การพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมความสามารถ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่วนอุทยานภูเขาไฟกระโดง จังหวัดบุรีรัมย์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.*

- องค์การท่องเที่ยวโลก. (2557). *ความหมายของการท่องเที่ยว*. <http://www2.unwto.org/>
- องค์การการท่องเที่ยวโลก. (2554). *การขยายตัวการท่องเที่ยวโลกในปี*.
<http://news.voicetv.co.th/business/2366.html>.
- อนงค์ ชำนิธูระการ. (2542). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการ ธนาคารฝัก ในเขต
 ดำเนินการของศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสานบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญา
 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).*
- อนงค์ เนตรจินดา. (2554). *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร และครู
 โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหาร
 การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis).*
- อานันท์นิตย์ มโนรมย์ และ มั่นนยา โพธิ์ราชา. (2565). *การใช้วัฒนธรรมไทยสืบสานกับสื่อการสอน
 จริงในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษสำหรับยุวมัคคุเทศก์. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 อุบลราชธานี,
 18(2),236261.https://so03.tcithaijo.org/index.php/jla_ubu/article/view/263112/176377*
- อรพิน สันติธีรากลุ ทักษิณา คุณานุรักษ์ และอภิชาติชมพูบุษ. (2550). *โครงการปรับปรุงโปรแกรม การ
 ท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย
 กรณีศึกษา 15 จังหวัดภาคเหนือ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*
- อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว. (2556). *พระพุทธรูปตามคติชาวล้านนา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อุษณีย์ ศรีภูมิ. (2544). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือ
 ลัดทึบ[วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์]. ฐานข้อมูล
 วิจัย (ThaiLis).*
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). *การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรง
 พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อารีย์ อาดา. (2556). *การประเมินหลักสูตรอิสลามศึกษา โรงเรียนทีนกรพิทยานุสรณ์. [วิทยานิพนธ์
 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต]. ฐานข้อมูลวิจัย (ThaiLis)*
- เอกพล วงศ์เสรี. (2565). *การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางเทา จังหวัดภูเก็ต.
 วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 42(6), 74-87. <https://doi.org/10.14456/sujthai.2022.48>*
- Alan Collier. (1999). *Principles of tourism: a New Zealand perspective. 6 th Edition.*
 Auckland : Pearson Education.
- Adorján, M. (2013). *Developing a new syllabus for tourism English. Practice and Theory in Systems
 of Education, 8(2), 163-171. <https://dmi-journals.org/deiktis/index>*

- Asmin, A. I. (2022). Tour guides' intercultural communication strategies in Toraja. *DEIKTIS: Jurnal Pendidikan Bahasa dan Sastra*, 2(2), 55–62. Retrieved from <https://dmi-journals.org/deiktis/index>
- Beane, James A, Toepler, Jr. Conrad F. and Alessi, Jr. Samuel J. (1986). *Curriculum Planning and Development*. Massachusett : Allyn and Bacon.
- Brindley, G. (1984). *Assessing achievement in the learner-centered curriculum*. Sydney: Macquarie University.
- Brown, T. (2000). Design thinking. *Harvard business review*, 86(6), 84-92.
- Brown, T. (2001). *Change by design: How design thinking transforms organizations and inspires innovation*. Harper collins publishers
- Brown, H. (1993). *Principles of language learning and teaching*. San Francisco: San Francisco State University.
- Byrne, D. (1986). The role of interaction in language learning. *ELT Journal*, 40(1), 25–32.
- Canale, M. (1983). *From communicative competence to communicative language Pedagogy*. In J.C. Richard, & Richards & Schmidt R.W. (Eds.), *Language and communication*. (pp. 2-27). London: Longman.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics* 1, 1-47.
- Carroll, B. J. (1982). *Testing communication performance*. London: Pergamon Press.
- Clark, J. L. D. (1972). *Foreign language testing: Theory and practice*. Philadelphia: Centre of Curriculum Development.
- Community Culture. *Journal of Tourism And Cultural Change*. 3 (2): 88-107. Retrieved March 26, 2008, from <http://www.multilingual-matters.net/jtc/003/jtc0030088.htm>
- Byrne, D. (1986). *Teaching oral English*. Harlow: Longman.
- Croft, R. S. (2004). *Communication theory*. La Grande: Eastern Oregon University Press.
- Cronbach, Lec J. (1970). *Essential of Phychological Testing*. 3 rd ed. New York : Harper Row.
- Fu, Y.-Y. (2015). Factors that contribute to tourism students' development of intercultural competence. *Tourism*, 63(1), 7-17. <https://hrcak.srce.hr/137480>

- Finochiaro, M., & Brumfit, C. (1983). *The functional national approach: From theory to practice*. New York: Oxford University Press.
- Foster, C., Punjaisri, K., & Cheng, R. (2010). Exploring the Relationship between Corporate, Internal and Employer Branding. *Journal of Product & Brand Management*, 19(6), 401-409.
- Gonçalves, A. (2014). The Journey not the Arrival Matters: Developing Intercultural Awareness and Communication Skills in Tourism Education. *ENCATC Journal of Cultural Management and Policy*, 4(1), 31-45. Retrieved from DOI: 10.3389/ejcmp.2023.v4iss1-article-4
- George, E. Wanda & Reld, Donald G. (2005). *The Power of Tourism: A Metamorphosis of*
- Goeldner, C., & Ritchie, J. R. B. (2006). *Tourism: principles, practices, philosophies* (10th ed.).
- Good, C.V. (1945). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Hass, Glen. (1980). *Curriculum Planning: A New Approach*. Allyn and Bacon. Inc
- Hendershot, M. W., Dennis, N. K., Chaiwiwattrakul, S., & Phiphitphakdee, R. (2017). The basic specificity of the ability of varied English language curriculums to enhance English learners' capacity to develop necessary skills to communicate using the English language. *International Journal of Research - Granthaalayah*, 5(4), 24-33. <https://doi.org/10.29121/granthaalayah.v5.i4.2017.1791>
- Hymes, D. H. (1971). *On communicative competence*. In J.B. Pride & J. Holmes (Eds.) *Sociolinguistics* (pp. 269-293). London: Penguin.
- Hughes, A. (2006). *Testing oral ability; Testing for language teachers (2nd ed)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kovalenko, O. V., Yepyk, L. I., Yeromenko, A. Y., Kashynska, O. Y., & Bezruchenkov, Y. V. (2021). Training of the future tourist guides for intercultural communicative interaction within professional activity. *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 729-746. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1712>
- Little wood, William. (1983). *Foreign and second language learning: Language acquisition*
- Mackay, R. and A. Mountford. (1978). *English for Specific Purposes*. London: Longman

- Malykhin, O., Bondarchuk, J., Tersina, I., & Voitaniuk, I. (2024). Unlocking success: strategic approaches to enhancing communicative competence in English learning. *Amazonia Investiga*, 13(76), 90-102. [https://doi.org/10.34069/AI/2024.76.04.88#8203::contentReference\[oaicite:0\]{index=0}](https://doi.org/10.34069/AI/2024.76.04.88#8203::contentReference[oaicite:0]{index=0})
- Nelson, P. (1992). *The Post Reform Congress*. New York: St. Martin's Press.
- Oliva, Peter F. *Developing the Curriculum* 3rd ed. New York: Harper Collins
- Polyakova, I., Ivanova, R., & Skrobotova, O. (2015). The Travel Guide as a Tool for Promoting the Tourism Potential of a Region (As Exemplified by Lipetsk Oblast). *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(6 S5), 331-336. DOI:10.5901/mjss.2015.v6n6s5p331. <https://www.richtmann.org/journal/index.php/mjss/article/view/8567>
- Publishers, 1992. Paulston, C. B., & Selekman, H. R. (1976). Interaction activities in the foreign classroom, or how to grow the tulip-rose. *Foreign Language Annals*, 9(3), 248-254.
- Pike, Steven D. (2008). *Destination Marketing: an integrated marketing communication approach*. Massachusetts United States: ButterworthHeinemann. Burlington.
- Ramani, N., & Pushpanathan, T. (2015). Importance of needs analysis in ELT Curriculum. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research*, 2(10), 98-100.
- Robinson. (1991). *S.P. Managing Today*. London:Prentice Hall.
- Robinson, P.C. (1991). *ESP today: A practitioner's guide*. Hemel Hempstead, UK: Prentice Hall
- Richards, J. (2001). *Curriculum Development in Language Teaching*. USA : Cambridge University Press.
- Radovanović, A., & Pešić, D. (2017). ENGLISH LANGUAGE CURRICULUM CONTRIBUTING TOWARDS TOURISM DEVELOPMENT. *Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja - TISC*, 2(2), 681-697. Retrieved from <http://www.tisc.rs/proceedings/index.php/hitmc/article/view/126>
- Rahayu, A. U. (2016). *The Mastery of the English Language in Reducing Cultural and Communication Barriers in Tourism World*. Asia Tourism Forum 2016 – The 12th

- Biennial Conference of Hospitality and Tourism Industry in Asia (ATF-16). Retrieved from [Atlantis Press](#).
- Ramani, N., & Pushpanathan, T. (2015). Importance of needs analysis in ELT Curriculum. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research*, 2(10), 98–100.
- Research and its implications for the classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
- Saylor, J. Galen, Alexander, William M. and Lewis, Arthur J. Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. New York: Holt Rinehart and Winston, 1981
- Savignon, S. J. (1983). Communicative competence theory and classroom practice. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Scott, R. (1981). Speaking in communication in the classroom. London: Longman.
- Sharma, B. K. (2018). Training workers for intercultural communication in tourism. *Language and Intercultural Communication*. <https://doi.org/10.1080/14708477.2018.1478849>
- Simion, M. O. (2013). English: The Language of Communication in Tourism. *Annals of the "Constantin Brâncuși" University of Târgu Jiu, Economy Series, Issue 1/2013*. Retrieved from [source](#).
- Sowell, Evelyn, J. *Curriculum an Integrative Introduction*. New Jersey: Prentice Hall, 1996.
- Stevens, P. D. (1980). *Teaching English as an international language: From practice to principle*. Oxford: Pergamon.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt. Brace and World Inc.
- Stufflebeam, D.L., & et al. (1971). *Educational Evaluation and Decision – Making*. Itasca, Illinois : Peacock.
- Taba, Hida. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World Nic
- Tyler. R. W. (1950). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Tyler, R.W. (1974). *Curriculum Process*. London: University of London Press.

- Valette, R. M. (1977). *Modern language testing*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- West, D. A. (1994). *Managing information: IT for business process*. (3 rd ed.). Oxford: Butterworth-Heinemann.

ภาคผนวก

ภาคผนวก - ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวน ในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น
ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่
ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 วิเคราะห์และประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรม
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่ได้จะแปลผลวิจัยในภาพรวมผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้
ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับ ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี
จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร. ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง
นักวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกรอกรายละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. อายุ

- น้อยกว่า 18 ปี 18 - 20 ปี 20 - 22 ปี
 23 - 25 ปี 26 - 28 ปี 29 ปีขึ้นไป

2. เพศ

- ชาย หญิง

3. เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา

4. เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา

- ไม่เกิน 3.00 3.01 - 3.50
 3.51 - 4.00

4. กำลังศึกษาในคณะ

- พุทธศาสตร์/ปรัชญา มนุษยศาสตร์
 สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

5. กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ประเมินความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยแบ่งระดับ
ความคิดเห็น

ออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	น้อย
1 หมายถึง	น้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ฉันต้องการหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพระพุทธศาสนา					
2.	การฝึกอบรมควรมีการสอนวิธีการอธิบายหลักธรรมและคำสอนของพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ					
3.	ฉันเห็นว่าการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษมีความสำคัญ					
4.	การฝึกอบรมควรมีการสอนการฟังและการตอบสนองในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการแสดงธรรม					
5.	ฉันต้องการเรียนรู้ การอ่านและการแปลเอกสารทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ					

6.	หลักสูตรควรมีการฝึกเขียนเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ					
7.	ฉันทองการหลักสูตรที่สามารถปรับระดับความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้					
8.	การฝึกอบรมควรมีการจำลองสถานการณ์การสื่อสารและการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ					
9.	ฉันทองการหลักสูตรที่มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงทักษะ					
10.	หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นในการจัดตารางเรียน					
11.	การฝึกอบรมควรได้รับการสอนจากอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านพระพุทธศาสนาและภาษาอังกฤษ					
12.	ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอและเอกสาร					
13.	ฉันทองการหลักสูตรที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ที่สะดวก					
14.	การฝึกอบรมควรมีการประยุกต์ใช้การเรียนรู้จริงในการสื่อสารพระพุทธศาสนา					
15.	ฉันทองการการฝึกอบรมที่ได้รับการสอนจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ					
16.	หลักสูตรควรครอบคลุมการสอนธรรมะและการอธิบายหลักธรรมในภาษาอังกฤษอย่างละเอียด					
17.	ฉันทองการหลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน					
18.	การฝึกอบรมควรมีการปรับเนื้อหาตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
19.	ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรพระพุทธศาสนาเพื่อให้ความน่าเชื่อถือ					
20.	ฉันทองการหลักสูตรที่มีการสร้างสรรค์และนำเสนอวิธีการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์					

21.	หลักสูตรควรมีการให้คำปรึกษาและแนะนำการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง					
22.	ฉันต้องการหลักสูตรที่สามารถปรับตามความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน					
23.	การฝึกอบรมควรมีการนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยและเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา					
24.	ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการจัดตารางเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับตารางชีวิตของฉัน					
25.	หลักสูตรควรมีการสนับสนุนด้านเทคนิคและการช่วยเหลือในการเรียนรู้เพื่อความสะดวก					

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์
การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เพื่อการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่ได้จะแปลผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ดร. ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง)

นักวิจัย

2. ท่านคิดว่าอุปสรรคหลักที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา คืออะไร? และมีวิธีการใดที่สามารถใช้ในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาเหล่านั้น?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การสร้างเนื้อหาหลักสูตรสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติควรพิจารณาปัจจัยใดบ้าง เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา หรือความเข้าใจที่แตกต่าง?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าเครื่องมือหรือเทคนิคใดที่เหมาะสมในการสอนและฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารหลักธรรม เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้, กิจกรรมกลุ่ม, หรือการฝึกปฏิบัติ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านมีข้อเสนอแนะในการออกแบบหลักสูตรอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. การประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะต่อการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้ควรดำเนินการอย่างไรเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารหลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์

**แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่**

คำชี้แจง: แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่นี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินตรวจสอบระดับความเหมาะสมสอดคล้องว่าอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย (√) ลงในช่องที่กำหนดให้ และการให้น้ำหนักของคะแนนมี 5 ระดับ ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึงมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึงมีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึงมีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึงมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความชัดเจนของหลักสูตร					
1.	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนและเข้าใจง่าย					
2.	โครงสร้างของหลักสูตรมีความเป็นระเบียบและตรงตามเป้าหมาย					
3.	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรเป็นที่เข้าใจได้ง่าย					
4.	หลักสูตรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและเหมาะสม					
5.	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น คู่มือการเรียนรู้ มีความครบถ้วนและเข้าถึงง่าย					
	ความเหมาะสมของเนื้อหา					
6.	ความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้					
7.	ความเหมาะสมของระดับภาษา					
8.	ความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา					

9.	ความทันสมัยและการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ					
10.	การสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
	วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน					
11.	การวางแผนการสอนของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
12.	กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำมีความหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน					
13.	สื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ใช้ในหลักสูตรช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี					
14.	ผู้สอนสามารถจัดการชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี					
15.	ผู้สอนสามารถให้การสนับสนุนและตอบสนองต่อคำถามหรือความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
	การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมเสริม					
16.	การฝึกปฏิบัติในหลักสูตรช่วยเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17.	กิจกรรมเสริมต่างๆ เช่น การสนทนาและการทำงานกลุ่มมีความหลากหลายและเป็นประโยชน์					
18.	การใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จริงในการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ					
19.	มีการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนหลังจากการฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอและเป็นประโยชน์					
20.	ทรัพยากรและเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเพียงพอและทันสมัย					
	การติดตามและการประเมินผล					
21.	การติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและมีระบบ					
22.	ระบบการประเมินผลมีความเป็นธรรมและสะท้อนถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
23.	ผลการประเมินผลถูกใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ					

24.	ข้อเสนอแนะแต่ละช่วงที่ได้รับจากการประเมินช่วยให้การพัฒนาทักษะของผู้เรียนดีขึ้น					
25.	ผู้เรียนรู้สึกว่าการประเมินผลและการติดตามผลมีความเป็นธรรมและช่วยให้สามารถพัฒนาตนเองได้ดี					
	รวม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกรวมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกรวมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร 2) ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน 3) ด้านกระบวนการเรียนการสอน 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และ 5) ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้ จำนวนทั้งหมด 25 ข้อ และผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ วัดระดับของความพึงพอใจไว้ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ขอความกรุณาให้ท่านได้ตอบแบบวัดฉบับนี้ทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับ ความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน มา ณ โอกาสนี้

(ดร. ณรงค์ดี ลุนสำโรง)

นักวิจัย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร					
1.	เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
2.	ครอบคลุมของเนื้อหาในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทพระพุทธศาสนา					
3.	ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนในหลักสูตร					
4.	การเน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง					
5.	ความทันสมัยของเนื้อหาและข้อมูล					
	ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน					
6.	ความเชี่ยวชาญและความรู้ของวิทยากรในหัวข้อที่สอน					
7.	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย					
8.	การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร					
9.	การตอบคำถามและแก้ไขข้อสงสัยอย่างเหมาะสม					
10.	ความเป็นกันเองและการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน					
	ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
11.	วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
12.	การใช้สื่อการสอน เช่น สไลด์ วิดีโอ และเอกสาร ประกอบการเรียน					
13.	กิจกรรมและแบบฝึกหัดที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ					
14.	ความเหมาะสมของระยะเวลาในการสอนและฝึกปฏิบัติ					
15.	การประเมินผลที่ช่วยสะท้อนความก้าวหน้าในการเรียนรู้					
	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้					
16.	ความเหมาะสมของสถานที่เรียน					
17.	ความสะดวกและความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน					

18.	การจัดการด้านเวลาและตารางการสอน					
19.	บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้					
20.	การสนับสนุนและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่					
	ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้					
21.	ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนหลักสูตรนี้					
22.	ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทพระพุทธศาสนา					
23.	ความสามารถในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง					
24.	ความคุ้มค่ากับเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนหลักสูตรนี้					
25.	ความพึงพอใจโดยรวมต่อหลักสูตรนี้					
	รวม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบประเมิน

ภาคผนวก - ข

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

		ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่				
		1	2	3		
1.	ฉันท้องการหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.0
2.	การฝึกอบรมควรมีการสอนวิธีการอธิบายหลักธรรมและคำสอนของพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
3.	ฉันเห็นว่า การเรียนรู้ คำศัพท์ เฉพาะทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษมีความสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.0
4.	การฝึกอบรมควรมีการสอนการฟังและการตอบสนองในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการแสดงธรรม	+1	+1	+1	3	1.0
5.	ฉันท้องการเรียนรู้การอ่านและการแปลเอกสารทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
6.	หลักสูตรควรมีการฝึกเขียนเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
7.	ฉันท้องการหลักสูตรที่สามารถปรับระดับความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1.0
8.	การฝึกอบรมควรมีการจำลองสถานการณ์การสื่อสารและการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ	+1	+1	+1	3	1.0
9.	ฉันท้องการหลักสูตรที่มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงทักษะ	+1	+1	+1	3	1.0
10.	หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นในการจัดตารางเรียน	+1	+1	+1	3	1.0

		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			$\sum R$	IOC
		1	2	3		
11.	การฝึกอบรมครูได้รับการสอนจากอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านพระพุทธศาสนาและภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
12.	ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอและเอกสาร	+1	+1	+1	3	1.0
13.	ฉันต้องการหลักสูตรที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ที่สะดวก					
14.	การฝึกอบรมครูมีการประยุกต์ใช้การเรียนรู้จริงในการสื่อสารพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.0
15.	ฉันต้องการการฝึกอบรมที่ได้รับการสอนจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการแสดงธรรมให้กับชาวต่างชาติ	+1	+1	+1	3	1.0
16.	หลักสูตรควรครอบคลุมการสอนธรรมะและการอธิบายหลักธรรมในภาษาอังกฤษอย่างละเอียด	+1	+1	+1	3	1.0
17.	ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.0
18.	การฝึกอบรมครูมีการปรับเนื้อหาตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.0
19.	ฉันเห็นว่าหลักสูตรควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรพระพุทธศาสนาเพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ					
20.	ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการสร้างสรรค์และนำเสนอวิธีการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์	+1	+1	+1	3	1.0
21.	หลักสูตรควรมีการให้คำปรึกษาและแนะนำการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0
22.	ฉันต้องการหลักสูตรที่สามารถปรับตามความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	3	1.0

		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			$\sum R$	IOC
		1	2	3		
23.	การฝึกอบรมควรมีการนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยและเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.0
24.	ฉันต้องการหลักสูตรที่มีการจัดตารางเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับตารางชีวิตของฉัน	+1	+1	+1	3	1.0
25.	หลักสูตรควรมีการสนับสนุนด้านเทคนิคและการช่วยเหลือในการเรียนรู้เพื่อความสะดวก	+1	+1	+1	3	1.0

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรม
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัด
เชียงใหม่

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.893	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	271.03	515.757	.500	.893
b2	271.10	487.817	.700	.892
b3	270.97	515.689	.518	.893
b4	271.17	512.833	.390	.893

b5	271.07	510.892	.461	.893
b6	271.13	512.671	.445	.893
b7	271.37	483.826	.684	.892
b8	271.27	486.409	.695	.892
b9	271.17	510.557	.520	.892
b10	271.27	489.789	.705	.892
b11	271.17	489.730	.717	.892
b12	271.03	514.516	.442	.893
b13	271.13	487.982	.704	.892
b14	270.97	512.309	.519	.892
b15	271.20	486.579	.578	.892
b16	271.23	510.116	.571	.892
b17	270.93	515.306	.412	.893
b18	270.97	512.671	.561	.892
b19	270.97	517.757	.296	.893
b20	271.40	483.972	.655	.892
b21	271.33	483.609	.674	.892
b22	271.17	487.937	.656	.892
b23	271.07	517.168	.441	.893
b24	276.00	514.000	-.306	.894
b25	271.03	512.671	.434	.893

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์มีต่อหลักสูตรระยะสั้น
ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวน
จังหวัดเชียงใหม่

		ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
		คนที่				
		1	2	3		
	ด้านเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตร					
1.	เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0
2.	ครอบคลุมของเนื้อหาในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.0
3.	ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนในหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.0
4.	การเน้นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1.0
5.	ความทันสมัยของเนื้อหาและข้อมูล	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านคุณภาพของวิทยากร/ผู้สอน					
6.	ความเชี่ยวชาญและความรู้ของวิทยากรในหัวข้อที่สอน	+1	+1	+1	3	1.0
7.	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.0
8.	การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	+1	+1	+1	3	1.0
9.	การตอบคำถามและแก้ไขข้อสงสัยอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0
10.	ความเป็นกันเองและการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
11.	วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.0
12.	การใช้สื่อการสอน เช่น สไลด์ วิดีโอ และเอกสารประกอบการเรียน	+1	+1	+1	3	1.0
13.	กิจกรรมและแบบฝึกหัดที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0

		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			$\sum R$	IOC
		1	2	3		
14.	ความเหมาะสมของระยะเวลาในการสอนและฝึกปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.0
15.	การประเมินผลที่ช่วยสะท้อนความก้าวหน้าในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้					
16.	ความเหมาะสมของสถานที่เรียน	+1	+1	+1	3	1.0
17.	ความสะดวกและความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0
18.	การจัดการด้านเวลาและตารางการสอน	+1	+1	+1	3	1.0
19.	บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0
20.	การสนับสนุนและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านความพึงพอใจโดยรวมและผลลัพธ์การเรียนรู้					
21.	ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนหลักสูตรนี้	+1	+1	+1	3	1.0
22.	ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทพระพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.0
23.	ความสามารถในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1.0
24.	ความคุ้มค่ากับเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนหลักสูตรนี้	+1	+1	+1	3	1.0
25.	ความพึงพอใจโดยรวมต่อหลักสูตรนี้	+1	+1	+1	3	1.0

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์มี
ต่อหลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับ
นักท่องเที่ยวนในจังหวัดเชียงใหม่

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.933	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	271.03	518.171	.283	.923
b2	271.17	510.351	.570	.922

b3	271.20	486.894	.605	.922
b4	271.27	488.409	.712	.922
b5	271.03	489.895	.611	.922
b6	271.10	488.645	.743	.922
b7	271.30	485.252	.755	.922
b8	271.00	489.724	.525	.922
b9	271.20	488.648	.518	.923
B10	271.07	511.168	.569	.922
B11	271.07	489.720	.689	.922
B12	271.00	512.000	.702	.922
B13	271.00	510.926	.629	.922
B14	271.23	487.082	.610	.922
B15	271.10	511.128	.528	.922
B16	271.33	482.644	.703	.922
B17	271.33	488.299	.667	.922
B18	271.13	487.430	.663	.922
b19	271.00	512.897	.519	.923
b20	271.10	488.645	.669	.922
B21	270.97	518.585	.293	.923
B22	271.00	514.000	.459	.923
B23	271.03	489.689	.619	.922
B24	271.13	511.430	.470	.923
B25	271.23	485.515	.661	.922

ภาคผนวก - ค

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา
สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นี้มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะทางภาษาอังกฤษให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของจังหวัด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบททางศาสนาจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านการท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งการมีทักษะในการสื่อสารทางภาษาอังกฤษที่ดีจะช่วยให้การอธิบายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและประเพณีท้องถิ่นเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ การฝึกอบรมยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พระสงฆ์ สามเณร เจ้าหน้าที่ในวัด นักศึกษา ไกด์นำเที่ยว ผู้ประกอบการโรงแรม หรือร้านค้าต่าง ๆ ให้สามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้มาเยือน

หลักสูตรระยะสั้นนี้จึงถูกออกแบบขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารเชิงพุทธศาสนา โดยมุ่งเน้นที่การใช้ภาษาเพื่ออธิบายประวัติศาสตร์วัด ศิลปวัฒนธรรม และหลักธรรมคำสอนที่สำคัญ หลักสูตรนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการต้อนรับและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนช่วยเผยแผ่หลักธรรมคำสอนอย่างมีประสิทธิภาพในบริบทนานาชาติ

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. **พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา:** เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอและการอธิบายหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2. **เสริมสร้างความเข้าใจในพระพุทธศาสนา:** เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาและสามารถอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

3. **ส่งเสริมการบริการนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตรและความเข้าใจ:** เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยวด้วยการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสม ทำให้ผู้เยี่ยมชมได้รับประสบการณ์ที่ดี

4. เสริมสร้างทักษะการสื่อสารในบริบทการท่องเที่ยว: เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทของการท่องเที่ยว เช่น การให้คำแนะนำ การตอบคำถาม หรือการอธิบายประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว

5. เพิ่มพูนความสามารถในการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว: เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้เรียนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาจากหลากหลายประเทศ

3. ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายลักษณะของหลักสูตรได้ดังนี้:

ภาควิชาการ:

1. เน้นการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอธิบายหลักการศาสนา พุทธประวัติ คำสอน และพิธีกรรมต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างชัดเจนและมีความถูกต้อง

2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนา และการนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางศาสนา

ภาคปฏิบัติ:

1. ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสื่อสารโดยการจำลองสถานการณ์จริง เช่น การเป็นมัคคุเทศก์ในการนำชมวัด การอธิบายสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา และการตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว

2. มีกิจกรรมการฝึกพูดจริงร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้งานจริงในการสื่อสารและเสริมสร้างความมั่นใจในการให้บริการ

4. กลุ่มเป้าหมาย

1. พระสงฆ์ สามเณร และนักศึกษา
2. บุคคลทั่วไปที่สนใจ

5. ระยะเวลา

จำนวน 45 ชั่วโมง

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การปฏิบัติ

3. การสาธิต
4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น
5. ทำแบบทดสอบ

7. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียน	-ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาศาสนา ประวัติ -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน พิธีกรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำ สถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิง วัฒนธรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อ สงสัยทางพระพุทธศาสนา	ทำข้อสอบ	2.30
1.	ภาษาอังกฤษเพื่อ การศึกษาศาสนาพุทธประวัติ	รายวิชานี้มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษ ในการถ่ายทอดเหตุการณ์สำคัญใน พุทธประวัติ ครอบคลุมช่วงเวลา ประสูติของพระพุทธเจ้า ตรัสรู้ภายใต้ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ การแสดงปฐม เทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ และ ปรินิพพานที่เมืองกุสินารา เนื้อหา ประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวน เฉพาะทางเพื่ออธิบายหลักธรรมและ เหตุการณ์สำคัญอย่างถูกต้อง การ ฝึกฝนทักษะการเล่าเรื่องและอธิบาย แนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นส่วน สำคัญของรายวิชา การใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ	บรรยาย และฝึกปฏิบัติ	8

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
		ได้รับการบูรณาการอย่างเหมาะสม บทสนทนาและกิจกรรมแบบโต้ตอบ ช่วยพัฒนาความสามารถในการ สื่อสารด้านศาสนา โครงสร้างรายวิชา ออกแบบให้สามารถประยุกต์ใช้ใน บริบทของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในระดับสากล		
2.	ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารในพิธีกรรมทาง พุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการ อธิบายและนำเสนอพิธีกรรมทางพุทธ ศาสนาแก่ชาวต่างชาติ เนื้อหา ครอบคลุมคำศัพท์และวลีที่ใช้ใน พิธีกรรม การฝึกพูดและฟังในบริบท ของศาสนา ตลอดจนการฝึก ปฏิบัติการนำเสนอพิธีกรรม ผู้เรียน จะได้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ อธิบายความหมายและความสำคัญ ของพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการตอบ คำถาม และการสื่อสารกับ นักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ	บรรยาย และฝึกปฏิบัติ	8
3.	ภาษาอังกฤษสำหรับ การแนะนำสถานที่ สำคัญทาง พระพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่ สำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื้อหา ประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวน ที่ เกี่ยวข้องกับศาสนสถาน ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา และ แนวทางการนำเสนอข้อมูลอย่างมี ประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะได้ฝึกการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษใน	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
		บริบทของการเป็นมัคคุเทศก์ทางศาสนา ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมและมารยาทที่เหมาะสมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ		
4.	ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ครอบคลุมคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนา นักศึกษาจะได้ฝึกฝนการสนทนา การอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา และการนำเสนอเนื้อหาแก่ชาวต่างชาติ เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากล	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8
5.	ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา	รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม คำสอน และพิธีกรรมทางพุทธศาสนา รวมถึงการตอบคำถามเชิงสนทนาในบริบททางศาสนา รายวิชาส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสื่อสารข้าม	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง	8

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา/ข้อสอบ	สังเขปรายวิชา/เนื้อหา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
		วัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอธิบาย หลักธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่าง มั่นใจ		
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักท่องเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ หลังเรียน	- ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธ ประวัติ - ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน พิธีกรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำ สถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิง วัฒนธรรมทางพุทธศาสนา - ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อ สงสัยทางพระพุทธศาสนา	ทำข้อสอบ	2.30
		รวม		45

ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ

English for the Study of Buddhist History

1. สังเขปรายวิชา

รายวิชานี้มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ ครอบคลุมช่วงเวลาประสูติของพระพุทธเจ้า ตรัสรู้ภายใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ การแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ และปรินิพพานที่เมืองกุสินารา เนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนเฉพาะทางเพื่ออธิบายหลักธรรมและเหตุการณ์สำคัญอย่างถูกต้อง การฝึกฝนทักษะการเล่าเรื่องและอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นส่วนสำคัญของรายวิชา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเข้าใจได้รับการบูรณาการอย่างเหมาะสม บทสนทนาและกิจกรรมแบบโต้ตอบช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารด้านศาสนา โครงสร้างรายวิชาออกแบบให้สามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล

This course focuses on using English to convey key events in the life of the Buddha, covering his birth, enlightenment under the Bodhi tree, the first sermon to the Five Ascetics, and his passing away in Kushinagar. The content includes specialized vocabulary and expressions to accurately explain Buddhist principles and significant events. Storytelling and the ability to articulate Buddhist concepts are essential components of the course. The integration of media and technology is appropriately incorporated to enhance understanding. Dialogues and interactive activities help develop communication skills in a religious context. The course structure is designed to be applicable in the context of disseminating Buddhism on a global scale

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อจบรายวิชานี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษเฉพาะทางในการอธิบายเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมและเหตุการณ์สำคัญในพุทธศาสนาด้วยการเล่าเรื่องภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติและน่าสนใจ
3. ผู้เรียนสามารถอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาและตอบคำถามเกี่ยวกับศาสนาในบริบทของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้เรียนสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการสื่อสารแนวคิดทางพระพุทธศาสนาในระดับสากล

5. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงโต้ตอบผ่านกิจกรรมและบทสนทนาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาแก่ผู้ฟังต่างวัฒนธรรม

3. เนื้อหาและแผนการเรียนรู้

- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เวลา 30 นาที

หน่วยที่ 1: การประสูติของพระพุทธเจ้า (1 ชั่วโมง 30 นาที)

เนื้อหาบทเรียน:

- คำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับการประสูติ
 - พุทธประวัติ (Buddhist history)
 - พระพุทธเจ้า (The Buddha)
 - มหาสมุทร (Great Ocean)
 - พระราชวัง (Royal Palace)
 - พระมเหสี (Queen)
- การอธิบายเหตุการณ์ประสูติของพระพุทธเจ้า
 - สถานที่ประสูติ: ลุมพินี
 - การเกิดของพระพุทธเจ้าและคำทำนาย
 - การเตรียมตัวของพระราชาและพระมเหสี

กิจกรรม:

- กิจกรรมการพูด (15 นาที) – ผู้เรียนจับคู่และพูดถึงเหตุการณ์การประสูติของพระพุทธเจ้าโดยใช้คำศัพท์และสำนวนที่ได้เรียนรู้
- การแสดงบทบาท (15 นาที) – ผู้เรียนแสดงการพูดคุยกันระหว่างพระราชาและพระมเหสีเกี่ยวกับการประสูติของพระพุทธเจ้า
- การอ่านและแปล (30 นาที) – ให้ผู้เรียนอ่านบทความสั้น ๆ เกี่ยวกับการประสูติของพระพุทธเจ้าแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษ

หน่วยที่ 2: การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า (1 ชั่วโมง 30 นาที)

เนื้อหาบทเรียน:

- คำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับการตรัสรู้
 - ตรัสรู้ (Enlightenment)

- ต้นพระศรีมหาโพธิ์ (Bodhi tree)
- การบำเพ็ญเพียร (Meditation)
- ศรัทธา (Faith)
- มรรค (Path)

การอธิบายเหตุการณ์การตรัสรู้

- สถานที่: ต้นพระศรีมหาโพธิ์
- การบำเพ็ญเพียรภายใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์
- การเห็นความจริงและคำสอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้

กิจกรรม:

- **กิจกรรมการพูด (20 นาที)** – ผู้เรียนจับคู่กันพูดถึงกระบวนการและประสบการณ์การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

- **การอภิปราย (20 นาที)** – ผู้เรียนอภิปรายในกลุ่มเกี่ยวกับแนวคิดของการตรัสรู้และการบำเพ็ญเพียรในพุทธศาสนา

- **การสร้างคำถาม (20 นาที)** – ผู้เรียนสร้างคำถามเกี่ยวกับการตรัสรู้และตอบคำถามด้วยคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้

หน่วยที่ 3: การแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

คำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับปฐมเทศนา

- ปฐมเทศนา (First Sermon)
- ปัญจวัคคีย์ (The Five Ascetics)
- การปฏิบัติธรรม (Practice of Dharma)
- สัมมาทิฏฐิ (Right View)
- สัมมาสังกัปปะ (Right Intention)

การอธิบายเหตุการณ์การแสดงปฐมเทศนา

- สถานที่: ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
- พระพุทธเจ้ากล่าวถึงมรรคแปด

กิจกรรม:

- **กิจกรรมการพูด (30 นาที)** – ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและจำลองสถานการณ์ที่พระพุทธเจ้าตรัสปฐมเทศนาให้ปัญจวัคคีย์ฟัง

- **การอภิปรายกลุ่ม (30 นาที)** – ผู้เรียนอภิปรายในกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติธรรมตามที่พระพุทธเจ้าตรัสในปฐมเทศนา

- การเขียนบทสรุป (30 นาที) – ผู้เรียนเขียนสรุปหลักคำสอนจากปฐมเทศนาในภาษาอังกฤษ

หน่วยที่ 4: การปรินิพพานที่เมืองกุสินารา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

คำศัพท์และสำนวนเกี่ยวกับปรินิพพาน

- ปรินิพพาน (Parinirvana)
- กุสินารา (Kusinara)
- การเสด็จไป (Journey)
- สัจธรรม (Truth)
- การบำเพ็ญประโยชน์ (Benefit)

การอธิบายเหตุการณ์ปรินิพพาน

- สถานที่: เมืองกุสินารา
- การเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า

กิจกรรม:

- การเล่าเรื่อง (30 นาที) – ผู้เรียนเล่าเหตุการณ์การปรินิพพานของพระพุทธเจ้าโดยใช้คำศัพท์และสำนวนที่ได้เรียนรู้

- การทำความเข้าใจผ่านสื่อ (30 นาที) – ผู้เรียนดูวิดีโอสั้น ๆ เกี่ยวกับการปรินิพพานของพระพุทธเจ้าแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์

- การทบทวนและพูดคุย (30 นาที) – ผู้เรียนทบทวนหลักคำสอนเกี่ยวกับปรินิพพานและอภิปรายความสำคัญของการบรรลุปรินิพพานในพุทธศาสนา

- ทำแบบทดสอบหลังเรียน เวลา 30 นาที

4. สื่อการเรียนรู้

สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media):

1. แผ่นพับและโปสเตอร์: เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละหน่วย เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับการประสูติ การตรัสรู้ หรือการปรินิพพาน
2. หนังสือเรียนหรือบทความสั้น ๆ: หนังสือที่อธิบายเหตุการณ์สำคัญในพุทธศาสนา เช่น การประสูติ การตรัสรู้ หรือการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ซึ่งจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการอ่านและแปลในกิจกรรมการเรียนรู้
3. แผนที่หรือภาพแสดงสถานที่สำคัญ: เช่น แผนที่ลุมพินี ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน และเมืองกุสินารา เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ

สื่อออนไลน์ (Online Media):

1. วิดีโอสั้น ๆ เกี่ยวกับพุทธประวัติ: วิดีโอที่อธิบายการประสูติ การตรัสรู้ การแสดงปฐมเทศนา และการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า สามารถใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การดูวิดีโอแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์
2. เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันการเรียนรู้: ใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่มีเนื้อหาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพุทธศาสนา เพื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษในการอธิบายคำสอนและเหตุการณ์สำคัญในพุทธศาสนา เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลพุทธประวัติหรือคำสอนของพระพุทธเจ้า
3. ฟอรัมออนไลน์สำหรับการอภิปราย: ฟอรัมหรือกลุ่มในโซเชียลมีเดียที่สามารถใช้สำหรับการอภิปรายในกลุ่มเกี่ยวกับคำสอนของพระพุทธเจ้า เช่น การแสดงปฐมเทศนา หรือการเข้าใจการบำเพ็ญเพียร

สื่อการสอน (Teaching Materials):

1. สไลด์นำเสนอ (PowerPoint): ใช้สไลด์ในการอธิบายคำศัพท์ สถานที่ และเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ เช่น การประสูติ การตรัสรู้ และการปรินิพพาน โดยมีภาพประกอบ
2. แผ่นคำถาม (Question Sheets): แผ่นคำถามที่ใช้ในการฝึกการสร้างคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ ซึ่งช่วยเสริมการเรียนรู้และการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

3. บัตรคำศัพท์ (Flashcards): ใช้บัตรคำศัพท์ที่มีคำและคำแปลภาษาอังกฤษเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจคำศัพท์ที่ใช้ในการอธิบายเหตุการณ์ในพุทธประวัติ

5. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลก่อนเรียน:

- การทดสอบก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน:

- การตรวจแบบฝึกหัดคำศัพท์และบทสนทนา
- การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
- การให้ผู้เรียนฝึกพูดบทบาทสมมติ
- การใช้คำถามเกี่ยวกับประวัติพระพุทธศาสนาในการวัดความเข้าใจ

การประเมินผลหลังเรียน:

- การทดสอบหลังเรียน
- การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)**Course: English for the Study of Buddhist History****Total: 20 questions | 30 points**

Part 1: Multiple Choice (10 questions, 10 points)*(Choose the correct answer for each question.)*

1. What is the birthplace of the Buddha?

- A) Bodh Gaya
- B) Lumbini
- C) Kushinagar
- D) Sarnath

Answer: B) Lumbini

2. The Buddha attained enlightenment under which type of tree?

- A) Banyan tree
- B) Peepal tree
- C) Bodhi tree
- D) Neem tree

Answer: C) Bodhi tree

3. What was the name of the first sermon delivered by the Buddha?

- A) The Noble Eightfold Path
- B) The Middle Way
- C) The Four Noble Truths
- D) The Dhammacakkappavattana Sutta

Answer: D) The Dhammacakkappavattana Sutta

4. The Five Ascetics were known as:

- A) The first disciples of the Buddha
- B) The guardians of Buddhism
- C) The authors of Buddhist scriptures
- D) The royal priests of Kapilavastu

Answer: A) The first disciples of the Buddha

5. Where did the Buddha attain Mahāparinirvāṇa?

- A) Bodh Gaya
- B) Lumbini
- C) Kushinagar
- D) Rajgir

Answer: C) Kushinagar

6. Which of the following is not one of the Four Noble Truths?

- A) Suffering exists
- B) Suffering has a cause
- C) Suffering is eternal
- D) There is a way to end suffering

Answer: C) Suffering is eternal

7. The term **Sangha** refers to:

- A) Buddhist teachings
- B) The community of monks and nuns
- C) The cycle of rebirth
- D) A type of meditation

Answer: B) The community of monks and nuns

8. The language originally used for Buddhist scriptures in Theravāda tradition is:

- A) Sanskrit
- B) Pali
- C) Tibetan
- D) Chinese

Answer: B) Pali

9. What does "**Nirvana**" mean in Buddhism?

- A) Rebirth in a higher realm
- B) Ultimate peace and liberation from suffering
- C) A divine blessing
- D) Meditation practice

Answer: B) Ultimate peace and liberation from suffering

10. What is the Buddhist concept that describes the law of moral causation?

- A) Anatta
- B) Samsara
- C) Karma
- D) Dukkha

Answer: C) Karma

Part 2: Fill in the Blanks (5 questions, 10 points)

Complete the sentences with the correct word.

(Noble Eightfold Path, Self-indulgence and self-mortification, Siddhartha Gautama, Desire [Tanha], Dhamma [teachings])

11. The Buddha's given name before his enlightenment was _____.

Answer: Siddhartha Gautama

12. The Buddha taught that suffering is caused by _____.

Answer: Desire (Tanha)

13. The Middle Way refers to a path of moderation between _____ and _____.

Answer: Self-indulgence and self-mortification

14. The main purpose of Buddhist storytelling is to convey _____ and inspire moral practice.

Answer: Dhamma (teachings)

15. In the first sermon, the Buddha introduced the concept of the _____ as the way to end suffering.

Answer: Noble Eightfold Path

Part 3: Short Answer (5 questions, 10 points)

(Write a brief answer for each question.)

16. **Explain the significance of Lumbini in Buddhist history.**

Answer: Lumbini is the birthplace of Siddhartha Gautama, who later became the Buddha. It is considered one of the four major pilgrimage sites in Buddhism.

17. **Why did the Buddha leave his palace and become an ascetic?**

Answer: The Buddha left his palace after witnessing the Four Sights—an old man, a sick man, a dead body, and a wandering ascetic. He realized the inevitability of suffering and sought a way to end it.

18. **Describe the main purpose of the Dhammacakkappavattana Sutta.**

Answer: This was the Buddha's first sermon, introducing the Four Noble Truths and the Noble Eightfold Path, which form the foundation of Buddhist teachings.

19. **How does the concept of "impermanence" (Anicca) relate to Buddhist teachings?**

Answer: Anicca teaches that all things are temporary and subject to change, emphasizing the need to detach from worldly attachments and seek enlightenment.

20. **How can modern technology be used to disseminate Buddhist teachings worldwide?**

Answer: Digital platforms, online sermons, social media, and e-learning resources can help share Buddhist teachings with a global audience, making Dhamma accessible to all.

Scoring Guide (30 points total)

Multiple-choice section: 10 questions × 1 point each = 10 points

Fill in the blanks section: 5 questions × 2 points each = 10 points

Short answer section: 5 questions × 2 points each = 10 points

แบบทดสอบหลังเรียน Post-Test

Course: English for the Study of Buddhist History

Total: 20 questions | 30 points

Part 1: Advanced Multiple Choice (10 questions, 10 points)

(Choose the most accurate answer for each question.)

1. What significant realization led the Buddha to reject extreme asceticism?
 - A) The realization that suffering is necessary for enlightenment
 - B) The understanding that neither indulgence nor self-mortification leads to liberation
 - C) The belief that divine intervention determines enlightenment
 - D) The conviction that physical suffering enhances spiritual awareness

Answer: B) The understanding that neither indulgence nor self-mortification leads to liberation

2. The Buddha's first sermon emphasized the importance of:
 - A) Devotional rituals and prayers
 - B) Meditation as the only path to enlightenment
 - C) A balanced way of life avoiding extremes
 - D) Renouncing all worldly possessions immediately

Answer: C) A balanced way of life avoiding extremes

3. In the context of Buddhist cosmology, **Samsara** refers to:
 - A) The moral cause-and-effect system
 - B) The cycle of birth, death, and rebirth
 - C) The highest spiritual attainment in Theravāda Buddhism
 - D) The attainment of divine status through meditation

Answer: B) The cycle of birth, death, and rebirth

4. According to Buddhist doctrine, what is the main cause of suffering (Dukkha)?
 - A) Past-life karma
 - B) The will of the gods
 - C) Ignorance and craving
 - D) Injustice in the world

Answer: C) Ignorance and craving

5. Why did the Buddha establish the **Vinaya** rules for monks and nuns?

- A) To create a rigid hierarchy within the Sangha
- B) To maintain discipline and ensure the purity of monastic life
- C) To differentiate monks from laypeople in terms of knowledge
- D) To establish political influence over the ruling classes

Answer: B) To maintain discipline and ensure the purity of monastic life

6. Which Buddhist text is considered the earliest collection of the Buddha's teachings?

- A) The Mahayana Sutras
- B) The Tripitaka
- C) The Lotus Sutra
- D) The Tibetan Book of the Dead

Answer: B) The Tripitaka

7. What does the concept of **Anattā** (Non-self) imply?

- A) The soul continues after death
- B) There is no permanent, unchanging self
- C) The individual self is superior to all others
- D) Meditation strengthens the eternal self

Answer: B) There is no permanent, unchanging self

8. How does **Upaya (Skillful Means)** function in Buddhist teachings?

- A) It allows the adaptation of teachings according to the audience's capacity
- B) It emphasizes the importance of strict adherence to the scriptures
- C) It discourages laypeople from engaging with Buddhist philosophy
- D) It teaches that only monastics can attain enlightenment

Answer: A) It allows the adaptation of teachings according to the audience's capacity

9. The **Bodhisattva Ideal** is most strongly associated with:

- A) Theravāda Buddhism
- B) Mahāyāna Buddhism
- C) Vajrayāna Buddhism
- D) Early Buddhist councils

Answer: B) Mahāyāna Buddhism

10. What was the primary reason for the Buddha's rejection of the caste system?

- A) He believed all people could achieve enlightenment regardless of birth
- B) He wanted to gain support from lower social classes
- C) He aimed to replace the caste system with a monastic hierarchy
- D) He saw it as an obstacle to economic progress

Answer: A) He believed all people could achieve enlightenment regardless of birth

Part 2: Advanced Fill in the Blanks (5 questions, 10 points)

Complete the sentences with the correct word.

(Tipitaka [Tripitaka] , Dhamma [Dharma], Vinaya, causes and conditions, impermanence [Anicca])

11. The final words of the Buddha before his Mahāparinirvāṇa were, "All conditioned things are subject to _____; strive on with diligence."

Answer: impermanence [Anicca]

12. The _____ is a collection of Buddhist texts preserved in the Pali language and serves as the foundation of Theravāda Buddhism.

Answer: Tipitaka [Tripitaka]

13. The term _____ describes the ethical and moral teachings of the Buddha that guide right conduct and living.

Answer: Dhamma [Dharma]

14. The Buddhist monastic code of discipline is called _____, which consists of rules governing the behavior of monks and nuns.

Answer: Vinaya

15. The doctrine of **dependent origination** (Paticcasamuppāda) explains that all phenomena arise due to _____.

Answer: causes and conditions

Part 3: Short Answer (5 questions, 10 points)

(Write a well-structured response.)

16. Explain the concept of the Three Marks of Existence (Tilakkhana) and their significance in Buddhist philosophy.

Answer: The Three Marks of Existence are **Anicca** (impermanence), **Dukkha** (suffering), and **Anattā** (non-self). These concepts illustrate that all things are in constant change, suffering arises from attachment, and there is no permanent self. Understanding these leads to the realization of Nirvana.

17. Why is the First Noble Truth (Dukkha) not simply about suffering but also about understanding the nature of existence?

Answer: The First Noble Truth teaches that suffering includes not just physical pain but also impermanence, dissatisfaction, and attachment. It encourages deep reflection on the causes of suffering rather than simply viewing it as a negative condition.

18. Describe the role of the Four Immeasurables (Brahmavihāras) in Buddhist practice.

Answer: The Four Immeasurables—Loving-kindness (**Metta**), Compassion (**Karuna**), Sympathetic Joy (**Mudita**), and Equanimity (**Upekkha**)—are essential qualities cultivated in meditation to develop a selfless and compassionate mind.

19. What is the role of Jataka tales in Buddhist education and moral development?

Answer: Jataka tales are stories of the Buddha's past lives that illustrate moral lessons, virtues, and karmic consequences, helping practitioners develop ethical behavior and wisdom.

20. Compare the concepts of Theravāda and Mahāyāna Buddhism regarding enlightenment.

Answer: Theravāda Buddhism focuses on individual enlightenment (Arhat ideal) through monastic discipline and meditation, while Mahāyāna Buddhism

emphasizes the **Bodhisattva path**, encouraging the pursuit of enlightenment for the benefit of all beings.

Scoring Guide (30 points total)

- Multiple-choice section:** 10 questions × 1 point each = 10 points
- Fill in the blanks section:** 5 questions × 2 points each = 10 points
- Short answer section:** 5 questions × 2 points each = 10 points

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

English for Communication in Buddhist Rituals

1. สักขปรายวิชา

รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการอธิบายและนำเสนอพิธีกรรมทางพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติ เนื้อหาครอบคลุมคำศัพท์และวลีที่ใช้ในพิธีกรรม การฝึกพูดและฟังในบริบทของศาสนา ตลอดจนการฝึกปฏิบัติการนำเสนอพิธีกรรม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายความหมายและความสำคัญของพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการตอบคำถามและการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

This course focuses on developing English communication skills for explaining and presenting Buddhist rituals to foreigners. The content covers vocabulary and phrases used in rituals, speaking and listening practice in religious contexts, as well as hands-on training in ritual presentations. Learners will gain the ability to use English to explain the meanings and significance of various rituals, respond to questions, and communicate effectively with tourists.

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อจบรายวิชานี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์และวลีภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของพิธีกรรมทางพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน
3. ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการพูดและการฟังในบริบทของศาสนาเพื่อนำเสนอพิธีกรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจ
4. ผู้เรียนสามารถตอบคำถามและโต้ตอบกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการนำเสนอพิธีกรรมทางพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษผ่านการฝึกปฏิบัติจริงและการประเมินผล

3. เนื้อหาและแผนการเรียนรู้

- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เวลา 30 นาที

หน่วยที่ 1: บทนำและคำศัพท์พื้นฐานเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา (1 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- บทนำเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา
- คำศัพท์และวลีพื้นฐานที่ใช้ในพิธีกรรม เช่น "merit-making," "ordination ceremony,"

"alms-giving"

- โครงสร้างประโยคที่ใช้ในการอธิบายพิธีกรรม

กิจกรรม:

- Matching game: จับคู่คำศัพท์กับคำแปล
- Listening comprehension: ฟังคำอธิบายพิธีกรรมและตอบคำถาม
- Speaking practice: ฝึกออกเสียงและใช้คำศัพท์ในประโยคง่ายๆ

หน่วยที่ 2: การอธิบายพิธีกรรมทางพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- โครงสร้างการอธิบายพิธีกรรม (ลำดับขั้นตอน ความหมาย ความสำคัญ)
- การใช้คำเชื่อมและสำนวนที่เหมาะสมในการอธิบาย
- ตัวอย่างการอธิบายพิธีกรรมที่สำคัญ เช่น พิธีตักบาตร พิธีเวียนเทียน พิธีบวช

กิจกรรม:

- Role-playing: จำลองสถานการณ์การอธิบายพิธีกรรมให้นักท่องเที่ยว
- Group discussion: วิเคราะห์และสรุปความสำคัญของแต่ละพิธีกรรม
- Writing task: เขียนคำอธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับพิธีกรรมที่เลือก

หน่วยที่ 3: การตอบคำถามและโต้ตอบกับนักท่องเที่ยว (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- ประโยคคำถามและคำตอบที่ใช้บ่อย เช่น "What is the purpose of this ceremony?",

"Why do monks shave their heads?"

- การใช้ภาษาสุภาพและเทคนิคการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
- การสังเกตและเข้าใจปฏิกิริยาของนักท่องเที่ยว

กิจกรรม:

- Q&A practice: ฝึกตอบคำถามจากนักท่องเที่ยว
- Scenario-based role play: จำลองสถานการณ์ที่นักท่องเที่ยวถามเกี่ยวกับพิธีกรรม

- Listening and response exercise: ฟังบทสนทนาและเลือกคำตอบที่เหมาะสม

หน่วยที่ 4: การนำเสนอพิธีกรรมทางพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- โครงสร้างของการนำเสนอที่ดี
- เทคนิคการพูดและการใช้ภาษากาย
- การฝึกพูดแบบเป็นธรรมชาติและมีความมั่นใจ

กิจกรรม:

- Individual presentation: นักเรียนแต่ละคนเลือกพิธีกรรม 1 อย่างและนำเสนอ
- Peer feedback: ให้เพื่อนร่วมชั้นให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ
- Final assessment: ประเมินการนำเสนอโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด

- ทำแบบทดสอบหลังเรียน เวลา 30 นาที

4. สื่อการเรียนรู้

- คู่มือคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพิธีกรรม
- วิดีโอเกี่ยวกับพิธีกรรมภาษาอังกฤษ (เช่น การสวดมนต์, การถวายอาหารพระ)
- สื่อออนไลน์ เช่น PowerPoint และ Quiz แบบ Interactive
- การ์ดคำศัพท์ (Flashcards)
- ใบงานกิจกรรม (Worksheets)

5. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลก่อนเรียน:

- การทดสอบก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน:

- แบบฝึกหัดและกิจกรรมฝึกพูด-ฟัง
- การนำเสนอพิธีกรรมทางศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ
- การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและการตอบคำถาม

การประเมินผลหลังเรียน:

- การทดสอบหลังเรียน
- การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)**Course: English for Communication in Buddhist Rituals****Total: 20 questions | 30 points****Part 1: Multiple Choice (เลือกคำตอบที่ถูกต้อง) [10 ข้อ, ข้อละ 1 คะแนน]**

1. What is the main purpose of alms-giving in Buddhism?

- A) To show wealth
- B) To make a wish
- C) To cultivate generosity
- D) To follow tradition

Answer: C) To cultivate generosity

2. Which of the following is NOT a common Buddhist ritual?

- A) Ordination ceremony
- B) Offering food to monks
- C) Wedding ceremony
- D) Chanting prayers

Answer: C) Wedding ceremony

3. What do Buddhists usually offer to monks during a merit-making ceremony?

- A) Flowers and incense
- B) Candles and lanterns
- C) Food and daily necessities
- D) Books and money

Answer: C) Food and daily necessities

4. Which term refers to walking around a sacred place as an act of devotion?

- A) Meditation
- B) Chanting
- C) Circumambulation

D) Ordination

Answer: C) Circumambulation

5. What do monks receive from laypeople in the morning alms-giving tradition?

A) Blessings

B) Water

C) Food

D) Amulets

Answer: C) Food

6. In an ordination ceremony, what does a new monk traditionally do first?

A) Receive a blessing from senior monks

B) Shave his head

C) Light incense

D) Chant scriptures

Answer: B) Shave his head

7. What phrase is commonly used when making an offering to monks?

A) "May you be happy and wealthy."

B) "With a pure heart, I make this offering."

C) "I wish for good luck."

D) "Let this bring fortune to my family."

Answer: B) "With a pure heart, I make this offering."

8. During a Buddhist chanting session, what language is typically used in traditional texts?

A) Sanskrit

B) Pali

C) Thai

D) English

Answer: B) Pali

9. Which Buddhist ritual is performed on the full moon day of the eighth lunar month?

- A) Alms-giving ceremony
- B) Kathina robe offering
- C) Vesak Day celebration
- D) Candle procession

Answer: D) Candle procession

10. What does "merit" refer to in Buddhism?

- A) A divine reward
- B) Good deeds that bring positive karma
- C) A type of ritual chanting
- D) A Buddhist festival

Answer: B) Good deeds that bring positive karma

Part 2: Fill in the Blank (เติมคำลงในช่องว่าง) [5 ข้อ, ข้อละ 1 คะแนน]

(เลือกคำจากตัวเลือก: alms bowl, chanting, merit-making, robe, offering)

11. The practice of _____ helps Buddhists accumulate good karma through good deeds.

Answer: merit-making

12. Monks collect food from laypeople using an _____ every morning.

Answer: alms bowl

13. Buddhist monks wear a saffron-colored _____ as a symbol of their renunciation.

Answer: robe

14. Many Buddhists engage in _____ by reciting sacred texts.

Answer: chanting

15. During special ceremonies, laypeople present an _____ to monks as an act of respect.

Answer: offering

Part 3: Matching (จับคู่คำศัพท์กับความหมาย) [5 ข้อ, ข้อละ 2 คะแนน]

16. Vesak Day	A) becomes a monk
17. Ordination	B) offering food
18. Alms-giving
passing away	C) Buddha's birth, enlightenment, and
19. Chanting	D) Reciting sacred Buddhist texts in Pali
20. Dana
Buddhism	E) The practice of generosity in

Answer keys: 16.C 17) A 18) B 19) D 20) E

Scoring Guide (30 points total)

- Multiple-choice section:** 10 questions × 1 point each = 10 points
- Fill in the blanks section:** 5 questions × 2 points each = 10 points
- Matching:** 5 questions × 2 points each = 10 points

แบบทดสอบหลังเรียน Post-Test

Course: English for Communication in Buddhist Rituals

Total: 20 questions | 30 points

Part 1: Multiple Choice (เลือกคำตอบที่ถูกต้อง) [10 ข้อ, ข้อละ 1 คะแนน]

1. What is the primary reason laypeople offer food to monks?

- A) To gain social status
- B) To express gratitude and accumulate merit
- C) To receive blessings in return
- D) To follow government regulations

Answer: B) To express gratitude and accumulate merit

2. Which of the following Buddhist rituals is performed during the Buddhist Lent?

- A) Candle procession (เวียนเทียน)
- B) Kathina robe offering
- C) Water blessing
- D) Almsgiving

Answer: B) Kathina robe offering

3. What does a Buddhist typically do before making an offering to monks?

- A) Say a short prayer
- B) Light candles
- C) Meditate for an hour
- D) Bow three times

Answer: A) Say a short prayer

4. Which term refers to the practice of reciting sacred Buddhist texts?

- A) Offering
- B) Meditation
- C) Chanting
- D) Circumambulation

Answer: C) Chanting

5. What is usually given to newly ordained monks during an ordination ceremony?

- A) A sacred amulet
- B) A saffron-colored robe
- C) A bowl of rice
- D) A candle

Answer: B) A saffron-colored robe

6. What phrase is commonly used to express a wish for merit transfer in Buddhism?

- A) "May all beings be happy and free from suffering."
- B) "With this food, I seek good fortune."
- C) "Let this offering bring me prosperity."
- D) "I wish for success in my work."

Answer: A) "May all beings be happy and free from suffering."

7. What does the term "triple gem" refer to in Buddhism?

- A) The three types of meditation
- B) The Buddha, the Dhamma, and the Sangha
- C) The three major Buddhist festivals
- D) The three realms of existence

Answer: B) The Buddha, the Dhamma, and the Sangha

8. Which of the following is a common Buddhist greeting when meeting a monk?

- A) "Good morning, teacher!"
- B) "Namaste!"
- C) "I pay homage to you, venerable sir."
- D) "Bless me, please!"

Answer: C) "I pay homage to you, venerable sir."

9. On which occasion do Buddhists typically practice circumambulation around a stupa or temple?

- A) Alms-giving
- B) Vesak Day
- C) Offering ceremony
- D) Daily chanting

Answer: B) Vesak Day

10. What is the significance of pouring water after making an offering?

- A) It symbolizes the purification of the mind
- B) It signifies the transfer of merit to deceased relatives
- C) It is a ritual for attracting good luck
- D) It represents the washing away of past sins

Answer: B) It signifies the transfer of merit to deceased relatives

Part 2: Fill in the Blank (เติมคำลงในช่องว่าง) [5 ข้อ, ข้อละ 1 คะแนน]

(เลือกคำจากตัวเลือก: ordination, incense, meditation, merit, sutra)

11. A Buddhist _____ ceremony marks the transition of a layperson into monkhood.

Answer: ordination

12. Lighting _____ is a common practice in Buddhist rituals to show respect to the Buddha.

Answer: incense

13. Many Buddhists engage in _____ to develop mindfulness and inner peace.

Answer: meditation

14. Performing good deeds and making offerings are ways to accumulate _____ in Buddhism.

Answer: merit

15. A _____ is a sacred Buddhist scripture that contains the teachings of the Buddha.

Answer: sutra

Part 3: Matching (จับคู่คำศัพท์กับความหมาย) [5 ข้อ, ข้อละ 2 คะแนน]

16. Sangha
Buddhism	A) The act of giving or generosity in
17. Dana
verses	B) The recitation of protective Buddhist
18. Merit transfer
nuns	C) The community of Buddhist monks and

.....19. Paritta chanting
Buddhist culture

D) A hand gesture showing respect in

.....20. Anjali gesture
to others

E) The practice of dedicating good karma

Answer Keys : 16) C 17) A 18) E 19) B 20) D

Scoring Guide (30 points total)

- Multiple-choice section:** 10 questions × 1 point each = 10 points
- Fill in the blanks section:** 5 questions × 2 points each = 10 points
- Matching:** 5 questions × 2 points each = 10 points

ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา English for Introducing Important Buddhist Sites

1. สັงเขปรายวิชา

รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื้อหาประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับศาสนสถาน ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา และแนวทางการนำเสนอข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะได้ฝึกการพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษในบริบทของการเป็นมัคคุเทศก์ทางศาสนา ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมและมารยาทที่เหมาะสมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

This course focuses on developing English language skills for guiding important Buddhist sites. The content includes vocabulary and expressions related to religious places, Buddhist history, and effective presentation techniques. Students will practice speaking, listening, reading, and writing in English within the context of being a religious tour guide, as well as learning about appropriate cultural etiquette for communicating with international tourists.

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อจบรายวิชานี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับศาสนสถานและพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนสามารถนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและศาสนสถานอย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ
3. ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษในบริบทของการเป็นมัคคุเทศก์ทางศาสนา
4. ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในบริบทการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว
5. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามมารยาทที่เหมาะสมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. เนื้อหาและแผนการเรียนรู้

- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เวลา 30 นาที

หน่วยที่ 1: การแนะนำศาสนสถานและคำศัพท์พื้นฐานทางพระพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วัด, พระพุทธรูป, พระสงฆ์, การเจริญภาวนา
- การแนะนำสถานที่ศาสนสถานในภาษาอังกฤษ (เช่น “This is a Buddhist temple”, “This statue represents the Buddha’s enlightenment”)
- การใช้อธิบายเรื่องราวของสถานที่และความสำคัญทางประวัติศาสตร์

กิจกรรม:

- การฝึกการแนะนำศาสนสถานโดยใช้คำศัพท์ที่เรียน
- การจับคู่คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนากับความหมาย
- การฝึกการใช้สำนวนในการแนะนำในกลุ่มย่อย

หน่วยที่ 2: การเล่าเรื่องประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- ประวัติของพระพุทธศาสนา เช่น ชีวิตของพระพุทธเจ้า, การตรัสรู้, การเผยแผ่ศาสนา
- คำศัพท์ทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการอธิบาย

กิจกรรม:

- การแบ่งกลุ่มและฝึกเล่าเรื่องประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษ
- การอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในรูปแบบของการนำเสนอ

หน่วยที่ 3: การฝึกทักษะการฟังและการพูด (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- การฟังและทำความเข้าใจเนื้อหาการแนะนำสถานที่ทางพระพุทธศาสนา
- การพูดในการแนะนำสถานที่ให้กับนักท่องเที่ยว

กิจกรรม:

- การฝึกการฟังบทแนะนำจากผู้พูด (หรือสื่อการเรียนการสอน) และตอบคำถาม
- การจำลองสถานการณ์การแนะนำสถานที่ให้นักท่องเที่ยว โดยใช้การพูดและฟังเป็นหลัก

หน่วยที่ 4: การเรียนรู้วัฒนธรรมและมารยาทในการสื่อสาร (1 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- วัฒนธรรมและมารยาทที่ควรคำนึงถึงในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว (เช่น การให้เกียรติ, การใช้ภาษาอย่างสุภาพ)
- มารยาทในการแนะนำสถานที่ทางศาสนา เช่น การเคารพต่อศาสนสถาน

กิจกรรม:

- การเล่นเกมบทบาทสมมติในการแนะนำสถานที่ โดยเน้นมารยาทและวัฒนธรรมในการสื่อสาร
 - การอภิปรายเกี่ยวกับมารยาทและวัฒนธรรมที่สำคัญในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว
- ทำแบบทดสอบหลังเรียน เวลา 30 นาที

4. สื่อการเรียนรู้

เอกสารประกอบการเรียน:

- คำศัพท์และประโยคตัวอย่างเกี่ยวกับสถานที่ในวัดและพิธีกรรม
- แบบฝึกหัดเติมคำและบทสนทนา

สื่อวิดีโอ:

- วิดีโอแนะนำวัดและพิธีกรรมในวัด (มีคำบรรยายภาษาอังกฤษ)

รูปภาพ:

- ภาพของสถานที่สำคัญในวัดพร้อมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

แอปพลิเคชันการเรียนรู้:

- แอปพลิเคชันเรียนคำศัพท์ เช่น Quizlet หรือ Kahoot!

5. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลก่อนเรียน:

- การทดสอบก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน:

- การทดสอบทักษะการพูดและการฟัง โดยใช้สถานการณ์จำลองการแนะนำสถานที่ทางพระพุทธศาสนา

- การทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถานและประวัติศาสตร์

พระพุทธศาสนา

- การประเมินการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการสัมภาษณ์ หรือการพรีเซนต์แบบกลุ่ม

การประเมินผลหลังเรียน:

- การทดสอบหลังเรียน
- การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)**Course: English for Introducing Important Buddhist Sites****Total: 20 questions | 30 points**

Section 1: Vocabulary and Expressions (10 points)*Choose the correct answer.*

1. Which of the following words refers to a place of worship in Buddhism?

- A) Temple
- B) University
- C) Restaurant
- D) Library

Answer: A) Temple

2. What is the term for a statue representing the Buddha's enlightenment?

- A) Stupa
- B) Pagoda
- C) Buddha statue
- D) Monastery

Answer: C) Buddha statue

3. Which word describes a Buddhist monk's practice of meditation?

- A) Chanting
- B) Meditation
- C) Prayer
- D) Lecture

Answer: B) Meditation

4. "This is the site where the Buddha _____ his enlightenment."

- A) experienced
- B) build
- C) listens
- D) talked

Answer: A) experienced

5. Which of the following is NOT a Buddhist historical event?

- A) Birth of the Buddha
- B) Enlightenment of the Buddha
- C) Founding of the Roman Empire
- D) Buddha's passing away

Answer: C) Founding of the Roman Empire

6. What is the correct English term for a monk's place of residence?

- A) Hut
- B) Temple
- C) Pagoda
- D) Monastery

Answer: D) Monastery

7. The Buddha's teachings are often referred to as:

- A) Torah
- B) Bible
- C) Koran
- D) Dharma

Answer: A) Dharma

8. Which of these is a traditional Buddhist practice?

- A) Meditation
- B) Cooking
- C) Fishing
- D) Skiing

Answer: A) Meditation

9. A Buddhist altar is typically used for _____.

- A) Dancing
- B) Sleeping
- C) Eating
- D) Meditation

Answer: D) Meditation

10. The temple is located in _____ of Thailand.

- A) north
- B) east
- C) south
- D) west

Answer: A) north

Section 2: Comprehension (5 questions, 10 points)

Answer the following questions based on the description of a Buddhist site.

Text: The Wat Phra That Doi Suthep is one of Thailand's most sacred Buddhist temples, located on a mountain near Chiang Mai. It is believed to house a relic of the Buddha. Visitors often come to the temple to pay respects, meditate, and enjoy the beautiful views. The temple was built in the 14th century and has become a major pilgrimage site for Buddhists.

11. Where is Wat Phra That Doi Suthep located?

- A) In Chiang Mai
- B) In Bangkok
- C) In Pattaya
- D) In Phuket

Answer: A) In Chiang Mai

12. What is housed in the Wat Phra That Doi Suthep temple?

- A) Buddha statues
- B) A relic of the Buddha
- C) A royal treasure
- D) Buddhist manuscripts

Answer: B) A relic of the Buddha

13. What is a common activity for visitors at the temple?

- A) Shopping
- B) Swimming
- C) Meditation
- D) Playing games

Answer: C) Meditation

14. When was the Wat Phra That Doi Suthep temple built?

- A) 12th century
- B) 13th century
- C) 14th century
- D) 15th century

Answer: C) 14th century

15. Why do people visit Wat Phra That Doi Suthep?

- A) To watch movies
- B) To eat food
- C) To go shopping
- D) To pray and pay respects

Answer: D) To pray and pay respects

Section 3: Cultural Etiquette and Presentation (5 questions,10 points)

Choose the correct answer.

16. Which of the following is an important aspect of Buddhist temple etiquette?

- A) Speaking loudly
- B) Wearing shoes inside the temple
- C) Showing respect by bowing
- D) Taking photographs without permission

Answer: C) Showing respect by bowing

17. When introducing a Buddhist site to tourists, you should:

- A) Use informal language
- B) Ignore questions from tourists
- C) Speak in a loud and hurried manner
- D) Show respect and use polite expressions

Answer: D) Show respect and use polite expressions

18. What should you do before entering a Buddhist temple?

- A) Take a nap
- B) Wash your hands

- C) Remove your shoes
- D) Shout to greet people

Answer: C) Remove your shoes

9. When talking to tourists, it is important to:

- A) Use polite and respectful language
- B) Ignore cultural differences
- C) Be rude and fast-paced
- D) Be sarcastic

Answer: A) Use polite and respectful language

20. Which of these is considered disrespectful when visiting a Buddhist site?

- A) Speaking softly
- B) Offering flowers
- C) Paying respects
- D) Touching the Buddha statue without permission

Answer: D) Touching the Buddha statue without permission

Scoring Guide (30 points total)

- Multiple-choice section:** 10 questions × 1 point each = 10 points
- Fill in the blanks section:** 5 questions × 2 points each = 10 points
- Short answer section:** 5 questions × 2 points each = 10 points

แบบทดสอบหลังเรียน Post-Test

Course: English for Introducing Important Buddhist Sites

Total: 20 questions | 30 points

Section 1: Vocabulary and Expressions (10 points)

Choose the correct answer.

1. What is the English term for a structure that holds Buddhist relics?

- A) Monastery
- B) Pagoda
- C) Chapel
- D) Mosque

Answer: B) Pagoda

2. A Buddhist temple is commonly known as a:

- A) Mosque
- B) Stupa
- C) Shrine
- D) Wat

Answer: D) Wat

3. The process of silently contemplating and focusing the mind in Buddhism is called:

- A) Meditation
- B) Pilgrimage
- C) Ritual
- D) Sermon

Answer: A) Meditation

4. "This temple was _____ in the 15th century."

- A) built
- B) building
- C) build
- D) builds

Answer: A) Meditation

5. Which of the following is a major Buddhist pilgrimage site?

- A) Angkor Wat
- B) Mecca
- C) Vatican City
- D) Bodh Gaya

Answer: D) Bodh Gaya

6. What is the role of a Buddhist monk?

- A) To conduct religious ceremonies
- B) To manage finances
- C) To sell religious artifacts
- D) To govern a country

Answer: A) To conduct religious ceremonies

7. The main hall of a Buddhist temple, where ceremonies take place, is called:

- A) Library
- B) Stupa
- C) Ordination Hall
- D) Market

Answer: C) Ordination Hall

8. "The Buddha attained enlightenment under the _____ tree."

- A) Banyan
- B) Bodhi
- C) Cedar
- D) Pine

Answer: B) Bodhi

9. What is the sacred Buddhist text called?

- A) Tripitaka
- B) Bible
- C) Quran
- D) Torah

Answer: A) Tripitaka

10. Which word describes a journey to a sacred place for religious purposes?

- A) Voyage
- B) Pilgrimage
- C) Tourism
- D) Migration

Answer: B) Pilgrimage

Section 2: Comprehension (5 questions, 5 points)

Answer the following questions based on the description of a Buddhist site.

Text: Sarnath is an important Buddhist pilgrimage site in India. It is the place where the Buddha gave his first sermon after attaining enlightenment. The site contains the Dhamek Stupa, which marks the location of the sermon, as well as ancient monasteries and temples. Many Buddhist devotees visit Sarnath to pay their respects and learn about Buddhist teachings.

11. Where did the Buddha give his first sermon?

- A) Bodh Gaya
- B) Sarnath
- C) Kushinagar
- D) Lumbini

Answer: B) Sarnath

12. What structure marks the location of the Buddha's first sermon?

- A) Golden Pagoda
- B) Borobudur
- C) Great Wall
- D) Dhamek Stupa

Answer: D) Dhamek Stupa

13. What is a common reason for Buddhists to visit Sarnath?

- A) To go shopping
- B) To meditate and pay respects
- C) To study modern architecture
- D) To watch cultural performances

Answer: B) To meditate and pay respects

14. What does the Dhamek Stupa symbolize?

- A) The site of Buddha's passing
- B) The birthplace of the Buddha
- C) The site of Buddha's first sermon
- D) The site of Buddha's enlightenment

Answer: C) The site of Buddha's first sermon

15. Which of the following can be found at Sarnath?

- A) Buddhist monasteries
- B) Hindu temples
- C) Christian churches
- D) Ancient pyramids

Answer: A) Buddhist monasteries

Section 3: Cultural Etiquette and Presentation (5 questions, 5 points)

Choose the correct answer.

16. When visiting a Buddhist temple, it is respectful to:

- A) Talk loudly
- B) Take off your shoes
- C) Run inside the main hall
- D) Point your feet at the Buddha statue

Answer: B) Take off your shoes

17. How should you dress when visiting a Buddhist temple?

- A) Wear shorts and a tank top
- B) Wear bright and flashy outfits
- C) Wear clean and modest clothing
- D) Wear high heels and heavy makeup

Answer: C) Wear clean and modest clothing

18. When guiding tourists, it is important to:

- A) Speak clearly and politely
- B) Ignore their questions
- C) Use complex and difficult vocabulary
- D) Avoid answering historical facts

Answer: A) Speak clearly and politely

19. What should you avoid doing in a Buddhist temple?

- A) Offering incense
- B) Sitting quietly
- C) Touching sacred objects without permission
- D) Showing respect to monks

Answer: C) Touching sacred objects without permission

20. How should you introduce a Buddhist site to international tourists?

- A) Skip historical details
- B) Speak in a very casual manner
- C) Talk only about modern attractions
- D) Provide clear and structured information

Answer: D) Provide clear and structured information

Scoring Guide (30 points total)

- Multiple-choice section:** 10 questions × 1 point each = 10 points
- Fill in the blanks section:** 5 questions × 2 points each = 10 points
- Short answer section:** 5 questions × 2 points each = 10 points

ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

English for Buddhist Cultural Conversations

1. ลังเขปรายวิชา

รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทของวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ครอบคลุมคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนา นักศึกษาจะได้ฝึกฝนการสนทนา การอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา และการนำเสนอเนื้อหาแก่ชาวต่างชาติ เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากล

This course focuses on developing English communication skills in the context of Buddhist culture. It covers vocabulary and expressions related to Buddhist principles, rituals, and traditions. Students will practice conversation, explaining Buddhist concepts, and presenting content to foreigners. Emphasis is placed on using language accurately and appropriately within the cultural context, as well as developing knowledge of Buddhism for international knowledge exchange.

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อจบรายวิชานี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารในบริบทของวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนสามารถเข้าใจและใช้คำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
3. ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสนทนาและอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจน
4. ผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาด้านพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมีความเหมาะสมและเป็นมืออาชีพ
5. ผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนาและใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เนื้อหาและแผนการเรียนรู้

- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เวลา 30 นาที

หน่วยที่ 1: การแนะนำคำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา (1 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- แนะนำคำศัพท์และสำนวนที่ใช้บ่อยในบริบทของพุทธศาสนา เช่น คำที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม (กรรม, สังสารวัฏ, นิพพาน), พิธีกรรม (การบูชาพระ, การทำบุญ, การสวดมนต์) และประเพณีต่างๆ (เทศกาลสงกรานต์, วิสาขบูชา)

กิจกรรม:

- การฟังบทสนทนาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น การสนทนาระหว่างพระสงฆ์และนักท่องเที่ยวต่างชาติ
- การแปลคำศัพท์และสำนวนเหล่านี้ในบริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

หน่วยที่ 2: การฝึกการสนทนาเกี่ยวกับพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- การแนะนำตัวและการสนทนาเบื้องต้นเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น วิธีการตอบคำถามเกี่ยวกับพระพุทธรูปและการอธิบายหลักการสำคัญ

- การใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนากับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมสถานที่ทางพุทธศาสนา

กิจกรรม:

- การฝึกสนทนาในกลุ่ม โดยให้แต่ละคนแสดงบทบาทเป็นทั้งนักท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์
- การฝึกตอบคำถามเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น "What is Buddhism?", "What is the significance of meditation in Buddhism?"

หน่วยที่ 3: การอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- การอธิบายหลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น อริยสัจ 4, มรรคมีองค์ 8

- การใช้ภาษาในการอธิบายแนวคิดที่อาจซับซ้อนให้เข้าใจง่ายและเหมาะสมสำหรับผู้ฟังชาวต่างชาติ

กิจกรรม:

- การฝึกการอธิบายหลักธรรมในลักษณะต่างๆ เช่น การทำการสอนให้กับเพื่อนในกลุ่มหรือทำการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น การพูดหน้าชั้นเรียน

หน่วยที่ 4: การนำเสนอเนื้อหาพุทธศาสนาให้ชาวต่างชาติ (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- การเตรียมตัวและวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางพุทธศาสนาให้แก่ชาวต่างชาติ
- การเลือกคำและสำนวนที่เหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติ รวมถึงการใช้ท่าทางและสื่ออื่นๆ เพื่อเสริมการสื่อสาร

กิจกรรม:

- การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น การสอนเกี่ยวกับพระพุทธรูปหรือการอธิบายเกี่ยวกับการทำบุญในวันสำคัญ
- การสร้างสไลด์การนำเสนอ และการฝึกฝนการพูดในบทบาทคฤศก์
- ทำแบบทดสอบหลังเรียน เวลา 30 นาที

4. สื่อการเรียนรู้

- เอกสารและหนังสือ: เอกสารคำศัพท์พุทธศาสนา, บทความเกี่ยวกับประวัติและสถานที่สำคัญในพุทธศาสนา
- วิดีโอ/สื่อมัลติมีเดีย: วิดีโอเกี่ยวกับพิธีกรรมและการปฏิบัติในพุทธศาสนา, คลิปการบรรยายเกี่ยวกับพระสูตร
- โปสเตอร์: โปสเตอร์แสดงคำศัพท์และภาพสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา
- เครื่องมือการเรียนการสอนออนไลน์: ใช้แอปพลิเคชันสำหรับการฝึกสนทนาและคำศัพท์

5. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลก่อนเรียน:

- การทดสอบก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน:

- การประเมินทักษะการสนทนา: การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาและอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาในสถานการณ์ต่าง ๆ
- การประเมินการนำเสนอ: การนำเสนอเนื้อหาทางพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติ รวมถึงการใช้สำนวนและคำศัพท์ที่เหมาะสม
- การประเมินความเข้าใจในหลักธรรม: การทดสอบความเข้าใจในหลักธรรมพิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับสากล

การประเมินผลหลังเรียน:

- การทดสอบหลังเรียน
- การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)

Course: English for Buddhist Cultural Conversations

Total: 20 Question in 3 forms:

1. Multiple Choice – 10 questions (10 points)
2. Fill in the Blanks – 5 questions (10 points)
3. Short Answer – 5 questions (10 points)

Part 1: Multiple Choice (10 Questions – 10 Points)

Directions: Choose the correct answer for each question.

1. What is the meaning of "Dhamma" in Buddhism?
 - a) A form of meditation
 - b) Rituals and ceremonies
 - c) Buddhist monks' daily routines
 - d) The ultimate truth and teachings of the Buddha

Answer: d) The ultimate truth and teachings of the Buddha

2. Which Buddhist festival commemorates the Buddha's birth, enlightenment, and passing away?

- a) Kathina
- b) Magha Puja
- c) Visakha Bucha
- d) Asalha Puja

Answer: c) Visakha Bucha

3. What is the primary goal of Vipassana meditation?

- a) Developing insight into the nature of reality
- b) Achieving deep concentration
- c) Chanting Buddhist scriptures
- d) Enhancing physical health

Answer: a) Developing insight into the nature of reality

4. Which of the following is a fundamental principle in Buddhism?

- a) The Ten Commandments
- b) The Five Precepts
- c) The Seven Sacraments
- d) The Four Horsemen

Answer: b) The Five Precepts

5. What does "Sangha" refer to in Buddhism?

- a) A sacred Buddhist scripture
- b) The community of Buddhist monks and nuns
- c) A type of Buddhist prayer
- d) A Buddhist temple

Answer: b) The community of Buddhist monks and nuns

6. Which of the following is NOT one of the Four Noble Truths?

- a) Life is suffering
- b) There is a cause of suffering
- c) Suffering cannot be ended
- d) There is a path to end suffering

Answer: c) Suffering cannot be ended

7. What is the meaning of "Metta" in Buddhism?

- a) Mindfulness
- b) Discipline
- c) Detachment
- d) Loving-kindness

Answer: d) Loving-kindness

8. Which of these is a Buddhist holy scripture?

- a) Tripitaka
- b) Bhagavad Gita
- c) Bible
- d) Quran

Answer: a) Tripitaka

9. In Buddhist teachings, "Karma" refers to:

- a) A Buddhist chant
- b) The cycle of birth and death
- c) The law of cause and effect
- d) A type of meditation

Answer: c) The law of cause and effect

10. The Eightfold Path includes:

- a) Faith, Sacrifice, and Devotion
- b) Prayer, Worship, and Meditation
- c) Fasting, Confession, and Baptism
- d) Right Speech, Right Action, and Right Livelihood

Answer: d) Right Speech, Right Action, and Right Livelihood

Part 2: Fill in the Blanks (5 Questions – 10 Points)

Directions: Fill in the blanks with the correct word.

(Dhammacakkappavattana Sutta, Samadhi, Sangha, Karma, Dana)

11. The Buddhist community of monks and nuns is called the _____.

Answer: Sangha

12. The act of giving, an important Buddhist practice, is known as

_____.

Answer: Dana

13. The principle of cause and effect in Buddhism is called _____.

Answer: Karma

14. The first sermon given by the Buddha after his enlightenment is known as the

_____.

Answer: Dhammacakkappavattana Sutta

15. In Buddhism, _____ means mental concentration or meditation.

Answer: Samadhi

Part 3: Short Answer Questions (5 Questions – 10 Points)

Directions: Answer each question briefly.

16. What is the significance of the Full Moon Day in Buddhism?

Answer: It marks important events in the life of the Buddha, such as his birth, enlightenment, and passing away.

17. How does a Buddhist monk greet people in the Thai tradition?

Answer: By placing palms together in a "wai" gesture.

18. What is the meaning of "Nirvana" in Buddhism?

Answer: A state of liberation from suffering and the cycle of rebirth.

19. Name two major Buddhist traditions.

Answer: Theravāda and Mahāyāna.

20. What is the purpose of Buddhist chanting?

Answer: To show devotion, develop mindfulness, and share merits.

แบบทดสอบหลังเรียน Post-Test

Course: English for Buddhist Cultural Conversations

Total: 20 Question in 3 forms:

1. **Multiple Choice** – 10 questions (10 points)
 2. **Fill in the Blanks** – 5 questions (10 points)
 3. **Short Answer** – 5 questions (10 points)
-

Part 1: Multiple Choice (10 Questions – 10 Points)

Directions: Choose the correct answer for each question.

1. What does the term "Bhikkhu" mean in Buddhism?

- a) A lay Buddhist follower
- b) A Buddhist monk
- c) A Buddhist nun
- d) A temple caretaker

Answer: b) A Buddhist monk

2. Which of the following is a major Buddhist pilgrimage site?

- a) Mecca
- b) Vatican City
- c) Lumbini
- d) Jerusalem

Answer: c) Lumbini

3. The Five Precepts in Buddhism are ethical guidelines for:

- a) Only monks and nuns
- b) Political leaders
- c) Only meditation practitioners
- d) Lay followers and monks alike

Answer: d) Lay followers and monks alike

4. What is the Buddhist term for "impermanence"?

- a) Anicca
- b) Anatta
- c) Dukkha
- d) Nibbana

Answer: a) Anicca

5. Which of the following is an important Buddhist text?

- a) The Quran
- b) The Vedas
- c) The Torah
- d) The Tripitaka

Answer: d) The Tripitaka

6. In Buddhist tradition, what does the "Bodhi Tree" symbolize?

- a) The place where the Buddha attained enlightenment
- b) A sacred offering tree in temples
- c) A tree that grants wishes
- d) The tree under which monks meditate every morning

Answer: a) The place where the Buddha attained enlightenment

7. Which of the following is not a Buddhist festival?

- a) Vesak
- b) Asalha Puja
- c) Songkran
- d) Ramadan

Answer: d) Ramadan

8. "Right Mindfulness" is a part of which Buddhist teaching?

- a) The Ten Perfections
- b) The Noble Eightfold Path

- c) The Seven Factors of Enlightenment
- d) The Five Aggregates

Answer: b) The Noble Eightfold Path

9. What is the meaning of "Upāsaka" in Buddhism?

- a) A temple guardian
- b) A male lay follower of Buddhism
- c) A Buddhist monk
- d) A type of chanting

Answer: b) A male lay follower of Buddhism

10. Which of the following describes "Dana" in Buddhism?

- a) A type of meditation
- b) A Buddhist scripture
- c) The practice of giving and generosity
- d) A form of Buddhist music

Answer: c) The practice of giving and generosity

Part 2: Fill in the Blanks (5 Questions – 10 Points)

Directions: Fill in the blanks with the correct word.

(Anatta, Kathina, Asalha Puja, Samsara, Tripitaka)

11. The _____ is the cycle of birth, death, and rebirth in Buddhism.

Answer: Samsara

12. The _____ is the Buddhist scripture that contains the Buddha's teachings.

Answer: Tripitaka

13. The festival of _____ celebrates the Buddha's first sermon.

Answer: Asalha Puja

14. The term _____ refers to the Buddhist concept of "non-self."

Answer: Anatta

15. The _____ marks the end of the Buddhist Lent and the offering of robes to monks.

Answer: Kathina

Part 3: Short Answer Questions (5 Questions – 10 Points)

Directions: Answer each question briefly.

16. What are the "Three Jewels" in Buddhism?

Answer: The Buddha, the Dhamma, and the Sangha.

17. What is the purpose of Buddhist alms-giving (Pindapata)?

Answer: To cultivate generosity and support the monastic community.

18. How do Buddhists practice "Right Speech" in daily life?

Answer: By speaking truthfully, kindly, and avoiding harmful words.

19. Name two key Buddhist meditation techniques.

Answer: Vipassana and Samatha meditation.

20. What is the significance of chanting in Buddhist practice?

Answer: It helps develop mindfulness, focus, and devotion to Buddhist teachings.

ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา English for Answering Inquiries on Buddhism

1. สังเขปรายวิชา

รายวิชานี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม คำสอน และพิธีกรรมทางพุทธศาสนา รวมถึงการตอบคำถามเชิงสนทนาในบริบททางศาสนา รายวิชายังส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอธิบายหลักธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจ

This course focuses on developing English language skills for accurately and appropriately answering questions about Buddhism. Students will practice using vocabulary and sentence structures related to Buddhist teachings, doctrines, and rituals, as well as engaging in conversational responses in a religious context. The course also promotes critical thinking and cross-cultural communication to enable students to confidently explain Buddhist principles to foreigners.

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เมื่อจบรายวิชานี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมและคำสอนในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนสามารถตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย
3. ผู้เรียนสามารถสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาในบริบทต่างๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักธรรมและการปฏิบัติในพระพุทธศาสนา
5. ผู้เรียนสามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและอธิบายหลักธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจและเหมาะสมตามบริบททางศาสนา

3. เนื้อหาและแผนการเรียนรู้

- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เวลา 30 นาที

หน่วยที่ 1: พื้นฐานภาษาอังกฤษเพื่อพระพุทธศาสนา (1.5 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- คำศัพท์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น Buddha, Dhamma, Sangha, enlightenment, meditation
- โครงสร้างประโยคพื้นฐานสำหรับการตอบข้อสงสัย เช่น
 - "Buddhism teaches about the path to enlightenment."
 - "In Buddhism, suffering arises from attachment."
- ฝึกการออกเสียงและการเน้นเสียงที่ถูกต้อง

กิจกรรม:

- เกมจับคู่คำศัพท์และความหมาย
- ฝึกออกเสียงคำศัพท์ผ่านการฟัง-พูด (Listening & Speaking Drills)
- Role play: แนะนำพระพุทธศาสนาโดยใช้ประโยคพื้นฐาน

หน่วยที่ 2: หลักธรรมสำคัญและการอธิบาย (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- การอธิบายหลักธรรมสำคัญ เช่น
 - อริยสัจ 4 (The Four Noble Truths)
 - มรรคมีองค์ 8 (The Noble Eightfold Path)
 - กฎแห่งกรรม (Law of Karma)
- คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้อง เช่น
 - "The Four Noble Truths explain the nature of suffering and its cessation."
 - "Right mindfulness helps cultivate awareness in daily life."

กิจกรรม:

- Think-Pair-Share: นักศึกษาจับคู่กันอธิบายหลักธรรมให้กันและกันฟัง
- Dialogue Practice: ฝึกตอบคำถามเกี่ยวกับหลักธรรมในสถานการณ์จำลอง
- Group Discussion: วิเคราะห์ความหมายของหลักธรรมในชีวิตประจำวัน

หน่วยที่ 3: พิธีกรรมและศาสนสถานในพระพุทธศาสนา (1.5 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- ศัพท์และประโยคที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การเวียนเทียน การสวดมนต์ การบวช

- คำอธิบายเกี่ยวกับศาสนสถาน เช่น วัด พระเจดีย์ โบสถ์ ศาลาการเปรียญ
- การอธิบายบทบาทของพระสงฆ์และฆราวาสในพระพุทธศาสนา

กิจกรรม:

- Virtual Tour: ศึกษาศาสนสถานผ่านรูปภาพ/วิดีโอ และฝึกอธิบาย
- การจำลองสถานการณ์ (Simulation): ฝึกเป็นไกด์แนะนำวัดให้ชาวต่างชาติ
- Mini Presentation: นักศึกษาอธิบายพิธีกรรมที่ตนเองสนใจ

หน่วยที่ 4: การตอบคำถามเชิงสนทนาและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (2 ชั่วโมง)

เนื้อหาบทเรียน:

- วิธีตอบคำถามที่พบบ่อยจากชาวต่างชาติ เช่น
 - "Why do Buddhists meditate?"
 - "What is the significance of giving alms to monks?"
 - "Is Buddhism a religion or a philosophy?"
- การใช้ภาษาเพื่อสร้างความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม
- เทคนิคการปรับคำอธิบายให้เหมาะสมกับผู้ฟังต่างวัฒนธรรม

กิจกรรม:

- Q&A Practice: นักศึกษาฝึกตอบคำถามจริงจากกรณีศึกษา
- Role-playing: จำลองสถานการณ์การตอบคำถามนักท่องเที่ยว
- Debrief & Reflection: สรุปประสบการณ์และข้อคิดจากการเรียน
- ทำแบบทดสอบหลังเรียน เวลา 30 นาที

4. สื่อการเรียนรู้

หนังสือและเอกสารพุทธศาสนา: ใช้เอกสารที่มีคำแปลจากพระไตรปิฎกหรือคำสอนของพระพุทธเจ้าในภาษาอังกฤษ

สื่อวิดีโอ: วิดีโอการสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการตอบคำถามในสถานการณ์ต่างๆ

บัตรคำศัพท์: ใช้บัตรคำศัพท์เกี่ยวกับคำศัพท์พุทธศาสนาเพื่อช่วยในการทบทวน

สื่อออนไลน์: ใช้เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพื่อแสดงตัวอย่างการสนทนาและคำอธิบายที่เป็นภาษาอังกฤษ

5. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลก่อนเรียน:

- การทดสอบก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน:

- การประเมินจากการพูดและการตอบคำถาม: การประเมินทักษะการสื่อสารและความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในบริบทต่างๆ เช่น การตอบคำถามในชั้นเรียนหรือการสนทนาในกิจกรรมกลุ่ม

- การประเมินจากการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยค: การประเมินการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรม คำสอน และพิธีกรรมทางพุทธศาสนาในการเขียนและพูด

- การประเมินจากการคิดเชิงวิเคราะห์และการอธิบาย: การประเมินความสามารถในการอธิบายหลักธรรมและพิธีกรรมให้เข้าใจง่าย และการคิดเชิงวิเคราะห์ที่สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้อย่างมีเหตุผล

การประเมินผลหลังเรียน:

- การทดสอบหลังเรียน
- การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)

Course: English for Answering Inquiries on Buddhism

Total: 20 Question in 3 sets

1. Multiple Choice – 10 questions (10 points)
2. Fill in the Blanks – 5 questions (10 points)
3. Short Answer – 5 questions (10 points)

Set 1: Multiple Choice (10 Questions, 10 Points)

Choose the correct answer for each question.

1. What does the term **Karma** refer to in Buddhism?
 - A) A form of meditation
 - B) The cycle of rebirth
 - C) The law of cause and effect
 - D) A Buddhist festival

Answer: C) The law of cause and effect

2. Which Buddhist festival celebrates the birth, enlightenment, and passing away of the Buddha?
 - A) Vesak
 - B) Magha Puja
 - C) Asalha Puja
 - D) Kathina

Answer: A) Vesak

3. What is the purpose of Buddhist chanting?
 - A) To seek forgiveness for sins
 - B) To focus the mind and cultivate mindfulness
 - C) To ask for wealth and prosperity
 - D) To entertain the audience

Answer: B) To focus the mind and cultivate mindfulness

4. What is the **Sangha** in Buddhism?
 - A) A Buddhist scripture
 - B) A meditation technique

- C) The community of monks and nuns
- D) A place of worship

Answer: C) The community of monks and nuns

5. Which of the following is NOT part of the **Three Jewels** (Triple Gem)?

- A) Buddha
- B) Dharma
- C) Sangha
- D) Nirvana

Answer: D) Nirvana

6. What does the term **Anicca** mean in Buddhist teachings?

- A) Impermanence
- B) Suffering
- C) Selflessness
- D) Compassion

Answer: A) Impermanence

7. In Buddhist culture, what is the significance of **offering food to monks**?

- A) It is a means of accumulating merit
- B) It is a way to seek blessings for wealth
- C) It guarantees rebirth in a higher realm
- D) It is only a traditional practice with no religious meaning

Answer: A) It is a means of accumulating merit

8. Which of the following is an important Buddhist pilgrimage site?

- A) Varanasi
- B) Jerusalem
- C) Mecca
- D) Bodh Gaya

Answer: D) Bodh Gaya

9. What is the main goal of **Vipassana meditation**?

- A) To achieve deep relaxation
- B) To connect with divine beings

- C) To develop insight into the true nature of reality
- D) To cultivate supernatural powers

Answer: C) To develop insight into the true nature of reality

10. What is the meaning of the term **Dana** in Buddhist practice?

- A) Ethical conduct
- B) Generosity or giving
- C) Mindfulness
- D) Wisdom

Answer: B) Generosity or giving

Set 2: Fill in the Blanks (5 Questions, 10 Points)

Fill in the missing words with appropriate answers.

(No-self [Non-self-Absence of a permanent self], Monastery or temple, Right Concentration, Samsara, , Craving [Tanha])

11. The Four Noble Truths teach that suffering arises from _____.

Answer: Craving (Tanha)

12. _____ is the Buddhist term for the cycle of birth, death, and rebirth.

Answer: Samsara

13. The **Eightfold Path** consists of Right View, Right Intention, Right Speech, Right Action, Right Livelihood, Right Effort, Right Mindfulness, and _____.

Answer: Right Concentration

14. The Buddhist teaching of **Anatta** refers to the concept of _____.

Answer: No-self (Non-self, Absence of a permanent self)

15. A **Vihara** is a type of _____ used for monastic dwelling and practice.

Answer: Monastery or temple

Set 3: Short Answer Questions (5 Questions, 10 Points)

Answer the following questions briefly.

16. What are the **Three Marks of Existence** in Buddhism?

Answer: Impermanence (Anicca), Suffering (Dukkha), and No-self (Anatta).

17. How does **Metta (loving-kindness) meditation** benefit practitioners?

Answer: It helps develop compassion, reduces anger, and promotes emotional well-being.

18. What is the significance of the **full moon day** in Buddhist traditions?

Answer: Many Buddhist festivals and religious observances, such as Vesak and Uposatha, occur on full moon days.

19. Explain the role of a **lay Buddhist follower** in supporting the monastic community.

Answer: Lay Buddhists support the monastic community by offering alms, observing precepts, and practicing Dhamma.

20. Why is **mindfulness** considered an essential practice in Buddhism?

Answer: Mindfulness enhances awareness, concentration, and wisdom, leading to insight and inner peace.

แบบทดสอบหลังเรียน Post-Test

Course: English for Buddhist Cultural Conversations

Total: 20 Questions | 30 Points | Questions in 3 Parts:

1. **Multiple Choice** – 10 questions (10 points)
 2. **Fill in the Blanks** – 5 questions (10 points)
 3. **Short Answer** – 5 questions (10 points)
-

Part 1: Multiple Choice (10 Questions, 10 Points)

Choose the best answer.

1. What does the term "Dhamma" refer to in Buddhism?
 - A) Buddhist scriptures
 - B) The teachings of the Buddha
 - C) A Buddhist festival
 - D) A place of meditation

Answer: B) The teachings of the Buddha

2. Which Buddhist holiday commemorates the birth, enlightenment, and passing of the Buddha?
 - A) Kathina
 - B) Asalha Puja
 - C) Vesak
 - D) Magha Puja

Answer: C) Vesak

3. What is the purpose of chanting in Buddhist practice?
 - A) To express devotion and mindfulness
 - B) To entertain listeners
 - C) To seek material wealth
 - D) To debate religious beliefs

Answer: A) To express devotion and mindfulness

4. What is the meaning of "Metta" in Buddhist teachings?
 - A) Wisdom
 - B) Loving-kindness

- C) Patience
- D) Detachmen

Answer: B) Loving-kindness

5. Which of the following is NOT part of the Noble Eightfold Path?

- A) Right Speech
- B) Right Livelihood
- C) Right Authority
- D) Right View

Answer: C) Right Authority

6. What is the significance of alms-giving (Dana) in Buddhist culture?

- A) It is required to become a monk
- B) It ensures good fortune in this life
- C) It is a social tradition without religious meaning
- D) It helps cultivate generosity and reduce attachment

Answer: D) It helps cultivate generosity and reduce attachment

7. In Buddhism, what is "Samadhi"?

- A) Ethical conduct
- B) A meditation posture
- C) A form of Buddhist scripture
- D) A deep state of concentration

Answer: D) A deep state of concentration

8. Which Buddhist concept explains the cycle of birth, death, and rebirth?

- A) Samsara
- B) Nirvana
- C) Kamma (Karma)
- D) Bodhisatta

Answer: A) Samsara

9. What is the purpose of a Buddhist pilgrimage?

- A) To seek worldly success
- B) To show off religious knowledge

- C) To pay homage to sacred places and deepen faith
- D) To escape responsibilities

Answer: C) To pay homage to sacred places and deepen faith

10. What is the role of the "Sangha" in Buddhism?

- A) It is the community of monks, nuns, and lay practitioners
- B) It is the name of a Buddhist king
- C) It refers to Buddhist temples
- D) It means meditation practice

Answer: A) It is the community of monks, nuns, and lay practitioners

Part 2: Fill in the Blanks (5 Questions, 10 Points)

Complete the sentences with the correct word.

(Sati, intoxicants, Vihara, Dhammacakkappavattana Sutta, Dukkha)

11. The Buddha's first sermon, called the _____, introduced the Four Noble Truths.

Answer: Dhammacakkappavattana Sutta

12. _____ is the term for mental and physical suffering in Buddhism.

Answer: Dukkha

13. The five basic moral precepts for lay Buddhists include refraining from harming living beings, stealing, sexual misconduct, lying, and _____.

Answer: intoxicants

14. A _____ is a place where Buddhist monks and nuns live and practice.

Answer: Vihara

15. The Buddhist practice of _____ involves developing awareness of the present moment.

Answer: Sati

Part 3: Short Answer (5 Questions, 10 Points)

Answer the following questions in one or two sentences.

16. What is the significance of lighting candles and incense in Buddhist rituals?

Answer: Lighting candles and incense in Buddhist rituals symbolizes wisdom and purity, helping to create a sacred and peaceful atmosphere for meditation and devotion.

17. Name two important Buddhist pilgrimage sites and explain their significance.

Answer: Two important Buddhist pilgrimage sites are: 1) Bodh Gaya (where the Buddha attained enlightenment), and 2) Lumbini (the birthplace of the Buddha).

18. How does practicing mindfulness meditation (Vipassana) benefit a person's daily life?

Answer: Practicing mindfulness meditation (Vipassana) helps a person stay present, reduce stress, and develop a deeper understanding of thoughts and emotions, leading to inner peace.

19. What is the meaning of "Anicca," and why is it important in Buddhist teachings?

Answer: "Anicca" means impermanence. It is an essential Buddhist teaching that reminds us everything in life is constantly changing, which helps reduce attachment and suffering.

20. Why do Buddhists bow three times before the Buddha statue?

Answer: Bowing three times before the Buddha statue represents respect for the Three Jewels: the Buddha (the enlightened one), the Dhamma (his teachings), and the Sangha (the monastic community).

ภาคผนวก - ง

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง
พระพุทธศาสนา
สำหรับนักท่องเที่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียน (Pre-Test)
(คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ

English for the Study of Buddhist History

Choose the best answer for each question.

1. What is the significance of the Middle Way in Buddhism?
 - A) It promotes extreme asceticism
 - B) It balances indulgence and self-mortification
 - C) It focuses only on meditation
 - D) It rejects all worldly experiences
2. Under which tree did the Buddha attain enlightenment?
 - A) Banyan Tree
 - B) Sal Tree
 - C) Peepal Tree
 - D) Bodhi Tree
3. Who was the king that became a great patron of Buddhism during the Buddha's time?
 - A) King Pasenadi
 - B) King Asoka
 - C) King Bimbisara
 - D) King Ajatasattu
4. Which of the following is NOT part of the Three Jewels (Triple Gem)?
 - A) The Buddha
 - B) The Sangha
 - C) The Vedas
 - D) The Dhamma

5. What does the term "Bodhisatta" mean?
 - A) One who is destined for enlightenment
 - B) A fully enlightened being
 - C) A disciple of the Buddha
 - D) A Buddhist monk
6. Where was the Buddha born?
 - A) Sarnath
 - B) Kushinagar
 - C) Lumbini
 - D) Rajagaha
7. What is the main goal of following the Noble Eightfold Path?
 - A) To gain material wealth
 - B) To attain Nibbana
 - C) To develop supernatural powers
 - D) To become a king
8. What was the name of the Buddha's son?
 - A) Ananda
 - B) Upali
 - C) Kassapa
 - D) Rahula
9. How long did the Buddha practice asceticism before realizing the Middle Way?
 - A) 3 years
 - B) 6 years
 - C) 10 years
 - D) 12 years
10. What does the term "Sangha" mean?
 - A) The community of monks and nuns
 - B) A Buddhist temple
 - C) A Buddhist scripture
 - D) A type of meditation practice

11. What are the Four Noble Truths primarily about?
 - A) The cycle of rebirth
 - B) The nature and cessation of suffering
 - C) The laws of karma
 - D) The different realms of existence
12. What was the Buddha's original name before enlightenment?
 - A) Siddhartha Gautama
 - B) Anathapindika
 - C) Moggallana
 - D) Asoka
13. Who offered milk-rice to the Buddha before his enlightenment?
 - A) Sujata
 - B) Visakha
 - C) Mahapajapati Gotami
 - D) Queen Maya
14. In which city did the Buddha deliver his first sermon?
 - A) Kushinagar
 - B) Sarnath
 - C) Rajagaha
 - D) Vaishali
15. Where did the Buddha pass away (attain Parinibbana)?
 - A) Lumbini
 - B) Bodh Gaya
 - C) Sarnath
 - D) Kushinagar
16. What does the term "Tathagata" refer to?
 - A) The Thus-Gone One
 - B) The Perfected One
 - C) The Great Sage
 - D) The Holy Teacher

17. What was the name of the Buddha's first sermon?
- A) The Fire Sermon
 - B) The Discourse on Loving-Kindness
 - C) The Dhammacakkappavattana Sutta
 - D) The Parinibbana Sutta
18. Which of the following is not one of the Four Sights that led the Buddha to renounce the world?
- A) An old man
 - B) A sick man
 - C) A beggar
 - D) A corpse
19. What was the name of the clan to which the Buddha belonged?
- A) Maurya
 - B) Gupta
 - C) Shakya
 - D) Kuru
20. Who were the first five disciples of the Buddha?
- A) Bimbisara, Devadatta, Ananda, Rahula, Kassapa
 - B) Kondanna, Vappa, Bhaddiya, Mahanama, Assaji
 - C) Anathapindika, Visakha, Jivaka, Subhadda, Upali
 - D) Sariputta, Moggallana, Ananda, Mahakassapa, Rahula

2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

English for Communication in Buddhist Rituals

Choose the best answer for each question.

21. What is the best way to respond to a tourist asking, "What is the meaning of the word 'Dhamma'?"
- A) "It means 'luck' or 'prosperity.'"
 - B) "It refers to the teachings of the Buddha."
 - C) "It is another name for a Buddhist monk."
 - D) "It is the name of a Buddhist festival."

22. What does the term "ordination ceremony" refer to?
- A) The process of building a Buddhist temple
 - B) The act of making offerings at a shrine
 - C) The ritual in which a person becomes a monk
 - D) A religious festival celebrating the Buddha's birth
23. What is the main reason Buddhist laypeople pour water into a bowl during ceremonies?
- A) To cleanse themselves of bad karma.
 - B) To symbolically transfer merit to deceased relatives."
 - C) To welcome spirits to the ceremony.
 - D) To prepare holy water for blessings.
24. A foreigner asks why monks walk barefoot during alms-giving. What is the best response?
- A) "It is a way to compete for donations."
 - B) "It is a way to punish themselves for past mistakes."
 - C) "They have no money to buy shoes."
 - D) "They do it to show gratitude for food offerings."
25. What is the primary purpose of Buddhist merit-making ceremonies?
- A) To entertain the community
 - B) To accumulate good karma
 - C) To celebrate national holidays
 - D) To express gratitude to ancestors
26. A tourist asks, "Can I sit anywhere in the temple?" How should you respond?
- A) "Yes, but avoid sitting higher than monks."
 - B) "No, only locals can sit inside."
 - C) "Yes, sit anywhere you like, even on the altar."
 - D) "No, sitting is not allowed in the temple."
27. What should you say if a visitor asks, "Why do people walk around the temple three times during a ceremony?"
- A) "It is an exercise for meditation."
 - B) "It is to count the number of participants."

- C) "It represents the three jewels: the Buddha, the Dhamma, and the Sangha."
D) "It is a way to mark the temple boundaries."
28. Which phrase best describes the significance of the Kathina ceremony?
A) "It is a festival to welcome new monks."
B) "It is a time when laypeople offer new robes to monks."
C) "It is a ceremony to honor the Buddha's birth."
D) "It is a Buddhist wedding tradition."
29. What is the main significance of the candle in the Vesak lantern ceremony?
A) It represents the light of wisdom and enlightenment.
B) It is used to scare away evil spirits.
C) It marks the beginning of the Buddhist New Year.
D) It honors the deceased ancestors.
30. How would you politely decline a tourist's request to take a selfie with a monk?
A) "Sorry, it is inappropriate to take close-up selfies with monks."
B) "Monks don't like photos, so no."
C) "You can take a picture, but only if you pay."
D) "No problem! Let's take one together."
31. Which of the following phrases is appropriate when explaining a Buddhist ritual to a foreign visitor?
A) "This is a strange custom we follow."
B) "We do this ritual because it is compulsory for Buddhists."
C) "This ritual symbolizes purification and devotion."
D) "I don't really know why we do this."
32. Why do Buddhist monks shave their heads?
A) To show humility and renounce vanity
B) To follow a fashion tradition
C) To indicate their level of seniority
D) To improve their meditation focus
33. Which of the following is not commonly involved in an alms-giving ceremony?
A) Offering food to monks
B) Reciting blessings

- C) Lighting candles and incense
 - D) Dancing in a procession
34. Which phrase best describes the act of lighting incense in Buddhist rituals?
- A) "It symbolizes purification and devotion."
 - B) "It is done to ward off mosquitoes."
 - C) "It is an ancient method of telling time."
 - D) "It is used to predict the future."
35. What should you say if a tourist asks, "What is the purpose of the water-pouring ritual?"
- A) "It is just something we do after every meal."
 - B) "It represents transferring merit to deceased relatives."
 - C) "It is a way to clean our hands before prayer."
 - D) "It is a tradition borrowed from Hinduism."
36. Which of these statements is true about Buddhist funeral rituals?
- A) "Buddhist funerals focus on praying for rebirth in a good realm."
 - B) "Buddhist funerals always involve cremation."
 - C) "Monks do not participate in funeral rituals."
 - D) "Buddhists believe in eternal heaven and hell only."
37. A foreigner asks, "Why do Buddhists place food in front of Buddha images?" What is the correct answer?
- A) "It is just a decorative tradition with no meaning."
 - B) "The Buddha will come and eat the food at night."
 - C) "It is a way to request personal blessings."
 - D) "It is an offering to show gratitude and respect."
38. Which of the following is considered disrespectful in a Buddhist temple?
- A) Removing shoes before entering
 - B) Speaking in a low and calm voice
 - C) Pointing feet towards a Buddha image
 - D) Offering flowers and incense
39. During a Buddhist chanting session, monks typically recite texts in which ancient language?

- A) Sanskrit
- B) Pali
- C) Latin
- D) Hebrew

40. Which of the following is the best way to describe the act of bowing before a Buddha statue?

- A) "It is done to request good luck."
- B) "It is a rule that all Buddhists must follow."
- C) "It is a form of idol worship."
- D) "It is a gesture of respect and devotion."

3. ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา

English for Introducing Important Buddhist Sites

Choose the correct answer.

41. What is the significance of the Bodhi Tree in Buddhism?

- A) It symbolizes Buddha's enlightenment.
- B) It represents the cycle of rebirth.
- C) It is a sacred site for ordination.
- D) It is a tree used for temple decorations.

42. A tourist asks why people walk clockwise around a stupa. What is the best explanation?

- A) It is a Buddhist tradition to show respect and devotion.
- B) It is done for exercise purposes.
- C) It allows people to take better photographs.
- D) It is required by temple regulations.

43. If a visitor mistakenly points their feet at a Buddha image, what should you do?

- A) Ignore it since tourists are not expected to follow customs.
- B) Explain that this practice is only for monks.
- C) Ask them to leave the temple.
- D) Politely inform them about the cultural practice.

44. What is the English term for "พระพุทธรูป"?

- A) Buddha shrine

- B) Buddha statue
 - C) Buddhist stupa
 - D) Buddhist scripture
45. A foreign visitor asks, "Can I touch a Buddha statue?" What is the correct answer?
- A) Yes, it is allowed in all Buddhist temples.
 - B) It is generally considered disrespectful.
 - C) You can touch it if you make a donation.
 - D) Only monks are allowed to touch Buddha statues.
46. What does the term "ordination hall" refer to in a Buddhist temple?
- A) A place where monks meditate
 - B) A public prayer hall
 - C) A structure for housing sacred relics
 - D) A hall for ordination ceremonies
47. What does the term "Mahaparinirvana" refer to?
- A) The Buddha's birth
 - B) The Buddha's enlightenment
 - C) The Buddha's first teaching
 - D) The Buddha's passing away
48. Which of the following phrases is appropriate when introducing a temple?
- A) This is an ordinary place for worship.
 - B) Here, people gather for casual conversations.
 - C) This temple was built to honor Buddhist teachings.
 - D) This area is for entertainment purposes.
49. The first Buddhist council was held to:
- A) Spread Buddhism to other countries
 - B) Collect and preserve the Buddha's teachings
 - C) Construct Buddhist temples
 - D) Introduce Buddhist meditation techniques
50. If a tourist asks, "What do monks do in a monastery?" which of the following is the most accurate response?
- A) They play music and relax.

- B) They mainly focus on economic activities.
- C) They travel frequently to different countries.
- D) They practice meditation and study Buddhist teachings.

51. Where was the Buddha born?

- A) Sarnath
- B) Bodh Gaya
- C) Lumbini
- D) Kushinagar

52. What event is associated with Sarnath?

- A) The Buddha's enlightenment
- B) The Buddha's first sermon
- C) The Buddha's passing away
- D) The Buddha's renunciation

53. Which of the following is considered the most sacred Buddhist pilgrimage site?

- A) Bodh Gaya
- B) Angkor Wat
- C) Borobudur
- D) Dambulla Cave Temple

54. A tourist enters a temple wearing shorts and a sleeveless shirt. What is the best response?

- A) It is fine, as long as you don't sit inside.
- B) It is recommended to wear modest clothing inside the temple.
- C) There are no clothing rules for visiting Buddhist temples.
- D) You must wear traditional Buddhist robes before entering.

55. What is the proper way to show respect to a Buddha statue?

- A) Pointing at it while explaining its meaning
- B) Taking selfies with the statue
- C) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
- D) Sitting with feet pointed toward the statue

56. When giving a tour, how should you begin introducing a Buddhist temple?

- A) Let's go inside without worrying about the rules.

- B) This temple is famous for its shopping area.
- C) Welcome to this sacred place of worship. Let me share its history with you.
- D) Please take photos wherever you like.

57. A tourist asks, "Why do Buddhists remove their shoes before entering a temple?"

What is the best response?

- A) To show respect and maintain cleanliness.
- B) Because it's a rule in all Asian countries.
- C) It is only done in Thailand, not in other Buddhist countries.
- D) Because shoes are not fashionable inside temples.

58. How would you describe "เจดีย์" in English?

- A) Stupa
- B) Monastery
- C) Buddha relic
- D) Temple

59. A tourist asks what they should do before taking photographs in a Buddhist temple. What is the best advice?

- A) It is best to ask for permission before taking photos of monks or rituals.
- B) Feel free to take pictures anywhere, even during ceremonies.
- C) There are no restrictions on photography in any Buddhist site.
- D) Taking photos inside the ordination hall is always allowed.

60. If a foreign visitor wants to offer something to a monk, what is the proper way to do so?

- A) Place it directly into the monk's hands
- B) Place the offering on a cloth or tray
- C) Hand it over while standing above the monk
- D) Give it using the left hand only

4. ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

English for Buddhist Cultural Conversations

Choose the best answer for each question.

61. What does the term “Nirvana” refer to in Buddhism?
- A) A sacred Buddhist text
 - B) A state of ultimate happiness and liberation
 - C) A Buddhist festival
 - D) A type of meditation
62. Which of the following is an important Buddhist ritual?
- A) Praying at a church
 - B) Lighting candles on Christmas
 - C) Offering food to monks
 - D) Celebrating the New Year with fireworks
63. What is the English term for “ทำบุญ” in Buddhism?
- A) Almsgiving
 - B) Meditation
 - C) Worship
 - D) Chanting
64. Which Buddhist festival commemorates the Buddha’s enlightenment?
- A) Magha Puja
 - B) Visakha Puja
 - C) Songkran
 - D) Kathina
65. What does a stupa symbolize in Buddhist culture?
- A) A hall for chanting and ceremonies
 - B) A place for Buddhist laypeople to gather
 - C) A representation of the Buddha’s wisdom and relics
 - D) A monastery where monks live
66. What are the Four Noble Truths about?
- A) The historical locations of the Buddha’s life
 - B) The rules for monks and nuns
 - C) The core teachings of Buddhism about suffering and its cessation
 - D) The types of Buddhist scriptures

67. What is the Eightfold Path?
- A) A series of steps leading to enlightenment
 - B) A sacred pilgrimage route in India
 - C) A historical record of the Buddha's life
 - D) The journey of Buddhist monks from one monastery to another
68. What is the significance of Bodh Gaya?
- A) It is the place where the Buddha attained enlightenment
 - B) It is where the Buddha passed away
 - C) It is where the Buddha was born
 - D) It is the first temple built for Buddhist monks
69. The Tripitaka is known as:
- A) A famous Buddhist monastery
 - B) The Buddhist monastic code
 - C) The collection of Buddhist scriptures
 - D) A set of Buddhist prayers
70. The concept of Karma in Buddhism refers to:
- A) The sacred scriptures
 - B) The law of moral cause and effect
 - C) The cycle of birth and death
 - D) The practice of meditation
71. If a foreign visitor asks, "Why do Buddhists offer food to monks?", the best response is:
- A) It is a way to accumulate merit and support the monastic community.
 - B) Monks are required to cook their own food, but laypeople help sometimes.
 - C) It is only for special ceremonies and not an everyday practice.
 - D) It is a traditional practice with no religious significance.
72. A foreigner visits a Buddhist temple and asks, "Can I take a picture with a monk?" How should you respond?
- A) It is allowed, but ask for the monk's permission first and be respectful.
 - B) Yes, but only if the monk is praying.

- C) No, photography is strictly forbidden in all temples.
 - D) Yes, but make sure to sit next to the monk.
73. When explaining meditation to a foreigner, the most appropriate response is:
- A) Meditation helps calm the mind and develop mindfulness.
 - B) Meditation is only for monks and not for laypeople.
 - C) Meditation means chanting Buddhist scriptures.
 - D) Meditation is a Buddhist prayer.
74. How should you introduce a Buddhist temple to an international visitor?
- A) Welcome to this sacred place. Let me share its history with you.
 - B) You cannot enter the temple unless you become a Buddhist.
 - C) This temple is famous for its delicious food.
 - D) This temple is only for Thai Buddhists and is not open to visitors.
75. A tourist enters a temple wearing shorts and a sleeveless shirt. What is the most polite way to advise them?
- A) Please leave. You cannot enter wearing these clothes.
 - B) It is best to wear modest clothing when visiting a temple.
 - C) There is no dress code for entering temples.
 - D) You must change into traditional Thai clothing before entering.
76. How should visitors properly greet a Buddhist monk?
- A) Hugging
 - B) Shaking hands
 - C) Giving a high five
 - D) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
77. When offering something to a Buddhist monk, what is the correct way to do it?
- A) Hand it directly to the monk
 - B) Place it on the floor as a sign of respect
 - C) Give it using your left hand
 - D) Place it on a cloth or tray for the monk to take
78. Which of the following statements about temple etiquette is correct?
- A) Visitors can speak loudly inside the temple.
 - B) It is respectful to remove shoes before entering the temple.

C) Taking selfies inside the temple is encouraged.

D) Visitors should point their feet toward the Buddha image.

79. A foreign visitor sits with their feet pointing toward a Buddha statue. What is the best way to correct this politely?

A) Politely inform them that in Buddhist culture, feet should not be pointed at sacred objects.

B) Ignore it, as it is not a big issue.

C) Take a picture and show them their mistake.

D) Tell them they must leave the temple immediately.

80. A visitor asks, “Why do Buddhists bow three times in front of a Buddha image?”

The best answer is:

A) It is a form of physical exercise in Buddhism.

B) It is just a habit with no specific meaning.

C) It is only done by monks, not laypeople.

D) It is a Buddhist tradition to show respect and devotion to the Buddha, Dhamma, and Sangha.

5. ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา

English for Answering Inquiries on Buddhism

Choose the best answer for each question.

81. What is the meaning of “Nirvana” in Buddhism?

A) A place where gods reside

B) A Buddhist festival

C) A state of ultimate happiness and liberation

D) A ritual performed in temples

82. What is the purpose of Buddhist meditation?

A) To impress others with spiritual knowledge

B) To gain supernatural powers

C) To develop mindfulness and wisdom

D) To fulfill a religious obligation

83. Why do monks shave their heads?
- A) To display their higher status in society
 - B) To prevent hair from interfering with meditation
 - C) To symbolize renunciation of worldly attachments
 - D) To follow ancient Indian fashion
84. The “Three Jewels” in Buddhism refer to:
- A) The Four Noble Truths, Karma, and Meditation
 - B) Buddha, Dhamma, and Sangha
 - C) Monks, Temples, and Sutras
 - D) Faith, Devotion, and Charity
85. What does “Right Speech” in the Noble Eightfold Path emphasize?
- A) Speaking truthfully and kindly
 - B) Speaking loudly in religious debates
 - C) Always reciting Buddhist chants
 - D) Using poetic language in sermons
86. If a foreigner asks, “Is Buddhism a religion or a philosophy?” What is the best response?
- A) “It is strictly a philosophy, not a religion.”
 - B) “Buddhism can be seen as both, depending on how it is practiced.”
 - C) “It is only a spiritual tradition for monks.”
 - D) “It is a religion like any other, with gods and rituals.”
87. According to the Four Noble Truths, what is the cause of suffering?
- A) Greed, hatred, and delusion
 - B) Natural disasters
 - C) External circumstances
 - D) The will of the gods
88. What is the function of a stupa in Buddhism?
- A) It is a space for Buddhist debates
 - B) It is where monks reside permanently
 - C) It serves as a place for Buddhist relics
 - D) It is a hall for laypeople to meditate

89. If a tourist asks, "Why do Buddhists meditate?" what would be a simple yet effective answer?
- A) "Meditation is required for all Buddhists."
 - B) "Meditation is a way to contact spirits."
 - C) "Buddhists meditate to develop mindfulness and inner peace."
 - D) "Only monks practice meditation seriously."
90. What is the significance of the Vesak celebration?
- A) It commemorates the translation of Buddhist scriptures
 - B) It is a day to honor Buddhist kings
 - C) It marks the birth, enlightenment, and passing away of the Buddha
 - D) It is a festival of Buddhist chanting
91. What is the role of monks in Buddhism?
- A) To act as intermediaries between humans and gods
 - B) To preserve and teach the Dhamma
 - C) To determine who attains enlightenment
 - D) To perform miracles for the community
92. Why do Buddhists bow before a Buddha statue?
- A) To worship the statue itself
 - B) To ask for material blessings
 - C) To fulfill a religious requirement
 - D) To show respect and gratitude
93. The Law of Karma in Buddhism teaches that:
- A) Prayers can erase past wrongdoings
 - B) The gods control human fate
 - C) Good luck depends on birth status
 - D) Every action has consequences
94. A foreign visitor raises their feet toward a Buddha image while sitting. What is the best way to correct them?
- A) Ask them to leave the temple immediately.
 - B) Politely explain that pointing feet at sacred objects is considered disrespectful.

- C) Report them to the temple authorities.
 - D) Ignore it since foreigners do not follow Buddhist customs.
95. What is the significance of giving food to monks?
- A) It is a way to make merit and support the monastic community
 - B) It is a ritual to call upon divine powers
 - C) It is a form of meditation practice
 - D) It ensures wealth and prosperity for the giver
96. What should a foreigner do when entering a Buddhist temple?
- A) Remove their shoes before entering
 - B) Sit in the front row with the monks
 - C) Avoid making eye contact with monks
 - D) Wear brightly colored clothing
97. How can a Buddhist preacher best communicate Buddhist teachings to people from different cultures?
- A) By strictly following only one school of Buddhist thought
 - B) By using simple and relatable examples adapted to their audience's background
 - C) By using only traditional Buddhist terms, regardless of audience understanding
 - D) By avoiding any discussion of Buddhism with non-Buddhists
98. What is the meaning of "Nirvana" in Buddhism?
- A) A Buddhist festival
 - B) A place where gods reside
 - C) A state of ultimate happiness and liberation
 - D) A ritual performed in temples
99. What is the best way to present something to a monk?
- A) By handing it directly to the monk's hand
 - B) By asking another layperson to give it on their behalf
 - C) By dropping it in front of the monk
 - D) By placing it in a respectful manner, such as on a cloth or tray

100 Which of the following is considered an appropriate Buddhist offering?

- A) Gold jewelry and perfumes
- B) Expensive clothing and electronics
- C) Processed fast food
- D) Food, flowers, and candles

Answer Key: Pre-Test

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ

English for the Study of Buddhist History

1. B) It balances indulgence and self-mortification
2. D) Bodhi Tree
3. C) King Bimbisara
4. C) The Vedas
5. A) One who is destined for enlightenment
6. C) Lumbini
7. B) To attain Nibbana
8. D) Rahula
9. B) 6 years
10. A) The community of monks and nuns
11. B) The nature and cessation of suffering
12. A) Siddhartha Gautama
13. A) Sujata
14. B) Sarnath
15. D) Kushinagar
16. A) The Thus-Gone One
17. C) The Dhammacakkappavattana Sutta
18. C) A beggar

19. C) Shakya

20. B) Kondanna, Vappa, Bhaddiya, Mahanama, Assaji

2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

English for Communication in Buddhist Rituals

21 B) It refers to the teachings of the Buddha.

22 C) The ritual in which a person becomes a monk.

23 B) To symbolically transfer merit to deceased relatives.

24 D) They do it to show gratitude for food offerings.

25 B) To accumulate good karma.

26 A) Yes, but avoid sitting higher than monks.

27 C) It represents the three jewels: the Buddha, the Dhamma, and the Sangha.

28 B) It is a time when laypeople offer new robes to monks.

29 A) It represents the light of wisdom and enlightenment.

30 A) Sorry, it is inappropriate to take close-up selfies with monks.

31 C) This ritual symbolizes purification and devotion.

32 A) To show humility and renounce vanity.

33 D) Dancing in a procession.

34 A) It symbolizes purification and devotion.

35 B) It represents transferring merit to deceased relatives.

36 A) Buddhist funerals focus on praying for rebirth in a good realm.

37 D) It is an offering to show gratitude and respect.

38 C) Pointing feet towards a Buddha image.

39 B) Pali.

40 D) It is a gesture of respect and devotion.

3. ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา

English for Introducing Important Buddhist Sites

41 - A) It symbolizes Buddha's enlightenment.

42 - A) It is a Buddhist tradition to show respect and devotion

43 - D) Politely inform them about the cultural practice.

- 44 - B) Buddha statue
- 45 - B) It is generally considered disrespectful.
- 46 - D) A hall for ordination ceremonies
- 47 - D) The Buddha's passing away
- 48 - C) This temple was built to honor Buddhist teachings.
- 49 - B) Collect and preserve the Buddha's teachings
- 50 - D) They practice meditation and study Buddhist teachings.
- 51 - C) Lumbini
- 52 - B) The Buddha's first sermon
- 53 - A) Bodh Gaya
- 54 - B) It is recommended to wear modest clothing inside the temple.
- 55 - C) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
- 56 - C) Welcome to this sacred place of worship. Let me share its history with you.
- 57 - A) To show respect and maintain cleanliness.
- 58 - A) Stupa
- 59 - A) It is best to ask for permission before taking photos of monks or rituals.
- 60 - B) Place the offering on a cloth or tray

4. ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

Buddhist Cultural Conversations

- 61 B) A state of ultimate happiness and liberation
- 62. C) Offering food to monks
- 63. C) Worship
- 64. B) Visakha Puja
- 64. C) A representation of the Buddha's wisdom and relics
- 66. C) The core teachings of Buddhism about suffering and its cessation
- 67. A) A series of steps leading to enlightenment
- 68. A) It is the place where the Buddha attained enlightenment
- 69. C) The collection of Buddhist scriptures
- 70. B) The law of moral cause and effect
- 71. A) It is a way to accumulate merit and support the monastic community.

72. A) It is allowed, but ask for the monk's permission first and be respectful.
73. A) Meditation helps calm the mind and develop mindfulness.
74. A) Welcome to this sacred place. Let me share its history with you.
75. B) It is best to wear modest clothing when visiting a temple.
76. D) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
77. D) Place it on a cloth or tray for the monk to take
78. B) It is respectful to remove shoes before entering the temple.
79. A) Politely inform them that in Buddhist culture, feet should not be pointed at sacred objects.
80. D) It is a Buddhist tradition to show respect and devotion to the Buddha, Dhamma, and Sangha.

5. ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา

Answering Inquiries on Buddhism

- 81 C) A state of ultimate happiness and liberation
- 82 A) Almsgiving
- 83 C) To symbolize renunciation of worldly attachments
- 84 B) Buddha, Dhamma, and Sangha
- 85 A) Speaking truthfully and kindly
- 86 A) Greed, hatred, and delusion
- 87 C) To develop mindfulness and wisdom
- 88 C) It serves as a place for Buddhist relics
- 89 C) "Buddhists meditate to develop mindfulness and inner peace."
- 90 C) It marks the birth, enlightenment, and passing away of the Buddha
- 91 B) To preserve and teach the Dhamma
- 92 D) To show respect and gratitude
- 93 D) Every action has consequences
- 94 B) Politely explain that pointing feet at sacred objects is considered disrespectful.
- 95 A) It is a way to make merit and support the monastic community
- 96 A) Remove their shoes before entering

- 97 B) By using simple and relatable examples adapted to their audience's background
- 98 C) A state of ultimate happiness and liberation
- 99 D) By placing it in a respectful manner, such as on a cloth or tray
- 100 D) Food, flowers, and candles

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรระยะสั้นฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทาง

พระพุทธศาสนา

สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ - หลังเรียน (Post-Test)

(คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ

English for the Study of Buddhist History

Choose the best answer for each question.

1. Where was the Buddha born?
 - A) Sarnath
 - B) Kushinagar
 - C) Lumbini
 - D) Rajagaha
2. Under which tree did the Buddha attain enlightenment?
 - A) Banyan Tree
 - B) Sal Tree
 - C) Peepal Tree
 - D) Bodhi Tree
3. Who were the first five disciples of the Buddha?
 - A) Bimbisara, Devadatta, Ananda, Rahula, Kassapa
 - B) Kondanna, Vappa, Bhaddiya, Mahanama, Assaji
 - C) Anathapindika, Visakha, Jivaka, Subhadda, Upali
 - D) Sariputta, Moggallana, Ananda, Mahakassapa, Rahula
4. What is the name of the Buddha's first sermon?
 - A) The Fire Sermon
 - B) The Discourse on Loving-Kindness
 - C) The Dhammacakkappavattana Sutta
 - D) The Parinibbana Sutta
5. In which city did the Buddha deliver his first sermon?
 - A) Kushinagar
 - B) Sarnath

- C) Rajagaha
 - D) Vaishali
6. What are the Four Noble Truths primarily about?
- A) The cycle of rebirth
 - B) The nature and cessation of suffering
 - C) The laws of karma
 - D) The different realms of existence
7. What does the term "Tathagata" refer to?
- A) The Thus-Gone One
 - B) The Perfected One
 - C) The Great Sage
 - D) The Holy Teacher
8. Where did the Buddha pass away (attain Parinibbana)?
- A) Lumbini
 - B) Bodh Gaya
 - C) Sarnath
 - D) Kushinagar
9. What is the significance of the Middle Way in Buddhism?
- A) It promotes extreme asceticism
 - B) It balances indulgence and self-mortification
 - C) It focuses only on meditation
 - D) It rejects all worldly experiences
10. What does the term "Bodhisatta" mean?
- A) One who is destined for enlightenment
 - B) A fully enlightened being
 - C) A disciple of the Buddha
 - D) A Buddhist monk
11. Who was the king that became a great patron of Buddhism during the Buddha's time?
- A) King Pasenadi
 - B) King Asoka

- C) King Bimbisara
 - D) King Ajatasattu
12. What is the meaning of the term "Sangha"?
- A) The community of monks and nuns
 - B) A Buddhist temple
 - C) A Buddhist scripture
 - D) A type of meditation practice
13. Which of the following is NOT part of the Three Jewels (Triple Gem)?
- A) The Buddha
 - B) The Sangha
 - C) The Vedas
 - D) The Dhamma
14. What is the main goal of following the Noble Eightfold Path?
- A) To gain material wealth
 - B) To attain Nibbana
 - C) To develop supernatural powers
 - D) To become a king
15. Which of the following is NOT one of the Four Sights that led the Buddha to renounce the world?
- A) An old man
 - B) A sick man
 - C) A beggar
 - D) A corpse
16. What was the name of the Buddha's son?
- A) Ananda
 - B) Upali
 - C) Kassapa
 - D) Rahula
17. How long did the Buddha practice asceticism before realizing the Middle Way?

- A) 3 years
 - B) 6 years
 - C) 10 years
 - D) 12 years
18. Who offered milk-rice to the Buddha before his enlightenment?
- A) Sujata
 - B) Visakha
 - C) Mahapajapati Gotami
 - D) Queen Maya
19. What was the Buddha's original name before enlightenment?
- A) Siddhartha Gautama
 - B) Anathapindika
 - C) Moggallana
 - D) Asoka
20. What was the name of the clan to which the Buddha belonged?
- A) Maurya
 - B) Gupta
 - C) Shakya
 - D) Kuru

2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

English for Communication in Buddhist Rituals

Choose the best answer for each question.

21. What is the primary purpose of Buddhist merit-making ceremonies?
- A) To entertain the community
 - B) To accumulate good karma
 - C) To celebrate national holidays
 - D) To express gratitude to ancestors
22. Which of the following is NOT commonly involved in an alms-giving ceremony?

- A) Offering food to monks
 - B) Reciting blessings
 - C) Lighting candles and incense
 - D) Dancing in a procession
23. What does the term "ordination ceremony" refer to?
- A) The process of building a Buddhist temple
 - B) The act of making offerings at a shrine
 - C) The ritual in which a person becomes a monk
 - D) A religious festival celebrating the Buddha's birth
24. During a Buddhist chanting session, monks typically recite texts in which ancient language?
- A) Sanskrit
 - B) Pali
 - C) Latin
 - D) Hebrew
25. Why do Buddhist monks shave their heads?
- A) To show humility and renounce vanity
 - B) To follow a fashion tradition
 - C) To indicate their level of seniority
 - D) To improve their meditation focus
26. Which of the following phrases is appropriate when explaining a Buddhist ritual to a foreign visitor?
- A) "This is a strange custom we follow."
 - B) "We do this ritual because it is compulsory for Buddhists."
 - C) "This ritual symbolizes purification and devotion."
 - D) "I don't really know why we do this."
27. What is the main significance of the candle in the Vesak lantern ceremony?

- A) It represents the light of wisdom and enlightenment.
- B) It is used to scare away evil spirits.
- C) It marks the beginning of the Buddhist New Year.
- D) It honors the deceased ancestors.

28. What should you say if a tourist asks, "What is the purpose of the water-pouring ritual?"

- A) "It is just something we do after every meal."
- B) "It represents transferring merit to deceased relatives."
- C) "It is a way to clean our hands before prayer."
- D) "It is a tradition borrowed from Hinduism."

29. A foreigner asks why monks walk barefoot during alms-giving. What is the best response?

- A) "It is a way to compete for donations."
- B) "It is a way to punish themselves for past mistakes."
- C) "They have no money to buy shoes."
- D) "They do it to show gratitude for food offerings."

30. Which of the following is the best way to describe the act of bowing before a Buddha statue?

- A) "It is done to request good luck."
- B) "It is a rule that all Buddhists must follow."
- C) "It is a form of idol worship."
- D) "It is a gesture of respect and devotion."

31. How would you politely decline a tourist's request to take a selfie with a monk?

- A) "Sorry, it is inappropriate to take close-up selfies with monks."
- B) "Monks don't like photos, so no."
- C) "You can take a picture, but only if you pay."
- D) "No problem! Let's take one together."

32. What should you say if a visitor asks, "Why do people walk around the temple three times during a ceremony?"
- A) "It is an exercise for meditation."
 - B) "It is to count the number of participants."
 - C) "It represents the three jewels: the Buddha, the Dhamma, and the Sangha."
 - D) "It is a way to mark the temple boundaries."
33. A tourist asks, "Can I sit anywhere in the temple?" How should you respond?
- A) "Yes, but avoid sitting higher than monks."
 - B) "No, only locals can sit inside."
 - C) "Yes, sit anywhere you like, even on the altar."
 - D) "No, sitting is not allowed in the temple."
34. Which of the following is considered disrespectful in a Buddhist temple?
- A) Removing shoes before entering
 - B) Speaking in a low and calm voice
 - C) Pointing feet towards a Buddha image
 - D) Offering flowers and incense
35. Which phrase best describes the significance of the Kathina ceremony?
- A) "It is a festival to welcome new monks."
 - B) "It is a time when laypeople offer new robes to monks."
 - C) "It is a ceremony to honor the Buddha's birth."
 - D) "It is a Buddhist wedding tradition."
36. Which of these statements is true about Buddhist funeral rituals?
- A) "Buddhist funerals focus on praying for rebirth in a good realm."
 - B) "Buddhist funerals always involve cremation."
 - C) "Monks do not participate in funeral rituals."
 - D) "Buddhists believe in eternal heaven and hell only."

37. A foreigner asks, "Why do Buddhists place food in front of Buddha images?" What is the correct answer?

- A) "It is just a decorative tradition with no meaning."
- B) "The Buddha will come and eat the food at night."
- C) "It is a way to request personal blessings."
- D) "It is an offering to show gratitude and respect."

38. What is the best way to respond to a tourist asking, "What is the meaning of the word 'Dhamma'?"

- A) "It means 'luck' or 'prosperity.'"
- B) "It refers to the teachings of the Buddha."
- C) "It is another name for a Buddhist monk."
- D) "It is the name of a Buddhist festival."

39. Which phrase best describes the act of lighting incense in Buddhist rituals?

- A) "It symbolizes purification and devotion."
- B) "It is done to ward off mosquitoes."
- C) "It is an ancient method of telling time."
- D) "It is used to predict the future."

40. What is the main reason Buddhist laypeople pour water into a bowl during ceremonies?

- A) "To cleanse themselves of bad karma."
- B) "To symbolically transfer merit to deceased relatives."
- C) "To welcome spirits to the ceremony."
- D) "To prepare holy water for blessings."

3. ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา

English for Introducing Important Buddhist Sites

Choose the correct answer.

41. What is the English term for "พระพุทธรูป"?
- A) Buddha shrine
 - B) Buddha statue
 - C) Buddhist stupa
 - D) Buddhist scripture
42. How would you describe "เจดีย์" in English?
- A) Stupa
 - B) Monastery
 - C) Buddha relic
 - D) Temple
43. What does the term "ordination hall" refer to in a Buddhist temple?
- A) A place where monks meditate
 - B) A public prayer hall
 - C) A structure for housing sacred relics
 - D) A hall for ordination ceremonies
44. Which of the following phrases is appropriate when introducing a temple?
- A) "This is an ordinary place for worship."
 - B) "Here, people gather for casual conversations."
 - C) "This temple was built to honor Buddhist teachings."
 - D) "This area is for entertainment purposes."
45. What is the significance of the Bodhi Tree in Buddhism?
- A) It symbolizes Buddha's enlightenment.
 - B) It represents the cycle of rebirth.
 - C) It is a sacred site for ordination.
 - D) It is a tree used for temple decorations.

46. Where was the Buddha born?
- A) Sarnath
 - B) Bodh Gaya
 - C) Lumbini
 - D) Kushinagar
47. What event is associated with Sarnath?
- A) The Buddha's enlightenment
 - B) The Buddha's first sermon
 - C) The Buddha's passing away
 - D) The Buddha's renunciation
48. What does the term "Mahaparinirvana" refer to?
- A) The Buddha's birth
 - B) The Buddha's enlightenment
 - C) The Buddha's first teaching
 - D) The Buddha's passing away
49. Which of the following is considered the most sacred Buddhist pilgrimage site?
- A) Bodh Gaya
 - B) Angkor Wat
 - C) Borobudur
 - D) Dambulla Cave Temple
50. The first Buddhist council was held to:
- A) Spread Buddhism to other countries
 - B) Collect and preserve the Buddha's teachings
 - C) Construct Buddhist temples
 - D) Introduce Buddhist meditation techniques

51. A tourist asks, "Why do Buddhists remove their shoes before entering a temple?" What is the best response?

- A) "To show respect and maintain cleanliness."
- B) "Because it's a rule in all Asian countries."
- C) "It is only done in Thailand, not in other Buddhist countries."
- D) "Because shoes are not fashionable inside temples."

52. When giving a tour, how should you begin introducing a Buddhist temple?

- A) "Let's go inside without worrying about the rules."
- B) "This temple is famous for its shopping area."
- C) "Welcome to this sacred place of worship. Let me share its history with you."
- D) "Please take photos wherever you like."

53. A foreign visitor asks, "Can I touch a Buddha statue?" What is the correct answer?

- A) "Yes, it is allowed in all Buddhist temples."
- B) "It is generally considered disrespectful."
- C) "You can touch it if you make a donation."
- D) "Only monks are allowed to touch Buddha statues."

54. If a tourist asks, "What do monks do in a monastery?" which of the following is the most accurate response?

- A) "They play music and relax."
- B) "They mainly focus on economic activities."
- C) "They travel frequently to different countries."
- D) "They practice meditation and study Buddhist teachings."

55. What should you advise tourists about taking photographs in a Buddhist temple?
- A) "It is best to ask for permission before taking photos of monks or rituals."
 - B) "Feel free to take pictures anywhere, even during ceremonies."
 - C) "There are no restrictions on photography in any Buddhist site."
 - D) "Taking photos inside the ordination hall is always allowed."
56. What is the proper way to show respect to a Buddha statue?
- A) Pointing at it while explaining its meaning
 - B) Taking selfies with the statue
 - C) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
 - D) Sitting with feet pointed toward the statue
57. If a foreign visitor wants to offer something to a monk, what is the proper way to do so?
- A) Place it directly into the monk's hands
 - B) Place the offering on a cloth or tray
 - C) Hand it over while standing above the monk
 - D) Give it using the left hand only
58. A tourist enters a temple wearing shorts and a sleeveless shirt. What is the best response?
- A) "It is fine, as long as you don't sit inside."
 - B) "It is recommended to wear modest clothing inside the temple."
 - C) "There are no clothing rules for visiting Buddhist temples."
 - D) "You must wear traditional Buddhist robes before entering."
59. If a visitor mistakenly points their feet at a Buddha image, what should you do?
- A) Ignore it since tourists are not expected to follow customs.

- B) Explain that this practice is only for monks.
 - C) Ask them to leave the temple.
 - D) Politely inform them about the cultural practice.
60. A tourist asks why people walk clockwise around a stupa. What is the best explanation?
- A) "It is a Buddhist tradition to show respect and devotion."
 - B) "It is done for exercise purposes."
 - C) "It allows people to take better photographs."
 - D) "It is required by temple regulations."

4. ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

English for Buddhist Cultural Conversations

Choose the best answer for each question.

61. What does the term "Nirvana" refer to in Buddhism?
- A) A state of ultimate happiness and liberation
 - B) A sacred Buddhist text
 - C) A Buddhist festival
 - D) A type of meditation
62. Which of the following is an important Buddhist ritual?
- A) Praying at a church
 - B) Lighting candles on Christmas
 - C) Celebrating the New Year with fireworks
 - D) Offering food to monks
63. What is the English term for "ทำบุญ" in Buddhism?
- A) Chanting
 - B) Worship

- C) Almsgiving
 - D) Meditation
64. Which Buddhist festival commemorates the Buddha's enlightenment?
- A) Kathina
 - B) Visakha Puja
 - C) Songkran
 - D) Magha Puja
65. What does a stupa symbolize in Buddhist culture?
- A) A representation of the Buddha's wisdom and relics
 - B) A monastery where monks live
 - C) A place for Buddhist laypeople to gather
 - D) A hall for chanting and ceremonies
66. What is the Four Noble Truths about?
- A) The core teachings of Buddhism about suffering and its cessation
 - B) The historical locations of the Buddha's life
 - C) The types of Buddhist scriptures
 - D) The rules for monks and nuns
67. What is the Eightfold Path?
- A) The journey of Buddhist monks from one monastery to another
 - B) A series of steps leading to enlightenment
 - C) A sacred pilgrimage route in India
 - D) A historical record of the Buddha's life
68. What is the significance of Bodh Gaya?
- A) It is the place where the Buddha was born
 - B) It is where the Buddha passed away
 - C) It is where the Buddha attained enlightenment
 - D) It is the first temple built for Buddhist monks

69. The Tripitaka is known as:
- A) The Buddhist monastic code
 - B) A famous Buddhist monastery
 - C) A set of Buddhist prayers
 - D) The collection of Buddhist scriptures
70. The concept of karma in Buddhism refers to:
- A) The law of moral cause and effect
 - B) The practice of meditation
 - C) The cycle of birth and death
 - D) The sacred scriptures
71. If a foreign visitor asks, "Why do Buddhists offer food to monks?", the best response is:
- A) "It is a traditional practice with no religious significance."
 - B) "It is only for special ceremonies and not an everyday practice."
 - C) "It is a way to accumulate merit and support the monastic community."
 - D) "Monks are required to cook their own food, but laypeople help sometimes."
72. A foreigner visits a Buddhist temple and asks, "Can I take a picture with a monk?" How should you respond?
- A) "Yes, but make sure to sit next to the monk."
 - B) "It is allowed, but ask for the monk's permission first and be respectful."
 - C) "No, photography is strictly forbidden in all temples."
 - D) "Yes, but only if the monk is praying."
73. When explaining meditation to a foreigner, the most appropriate response is:
- A) "Meditation is a Buddhist prayer."
 - B) "Meditation means chanting Buddhist scriptures."

- C) "Meditation is only for monks and not for laypeople."
D) "Meditation helps calm the mind and develop mindfulness."
74. How should you introduce a Buddhist temple to an international visitor?
A) "Welcome to this sacred place. Let me share its history with you." "
B) This temple is only for Thai Buddhists and is not open to visitors."
C) "This temple is famous for its delicious food."
D) "You cannot enter the temple unless you become a Buddhist."
75. A tourist enters a temple wearing shorts and a sleeveless shirt. What is the politest way to advise them?
A) "There is no dress code for entering temples."
B) "Please leave. You cannot enter wearing these clothes."
C) "It is best to wear modest clothing when visiting a temple."
D) "You must change into traditional Thai clothing before entering."
76. How should visitors properly greet a Buddhist monk?
A) Hugging
B) Shaking hands
C) Giving a high five
D) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
77. When offering something to a Buddhist monk, what is the correct way to do it?
A) Hand it directly to the monk
B) Place it on a cloth or tray for the monk to take
C) Place it on the floor as a sign of respect
D) Give it using your left hand
78. Which of the following statements about temple etiquette is correct?
A) Visitors can speak loudly inside the temple.
B) It is respectful to remove shoes before entering the temple.

- C) Taking selfies inside the temple is encouraged.
- D) Visitors should point their feet toward the Buddha image.
79. A foreign visitor sits with their feet pointing toward a Buddha statue. What is the best way to correct this politely?
- A) Politely inform them that in Buddhist culture, feet should not be pointed at sacred objects.)
- B) Ignore it, as it is not a big issue.
- C) Take a picture and show them their mistake.
- D) Tell them they must leave the temple immediately.
80. A visitor asks, "Why do Buddhists bow three times in front of a Buddha image?" The best answer is:
- A) "It is a Buddhist tradition to show respect and devotion to the Buddha, Dhamma, and Sangha."
- B) "It is just a habit with no specific meaning."
- C) "It is only done by monks, not laypeople."
- D) "It is a form of physical exercise in Buddhism."

5. ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา

English for Answering Inquiries on Buddhism

Choose the best answer for each question.

81. What is the meaning of "Nirvana" in Buddhism?
- A) A Buddhist festival
- B) A place where gods reside
- C) A ritual performed in temples
- D) A state of ultimate happiness and liberation
82. Which word best describes the act of giving food to monks?
- A) Almsgiving

- B) Chanting
 - C) Meditation
 - D) Ordination
83. What is the function of a stupa in Buddhism?
- A) It is a hall for laypeople to meditate
 - B) It is where monks reside permanently
 - C) It serves as a place for Buddhist relics
 - D) It is a space for Buddhist debates
84. The “Three Jewels” in Buddhism refer to:
- A) The Four Noble Truths, Karma, and Meditation
 - B) Buddha, Dhamma, and Sangha
 - C) Monks, Temples, and Sutras
 - D) Faith, Devotion, and Charity
85. What does “Right Speech” in the Noble Eightfold Path emphasize?
- A) Speaking truthfully and kindly
 - B) Speaking loudly in religious debates
 - C) Always reciting Buddhist chants
 - D) Using poetic language in sermons
86. According to the Four Noble Truths, what is the cause of suffering?
- A) The will of the gods
 - B) Natural disasters
 - C) Greed, hatred, and delusion
 - D) External circumstances
87. What is the purpose of Buddhist meditation?
- A) To impress others with spiritual knowledge
 - B) To gain supernatural powers

- C) To fulfill a religious obligation
- D) To develop mindfulness and wisdom

88. The Law of Karma in Buddhism teaches that:

- A) Good luck depends on birth status
- B) The gods control human fate
- C) Prayers can erase past wrongdoings
- D) Every action has consequences

89. What is the significance of the Vesak celebration?

- A) It marks the birth, enlightenment, and passing away of the Buddha
- B) It is a festival of Buddhist chanting
- C) It is a day to honor Buddhist kings
- D) It commemorates the translation of Buddhist scriptures

90. What is the role of monks in Buddhism?

- A) To determine who attains enlightenment
- B) To perform miracles for the community
- C) To preserve and teach the Dhamma
- D) To act as intermediaries between humans and gods

91. Why do Buddhists bow before a Buddha statue?

- A) To ask for material blessings
- B) To show respect and gratitude
- C) To worship the statue itself
- D) To fulfill a religious requirement

92. If a foreigner wants to enter a Buddhist temple, what should they do?

- A) Remove their shoes before entering
- B) Wear brightly colored clothing
- C) Sit in the front row with the monks
- D) Avoid making eye contact with monks

93. Which of the following is considered an appropriate Buddhist offering?
- A) Food, flowers, and candles
 - B) Gold jewelry and perfumes
 - C) Expensive clothing and electronics
 - D) Processed fast food
94. Why do monks shave their heads?
- A) To prevent hair from interfering with meditation
 - B) To follow ancient Indian fashion
 - C) To display their higher status in society
 - D) To symbolize renunciation of worldly attachments
95. When giving something to a monk, how should a layperson present it?
- A) By asking another layperson to give it on their behalf
 - B) By handing it directly to the monk's hand
 - C) By dropping it in front of the monk
 - D) By placing it in a respectful manner, such as on a cloth or tray
96. If a foreigner asks, "Is Buddhism a religion or a philosophy?" What is the best response?
- A) "Buddhism can be seen as both, depending on how it is practiced."
 - B) "It is strictly a philosophy, not a religion."
 - C) "It is a religion like any other, with gods and rituals."
 - D) "It is only a spiritual tradition for monks."
97. How should a Buddhist explain the concept of rebirth to someone unfamiliar with Buddhism?
- A) "Rebirth means that the soul moves from one body to another."
 - B) "Rebirth is the continuation of one's consciousness influenced by past karma."
 - C) "Rebirth guarantees a person will return as a human."

D) “Rebirth only applies to monks and advanced practitioners.”

98. If a tourist asks, “Why do Buddhists meditate?” what would be a simple yet effective answer?

A) “Meditation is required for all Buddhists.”

B) “Meditation is a way to contact spirits.”

C) “Buddhists meditate to develop mindfulness and inner peace.”

D) “Only monks practice meditation seriously.”

99. A foreign visitor raises their feet toward a Buddha image while sitting. What is the best way to correct them?

A) Politely explain that pointing feet at sacred objects is considered disrespectful.

B) Ignore it since foreigners do not follow Buddhist customs.

C) Ask them to leave the temple immediately.

D) Report them to the temple authorities.

100. How can a Buddhist preacher best communicate Buddhist teachings to people from different cultures?

A) By strictly following only one school of Buddhist thought

B) By using only traditional Buddhist terms, regardless of audience understanding

C) By using simple and relatable examples adapted to their audience’s background

D) By avoiding any discussion of Buddhism with non-Buddhists

Answer Key: Post-Test

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธประวัติ

English for the Study of Buddhist History

1. C) Lumbini

2. D) Bodhi Tree
3. B) Kondanna, Vappa, Bhaddiya, Mahanama, Assaji
4. C) The Dhammacakkappavattana Sutta
5. B) Sarnath
6. B) The nature and cessation of suffering
7. A) The Thus-Gone One
8. D) Kushinagar
9. B) It balances indulgence and self-mortification
10. A) One who is destined for enlightenment
11. C) King Bimbisara
12. A) The community of monks and nuns
13. D) The Dhamma
14. B) To attain Nibbana
15. C) A beggar
16. D) Rahula
17. B) 6 years
18. A) Sujata
19. A) Siddhartha Gautama
20. C) Shakya

2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

English for Communication in Buddhist Rituals

21. B) To accumulate good karma
22. D) Dancing in a procession
23. C) The ritual in which a person becomes a monk
24. B) Pali
25. A) To show humility and renounce vanity

- 26. C) "This ritual symbolizes purification and devotion."
- 27. A) It represents the light of wisdom and enlightenment.
- 28. B) "It represents transferring merit to deceased relatives."
- 29. D) "They do it to show gratitude for food offerings."
- 30. D) "It is a gesture of respect and devotion."
- 31. A) "Sorry, it is inappropriate to take close-up selfies with monks."
- 32. C) "It represents the three jewels: the Buddha, the Dhamma, and the Sangha."
- 33. A) "Yes, but avoid sitting higher than monks."
- 34. C) Pointing feet towards a Buddha image
- 35. B) "It is a time when laypeople offer new robes to monks."
- 36. A) "Buddhist funerals focus on praying for rebirth in a good realm."
- 37. D) "It is an offering to show gratitude and respect."
- 38. B) "It refers to the teachings of the Buddha."
- 39. A) "It symbolizes purification and devotion."
- 40. B) "To symbolically transfer merit to deceased relatives."

3. ภาษาอังกฤษสำหรับการแนะนำสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา

English for Introducing Important Buddhist Sites

- 41. B) Buddha statue
- 42. A) Stupa
- 43. D) A hall for ordination ceremonies
- 44. C) "This temple was built to honor Buddhist teachings."
- 45. A) It symbolizes Buddha's enlightenment.
- 46. C) Lumbini
- 47. B) The Buddha's first sermon
- 48. D) The Buddha's passing away
- 49. A) Bodh Gaya
- 50. B) Collect and preserve the Buddha's teachings
- 51. A) "To show respect and maintain cleanliness."
- 52. C) "Welcome to this sacred place of worship. Let me share its history with you."

- 53. B) "It is generally considered disrespectful."
- 54. D) "They practice meditation and study Buddhist teachings."
- 55. A) "It is best to ask for permission before taking photos of monks or rituals."
- 56. C) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
- 57. B) Place the offering on a cloth or tray
- 58. B) "It is recommended to wear modest clothing inside the temple."
- 59. D) Politely inform them about the cultural practice.
- 60. A) "It is a Buddhist tradition to show respect and devotion."

4. ภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนาเชิงวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา

English for Buddhist Cultural Conversations

- 61. A) A state of ultimate happiness and liberation
- 62. D) Offering food to monks
- 63. C) Almsgiving
- 64. B) Visakha Puja
- 65. A) A representation of the Buddha's wisdom and relics
- 66. A) The core teachings of Buddhism about suffering and its cessation
- 67. B) A series of steps leading to enlightenment
- 68. C) It is where the Buddha attained enlightenment
- 69. D) The collection of Buddhist scriptures
- 70. A) The law of moral cause and effect
- 71. C) "It is a way to accumulate merit and support the monastic community."
- 72. B) "It is allowed, but ask for the monk's permission first and be respectful."
- 73. D) "Meditation helps calm the mind and develop mindfulness."
- 74. A) "Welcome to this sacred place. Let me share its history with you."
- 75. C) "It is best to wear modest clothing when visiting a temple."
- 76. D) Bowing with hands in Anjali Mudra (palms together)
- 77. B) Place it on a cloth or tray for the monk to take
- 78. B) It is respectful to remove shoes before entering the temple.
- 79. A) Politely inform them that in Buddhist culture, feet should not be pointed at sacred objects.

80. A) "It is a Buddhist tradition to show respect and devotion to the Buddha, Dhamma, and Sangha."

5. ภาษาอังกฤษสำหรับการตอบข้อสงสัยทางพระพุทธศาสนา

English for Answering Inquiries on Buddhism

- 81. D) A state of ultimate happiness and liberation
- 82. A) Almsgiving
- 83. C) It serves as a place for Buddhist relics
- 84. B) Buddha, Dhamma, and Sangha
- 85. A) Speaking truthfully and kindly
- 86. C) Greed, hatred, and delusion
- 87. D) To develop mindfulness and wisdom
- 88. D) Every action has consequences
- 89. A) It marks the birth, enlightenment, and passing away of the Buddha
- 90. C) To preserve and teach the Dhamma
- 91. B) To show respect and gratitude
- 92. A) Remove their shoes before entering
- 93. A) Food, flowers, and candles
- 94. D) To symbolize renunciation of worldly attachments
- 95. D) By placing it in a respectful manner, such as on a cloth or tray
- 96. A) "Buddhism can be seen as both, depending on how it is practiced."
- 97. B) "Rebirth is the continuation of one's consciousness influenced by past karma."
- 98. C) "Buddhists meditate to develop mindfulness and inner peace."
- 99. A) Politely explain that pointing feet at sacred objects is considered disrespectful.
- 100. C) By using simple and relatable examples adapted to their audience's background

ภาคผนวก - จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม

1.1 ดร. พิรุณ จันทรวาส

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.2 ดร. รณวิณี พาผล

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.3 ดร. สมโภชน์ ไ้วงษ์

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

2. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ผศ.ดร. อุเทน ลาพิงค์

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ปริญญาโท/เอก
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

2.2 ดร. สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

2.3 พระพิทักษ์ ฐานิสฺสโร, ดร.

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.4 ดร.พิสุทธิ์พงศ์ เอ็นดู

ประธานหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

2.5 ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ สกุล : ดร.ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2555 : Ph.D. in English (Linguistics and Phonetics) The English and Foreign Languages University, Hyderabad, India

พ.ศ. 2547 : M.A. (Linguistics) University of Mysore, India

พ.ศ. 2537 : พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

อัจฉราภรณ์ สนามพล, อุเทน ลาพิงค์, พระสุทธิสารเมธี, ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง, ประวิชัย วัน
ตา (2565) การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรภูมิปัญญาล้านนาของผู้สูงอายุใน
ชมรมสมุนไพรจาวยอง วัดป่าตาล ตำบลบวค่างอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วารสาร
สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 7 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2565) หน้า 360-372

พุลสุข กรรณาริก, ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง, นพรัตน์ กันทะพิกุล, อาทิตย์ จันทร์ดีบ. (2566). การ
จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร: CLTสอดคล้องกับกรอบอ้างอิง
ความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป: CEFR, วารสารปัญญา ปีที่ 3 (ฉบับที่ 2) (พฤษภาคม-
สิงหาคม 2566), หน้า 121-137

กมล บุตรชารี, วิเศษ เสาะพบดี, สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล, จริญญาศักดิ์ แพง, ณรงค์ศักดิ์ ลุน
สำโรง. (2567). การศึกษาเชิงวิเคราะห์ขาดกตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทที่ปรากฏในคัมภีร์อรรถกถา
ธรรมบท. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 [กันยายน – ธันวาคม 2567]. หน้า 10-20

เกสร สัมฤทธิ์ผล, ทักษ์ดนัย แสงแก้ว, และณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง. (2567). การพัฒนาทักษะ
การอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษจาก E-book โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1, ระดับชาติ ครั้งที่ 2. หน้า 395-401

ธนัชพร ยอดคำ, ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง, พิทักษ์ แผงโกฏิ และอรรถพงษ์ ผิวเหลือง. (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด. วารสารสันตยาภิวัฒน์ วัดหนองนกกด ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2568) หน้า 183-198

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : ดร.ประดิษฐ์ คำมุงคุณ
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561 : Ph.D (Linguistics) University of Mysore, India
พ.ศ. 2556 : M.A. (Linguistics) University of Mysore, India
พ.ศ. 2549 : พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ) ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา

ผลงานการวิจัย

ความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (ทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560)

การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (ทุนสนับสนุนจากเงินรายได้วิทยาเขตล้านนา สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ 2564)

การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน) สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ 2566)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : พระครูวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
ประวัติการศึกษา

: Ph.D. Linguistics, Nagpur University, India, 2013

: M.A. Linguistics, Nagpur University, India, 2005

: ศน.บ. ภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2002

ประวัติการทำงาน : คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ :

พระมหาฉัตรชัย มูลสาร, พระมหาวิเศษ เสาะพบดี, พระมหาบุญนา ประทุมชาติ, พระครูสิริบรมธาตุพิทักษ์ และอุเทน ลาพิงค์ (2565) นวัตกรรมและกลไกการพัฒนาศักยภาพสุขภาวะผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน ศาสนา และภูมิปัญญาถิ่นฐานเป็นฐานในจังหวัดเชียงใหม่ วารสาร ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2565

ตระกูล ชำนาญ, พระมหาฉัตรชัย สุธดตชโย, พระมหาวิเศษ ปณณาวชิโร, พระมหาบุญนา ฐานวีโร, อุเทน ลาพิงค์ (2565) การพัฒนาศูนย์สาธิตและการเรียนรู้การปลูกไม้เศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ชุมชนฐานรากบนพื้นที่สูงตามศาสตร์พระราชา บ้านขุนแม่รวม จังหวัดเชียงใหม่ วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 7 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2565

พระมหาบุญนา ฐานวีโร (2560) วิธีการสอนอย่างมีความสุข วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

พระมหาบุญนา ฐานวีโร (2561) การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ:กรณีศึกษานักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม -มิถุนายน 2561

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : 248 ม.1 ถนนศาลายา – นครชัยศรี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02 – 444 – 6000

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : พระมหามนตรี อธิการกัณฑ์ (อธิกาโร)
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2564 : M.A. (English) University of Mysore, India

พ.ศ. 2560 : ศน.บ. การสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตล้านนา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

พระธิดากร ขนติคุณธโร (มอรูวี), พระมหามนตรี อธิกาโร (อธิการกัณฑ์), สามเณรกิตติกร สมบุญ. (2568). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ผ่านสื่อดิจิทัล. การประชุมวิชาการพระพุทธศาสนากับปัญญาประดิษฐ์ ครั้งที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2568 (หน้า 212-220). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.

พระนพดล บันมะ, พระมหามนตรี อธิการกัณฑ์, ธีรศักดิ์ แสนวังทอง. (2567). การอ่าน ภาษาอังกฤษ: ความท้าทายใหม่ผ่านกลวิธีการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 16(47), 123–133.

ผลงานการวิจัย

สงัด เขียนจันทิก, พิทักษ์ แผงโกฏิ และ มนตรี อธิการกัณฑ์. (2022). พุทธจริยศาสตร์กับการพัฒนาระเบียบวินัย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(4), หน้า 329-344.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง
 ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : พระนพดล บันมะ (ปกศสรวิโส)

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2565 : ศศ.ม. ภาษาอังกฤษศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2560 : ศน.บ. การสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2567 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

THE USE OF THE FRAYER MODEL TO DEVELOP GRADE 8 STUDENTS'
VOCABULARY LEARNING AND READING COMPREHENSION.

การสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนชาวพุทธล้านนา

การอ่านภาษาอังกฤษ:ความท้าทายใหม่ผ่านกลวิธีการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล

Digital Technology Application Guidelines for English Language Learning in
Buddhist Propagation Approaches to Buddhist Propagation via English and Digital
Technology in the 21st Century

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง
ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6